



Primer acord institucional per a la millora de la qualitat de l'aire a la conurbació de Barcelona

Font: [Diputació de Barcelona](#)

06/03/2017 - 16:26

La Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), la Diputació de Barcelona i representants locals aproven els compromisos per reduir un 30% les emissions vinculades al trànsit en el termini de 15 anys.



Els principals acords de la **Cimera de la Qualitat de l'Aire a la conurbació de Barcelona** es resumeixen en que es pretèn que en els propers 5 anys es reduirà un 10% les emissions per assolir gradualment els nivells recomanats per l'Organització Mundial de la Salut, i s'accelerará l'adopció de mesures locals més intensives per tal de poder assolir els nivells fixats per la Unió Europea abans de desembre de 2020.

Per fer-ho possible, **a partir de l'1 de desembre del 2017** es restringirà el trànsit a furgonetes matriculades abans de l'1 d'octubre de 1994 i turismes d'abans de l'1 de gener de 1997, en situacions d'episodi ambiental a 40 municipis de l'entorn de Barcelona; a la Zona de Baixes Emissions Urbanes intrarondes aquesta mesura serà extensiva a tots els turismes i furgonetes que no han rebut l'etiqueta de la DGT. i, posteriorment, **a partir de l'1 de gener del 2019** la restricció a furgonetes d'abans de l'1 d'octubre de 1994 i turismes d'abans de l'1 de gener de 1997 s'estendrà a tots els dies feiners, amb o sense episodi



El conseller de Territori i Sostenibilitat, **Josep Rull**; la tinenta d'alcaldia d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona, **Janet Sanz**; el vicepresident de Mobilitat i Transport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), **Antoni Poveda**, i el diputat d'Espais Naturals i Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, **Valentí Junyent**, han presentat els acords assolits en la **Cimera de la Qualitat de l'Aire a la conurbació de Barcelona**, celebrada al Palau de Pedralbes.

Es tracta del primer gran compromís comú de les diverses administracions, i envers la ciutadania, al voltant d'uns objectius compartits per garantir la qualitat de l'aire i protegir la salut i el medi ambient. Josep Rull ha posat en valor el full de ruta acordat, remarcant que *“el que és molt important és un intangible que hem estat capaços de conrear, que és la confiança i la complicitat de totes les administracions públiques. Això que fem avui és molt potent perquè ho fem junts, perquè amb les decisions coordinades tenim molta capacitat de transformar de veritat la qualitat de vida de la gent, que és el darrer objectiu que ens plantejem”*. Per al conseller, la diferència amb el que s'ha estat fent fins aquest moment és que *“ara ja tenim calendari cert, actuacions concretes i raonables. Hem detectat un nivell molt alt de complicitat i compromís per part de tots els actors, els de dins de la zona 40 i els de fora”*.

En aquest sentit, els esforços que s'han dut a terme per reduir les emissions contaminants en els últims anys han portat a la millora de la qualitat de l'aire per a les partícules en suspensió (PM₁₀), però no han aconseguit la reducció esperada dels nivells de diòxid de nitrogen (NO₂). Per tal de fer més eficients les mesures a adoptar, les diverses administracions implicades coincideixen en la necessitat de millorar la coordinació entre elles i actuar de manera més consensuada.

L'acord afecta l'Àmbit-40, que són els municipis declarats **“Zones de Protecció Especial de l'Àmbit Atmosfèric”**. L'integren Barcelona, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Gavà, Martorell, Molins de Rei, Esplugues de Llobregat, el Papiol, Pallejà, el Prat de Llobregat, Sant Andreu de la Barca, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Viladecans, Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Castellbisbal, Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac, Ripollet, Rubí, Sabadell, Sant Cugat del Vallès, Sant Quirze del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Terrassa, Granollers, la Llagosta, Martorelles, Mollet del Vallès, Montmeló, Montornès del Vallès, Paret del Vallès, i Sant Fost de Campsentelles.

A més d'aquests, s'impliquen en aquest acord municipis de **l'àrea d'influència de l'Àmbit-40**, que es comprometen a contribuir en la difusió i sensibilització entre la ciutadania, en tant que són generadors de mobilitat sobre aquesta zona de protecció especial. Concretament són: Abrera, Alella, Begues, Caldes de Montbui, Cervelló, Corbera de Llobregat, el Masnou, Esparraguera, Igualada, la Palma de Cervelló, Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall, Manresa, Mataró, Montgat, Olesa de Montserrat, Palau-solità i Plegamans, Polinyà, Premià de Mar, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Pere de Ribes, Sant Sadurní d'Anoia, Santa Coloma de Cervelló, Sentmenat, Sitges, Teià, Tiana, Torrelles de Llobregat, Vallirana, Vic, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, i Vilassar de Dalt.



En total, les mesures beneficiaran directament 4,3 milions de persones de 4 comarques de l'Àmbit-40 (Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Vallès Oriental), i indirectament 6 comarques més de l'entorn de Barcelona (Osona, Bages, Anoia, Maresme, Alt Penedès, Garraf).

Restriccions al trànsit a partir del desembre

L'objectiu de les parts és treballar conjuntament per aconseguir la reducció d'un 30% de les emissions associades al trànsit viari en el termini de 15 anys, per tal d'assolir gradualment els nivells recomanats per l'Organització Mundial de la Salut. Com a mínim, un 10% d'aquestes emissions es reduiran els propers 5 anys i així progressivament fins arribar al 30% pactat.

A les àrees on es detecten actualment superacions dels nivells de qualitat de l'aire s'accelerará l'adopció de mesures locals més intensives per tal de poder assolir els nivells fixats per la Unió Europea abans de desembre de 2020.

Per això, s'ha acordat la restricció de circulació en l'Àmbit-40 per als vehicles més contaminants. Concretament, a partir del proper 1 de desembre, en situacions d'episodi ambiental declarat per la Generalitat, no podran circular en aquest àmbit les furgonetes i turismes anteriors a la categoria Euro 1. Es tracta de les furgonetes matriculades abans de l'1 d'octubre del 1994 i els turismes matriculats abans de l'1 de gener del 1997. A la Zona de Baixes Emissions Urbanes intrarondes aquesta mesura serà extensiva a tots els turismes i furgonetes que no han rebut l'etiqueta de la DGT. Les restriccions seran revisades anualment.

Progressivament, aquestes limitacions de circulació s'aniran estenent, mitjançant la creació d'una zona de baixes emissions. A partir de l'1 de gener de 2019 la restricció en l'Àmbit-40 per a furgonetes i turismes anteriors a Euro 1 serà efectiva de dilluns a divendres. Cada municipi podrà aplicar restriccions més estrictes en funció de les seves necessitats, mitjançant la implantació de zones urbanes d'atmosfera protegida a l'interior de les ciutats i d'una zona de baixes emissions urbanes a l'interior de les rondes de Barcelona i d'una zona metropolitana de baixes emissions. En l'Àmbit-40, aquestes restriccions afectaran 106.018 turismes (un 7% respecte el total del parc mòbil) i 22.049 furgonetes (un 16% respecte el total).

Abans de l'1 de juliol de 2017 s'aprovarà un protocol per detallar les accions a realitzar per cadascuna de les administracions en cada nivell d'alerta, els mecanismes d'activació de les mesures de reforç del transport públic, la implantació d'un títol de transport específic per captar nous viatgers en episodis ambientals per part de l'ATM, i els canals de comunicació i coordinació de les institucions.

La tinenta d'alcaldia d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona, Janet Sanz, ha puntualitzat que "*els ciutadans de Barcelona ens han dit clarament a les enquestes que volen que lluitem contra la contaminació atmosfèrica, perquè és un problema de salut de primer ordre*". És per això que "*el novembre vam plantejar 58 mesures contra la contaminació i avui celebrem que totes les administracions implicades fem un front comú per afrontar la problemàtica*".



El vicepresident de Mobilitat i Transport de l'AMB, Antoni Poveda "*acollim amb satisfacció aquesta cimera i els consens de les administracions del territori, que permetrà donar força i ampliar l'àmbit de les mesures que des de fa mesos estem treballant des de l'AMB per millorar la qualitat de l'aire i la nostra salut*" ha exposat, recordant el programa de 46 milions d'euros que va aprovar per unanimitat l'organisme el passat 31 de gener. Poveda també ha recordat les reivindicacions cap a l'Estat: "*El govern espanyol té molts deures a fer en finançament, modificació de regulació i infraestructures*".

Finalment, el diputat d'Espais Naturals i Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, Valentí Junyent, ha manifestat el paper de la institució en el suport ambiental als municipis de la conurbació barcelonina, assegurant: "*Hem realitzat plans de qualitat ambiental en 17 municipis del Vallès i cinc metropolitans majors de 100.000 habitants, amb el compromís de treballar amb tots els municipis per fer seguiment i controls de la qualitat de l'aire. Des de la Diputació de Barcelona treballem per aconseguir criteris i accions entre tots els ajuntaments de la conurbació barcelonina, especialment entre els municipis metropolitans i els que configuren la segona corona metropolitana*".

Fomentar l'ús del transport públic

Les administracions es comprometen a informar i sensibilitzar la ciutadania sobre la necessitat de modificar els hàbits de mobilitat per a la disminució de les emissions i la millora la qualitat de l'aire, amb l'objectiu de preservar la salut de les persones i el medi.

Especialment en cas d'episodi ambiental, es recomanarà la disminució dels desplaçaments no obligats, evitar les hores punta i apostar pel transport públic enfront del vehicle privat.

Per tal de contribuir a disminuir la congestió del transport públic a les hores puntes, la Generalitat es compromet a facilitar, en la mesura del possible, la flexibilitat horària del seu personal durant els episodis ambientals.

Renovació del parc de vehicles

S'incentivarà la renovació del parc de vehicles amb ajuts i bonificacions en els peatges, per substituir-los progressivament per vehicles de baixes emissions, es promourà el canvi de flotes en les administracions públiques, i la creació de punts de recàrrega d'elèctrics, entre d'altres.

Transport públic gratuït amb la Targeta Verda Metropolitana

Es crearà una Targeta verda metropolitana que donarà dret a 3 anys de transport públic gratuït per a tots els serveis de transport de l'ATM. Se'n podran beneficiar aquelles persones de l'AMB que donin de baixa i desballestin un vehicle lleuger dièsel fins a Euro 3 (fabricats abans de 2005), o benzina o gas fins a Euro 1 (fabricats abans de 1996) i motos tipus pre-Euro o Euro 1, i que no adquireixin cap vehicle nou durant la vigència de tres anys de la Targeta Verda. Els municipis de l'Àmbit-40 que no siguin beneficiaris de la Targeta Verda Metropolitana es podran afegir a la nova tarificació social i ambiental.

Noves línies d'actuació



La Generalitat de Catalunya, l'AMB i l'Ajuntament de Barcelona estudiaran la implantació d'un possible peatge per congestió en Àmbit-40 en el marc del procés de revisió i implantació d'un nou model de finançament de les vies d'alta capacitat de Catalunya que ha posat en marxa la Generalitat de Catalunya, amb la previsió de disposar de conclusions per a la tardor de 2017. També estudiaran la implantació d'un recàrrec sobre el preu dels carburants per finançar la millora de la tarifa dels transports públics, i el disseny d'un nou model tarifari quilomètric i un nou model de pagament per ús que ha de substituir els 88 títols.

A més, la Generalitat dóna suport a la inclusió dels 36 municipis de l'AMB a la corona 1 d'acord amb la llei de creació de l'AMB. Per tal d'abordar la implantació, es crearà un grup de treball entre l'AMB i la Generalitat de Catalunya per estudiar-ne les repercussions tècniques. Aquest grup de treball n'analitzarà la sostenibilitat econòmica i la disponibilitat tecnològica per tal de poder posar-hi calendari. Una vegada analitzat, es presentarà conjuntament entre l'AMB i la Generalitat, amb la previsió de conclusions per a la primavera de 2017 i desplegament de l'actuació a partir de 2018.

Finalment, es crearà un òrgan de coordinació per analitzar l'impacte de la contaminació de l'aire sobre la salut, que es reunirà anualment, i un òrgan de coordinació per al seguiment de les conclusions adoptades en l'acord que avui se subscriu, integrat per tots els agents implicats.

Plans de millora de la qualitat de l'aire



El Govern va aprovar el setembre de 2014 un Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire que detalla un seguit d'actuacions en tots els sectors, especialment en la mobilitat, en l'Àmbit-40. També les administracions locals, en el marc de les seves competències, han implementat estratègies en aquest sentit, com per exemple el Pla de millora de qualitat de l'aire de

Barcelona 2015-2018, el Programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, els plans de millora de la qualitat de l'aire elaborats pels municipis de més de 100.000 habitants de la zona de protecció especial de l'ambient atmosfèric, o el Pla supramunicipal d'acció per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental, que comprèn 17 municipis.

ACORD POLÍTIC PER A LA MILLORA DE LA QUALITAT DE L'AIRE A LA CONURBACIÓ DE BARCELONA

Garantir la qualitat de l'aire que respirem equival a protegir la salut de les persones i el medi ambient.

A tot el món, les aglomeracions urbanes, que és on es concentra la major part de la població, presenten problemes de contaminació derivats dels elevats nivells d'òxids de nitrogen i de partícules en suspensió (PM10), soroll, etc. La conurbació de Barcelona, tot i que no es troba entre les ciutats amb una situació més desfavorable, no n'és una excepció; els nivells de fons dels òxids de nitrogen hi són excessius, motiu pel qual cal rebaixar-los significativament. D'altra banda, tot i la millora en els nivells de qualitat de l'aire que han experimentat les PM10 els darrers anys, cal continuar implementant i intensificant accions per reduir els valors que s'estan mesurant actualment.

L'anàlisi efectuada al llarg dels anys i el treball conjunt amb ciutats a escala europea que afronten problemàtiques similars posen en relleu que, en el nostre cas, la contaminació urbana es deu a causes estructurals i que, per tant, les mesures que cal aplicar també han de ser estructurals. D'altra banda, cal tenir en compte que ocasionalment es produeixen episodis breus d'alta contaminació, que requereixen una resposta ràpida i específica per aturar-los; tanmateix, el veritable repte de la qualitat de l'aire a l'àmbit territorial de 40 municipis de la conurbació de Barcelona (en endavant l'Àmbit-40) és disminuir els nivells habituals fins arribar gradualment als valors recomanats per l'OMS.

Atesa la complexitat dels orígens de la contaminació de l'aire i la dispersió de les competències per actuar sobre les causes, no n'hi ha prou amb l'acció del Govern de la Generalitat per assolir els objectius fixats en el Pla, sinó que és imprescindible la implicació activa de les administracions locals i metropolitanes i la col·laboració responsable de l'Estat.

Així, el Govern de Catalunya va aprovar el setembre de 2014 un *Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire* que desplega un seguit d'actuacions en tots els sectors, especialment en el de la mobilitat, en l'Àmbit-40.

Les administracions locals, en el marc de les seves competències, han establert estratègies per millorar la qualitat de l'aire, entre les quals cal destacar: el *Pla de millora de qualitat de l'aire de Barcelona 2015-2018* i el *Programa de mesures contra la contaminació atmosfèrica (2017-2020)* de l'Ajuntament de Barcelona, el *Programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (2017-2020)*, els plans de millora de la qualitat de l'aire elaborats pels municipis de més de 100.000 habitants de la zona de protecció especial de l'ambient atmosfèric, o el *Pla supramunicipal d'acció per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental*, que comprèn 17 municipis.

La naturalesa d'aquest repte reclama la coordinació i la cooperació de les administracions implicades. Només d'aquesta manera, reunint les capacitats d'actuació de tots, podrem assolir els objectius de qualitat de l'aire que es plantegen.

Aquest document representa el compromís recíproc i amb la ciutadania de disposar d'uns objectius compartits i d'un marc d'impuls comú pel qual

**S'ACORDA ADOPTAR LES INICIATIVES SEGÜENTS
PER PART DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, AMB EL CONSENS DE LA
RESTA D'ADMINISTRACIONS:**

- a) S'establiran estratègies coordinades d'informació, sensibilització i educació ambiental per implicar a la ciutadania perquè esdevingui un agent actiu i compromès en la modificació dels hàbits de mobilitat per tal de disminuir les emissions i millorar la qualitat de l'aire, amb l'objectiu de preservar la salut de les persones i el medi.
- b) En el conjunt del territori es reduiran com a mínim un 10% les emissions de contaminants associades al trànsit viari de l'Àmbit-40 els propers 5 anys, amb l'objectiu de reducció global del 30% en el termini de 15 anys, per tal d'assolir gradualment els nivells recomanats per l'Organització Mundial de la Salut. Tot i això, a les àrees on es detecten actualment superacions dels nivells de qualitat de l'aire s'accelerará l'adopció de mesures locals més intensives per tal de poder assolir els nivells fixats per la Unió Europea abans de desembre de 2020.
- c) De manera estructural, la Generalitat de Catalunya en les vies en les que té competència el Servei Català de Trànsit, aplicarà progressivament la prohibició de circular per tot l'Àmbit-40 als vehicles més antics. En concret, a partir de l'1 de gener de 2019, i excepte cap de setmana i festius, no podran circular els vehicles:
 - I. Furgonetes (N1) anteriors a Euro 1
 - II. Turismes (M1) Euro 1 i anteriors a Euro1
- d) En cas d'episodi ambiental declarat per la Generalitat:
 - a. A partir de l'1 de desembre de 2017, la Generalitat de Catalunya, en les vies en les que té competència el Servei Català de Trànsit i en l'Àmbit-40, restringirà la circulació dels vehicles següents:
 - I. Furgonetes (N1) anteriors a Euro 1
 - II. Turismes (M1) Euro 1 i anteriors a Euro1
 - b. S'actuarà sobre la demanda i sobre l'oferta de mobilitat amb la jerarquia d'objectius següent:
 - I. Disminució de la mobilitat amb la recomanació que els desplaçaments no obligats s'ajornin
 - II. Desconcentració de la mobilitat de manera que les hores punta s'aplanin i s'aprofitin millor els recursos existents
 - III. Transvasament del vehicle privat al transport públic, el qual oferirà la màxima capacitat operativa per part dels operadors de l'Ajuntament i l'AMB (TMB i BUS METROPOLITÀ) i dels operadors de la Generalitat de Catalunya (Rodalies i Regionals, FGC, TRAMVIA i BUS INTERURBÀ)
 - c. Per optimitzar la coordinació de les actuacions, abans de l'1 de juliol de 2017, s'aprovarà un protocol d'actuació entre totes les institucions afectades que regularà, entre d'altres, els aspectes següents:

- I. Les actuacions a realitzar per cadascuna de les administracions per a cada nivell d'alerta i la seva coordinació, si escau
 - II. Els mecanismes d'activació de les mesures de reforçament del transport públic per part dels diferents operadors, amb la coordinació de l'ATM
 - III. La implantació d'un títol de transport específic per captar nous viatgers en episodis ambientals per part de l'ATM
 - IV. Els canals i missatges de comunicació entre totes les institucions afectades i la coordinació de la comunicació amb la població
- e) Tant de forma estructural com en cas d'episodis ambientals, localment es podran aplicar limitacions més estrictes en funció de les necessitats de cada municipi mitjançant la implantació de Zones urbanes d'atmosfera protegida a l'interior de les ciutats, d'una Zona de baixes emissions urbanes a l'interior de les rondes de Barcelona, Zones territorials d'atmosfera protegida i d'una Zona metropolitana de baixes emissions. Els ens locals i l'AMB definiran aquestes zones i el calendari d'implantació dins de l'any 2017.
- f) S'incentivarà la renovació dels parcs de vehicles per vehicles de baixes emissions mitjançant ajuts, bonificacions en els peatges o en els impostos de circulació, promocionant el distintiu de flotes i facilitant la creació de punts de recàrrega de vehicle elèctric i altres combustibles alternatius. Així mateix, s'ambientalitzaran progressivament les flotes de les administracions públiques. Aquestes actuacions s'hauran de coordinar i es recolliran en un pla quinquennal a presentar abans de l'1 de juliol de 2017 amb l'objectiu de fomentar l'increment del nombre de vehicles etiquetats com a zero o eco.
- g) Es prioritzaran les inversions en infraestructures de transport públic a l'Àmbit-40 en funció del seu impacte sobre la qualitat de l'aire. En aquest sentit:
- I. En la revisió del PDI 2011-2020, que iniciarà l'ATM aquest 2017, s'incorporarà un criteri valoratiu de l'impacte en la millora de la qualitat de l'aire de les obres pendents programades.
 - II. En l'elaboració del PDI 2021-2030, a redactar a partir del 2019, s'establirà com a criteri principal de planificació de les infraestructures de transport públic la seva contribució a la millora de la qualitat de l'aire.
- h) Es prioritzarà la planificació de la mobilitat dels ens locals i metropolitans en l'Àmbit-40 en funció de la seva contribució a la millora de la qualitat de l'aire. En la revisió del Pla director de mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona (pdM 2019-2025), que iniciarà l'ATM aquest any 2017, s'inclouran mesures que permetin assolir els objectius establerts en aquest Acord i es fixaran les directrius que hauran de seguir els nivells de planificació d'àmbit inferior.
- i) S'incorporarà en els estudis de mobilitat generada, obligatoris en les tramitacions urbanístiques, un capítol sobre l'impacte en la qualitat de l'aire de les previsions de demanda estimades pel projecte i les mesures compensatòries proposades a aquest efecte.

- j) S'impulsaran les accions següents per aconseguir la implicació de les empreses en la reducció de la mobilitat en vehicle privat que circuli o es dirigeixi a l'Àmbit-40:
- I. Convidar les organitzacions empresarials perquè s'incorporin a l'Acord per a la millora de la qualitat de l'aire.
 - II. Establir acords amb les empreses de més de 500 treballadors de l'Àmbit perquè, abans de finalitzar el 2017, redactin els corresponents plans de desplaçament d'empresa en els quals s'incloguin mesures que prioritzin la reducció d'emissions de contaminants a l'atmosfera.
 - III. Aprovar, abans de l'1 de setembre del 2017, una guia de bones pràctiques per minimitzar la mobilitat *in itinere* i en missió dels treballadors en vehicle privat, quan es declari un episodi ambiental.
- k) S'elaborarà un llibre blanc de bones pràctiques logístiques orientades a la racionalització de la distribució urbana de mercaderies, que inclourà mesures en relació amb els vehicles i les seves emissions, l'harmonització de normes, el lliurament i recollida de productes, l'optimització dels espais i mitjans logístics, i l'ús intensiu de les tecnologies, mitjançant una agenda d'actuacions concertades entre les diferents administracions, que comptarà amb l'acord del sector. Es presentarà aquest 2017 amb efectes de desplegament per al 2018-2019.
- l) Es crearan grups de treball *ad hoc* entre l'Ajuntament de Barcelona, l'AMB, l'AMTU i la Generalitat de Catalunya que estudiïn la implantació d'un possible peatge per congestió Àmbit-40 en el marc del procés de revisió i implantació d'un nou model de finançament de les vies d'alta capacitat de Catalunya que ha posat en marxa la Generalitat de Catalunya. Previsió de conclusions per a la tardor de 2017.
- m) Es crearà una targeta verda metropolitana que donarà dret a tres anys de transport públic gratuït, renovable anualment, per a tots els serveis ATM a aquelles persones de l'AMB que, havent donat de baixa i desballestat un vehicle lleuger dièsel fins a Euro 3 (fabricats abans de 2005), benzina o gas fins a Euro 1 (fabricats abans de 1996) i moto tipus pre-Euro o Euro 1, no adquireixin cap vehicle nou durant la vigència de tres anys de la Targeta Verda. Els municipis de l'Àmbit-40 que no siguin beneficiaris de la Targeta Verda Metropolitana es podran afegir a la nova tarificació social i ambiental.
- n) Es crearà un òrgan de coordinació en relació amb l'impacte de la contaminació de l'aire sobre la salut de les persones, el qual es reunirà anualment i estarà format per:
- Un representant de la Secretaria de Salut Pública de la Generalitat
 - Un representant de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
 - Un representant de la Diputació de Barcelona
 - Un representant de la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat
 - Un representant de l'IS Global
- o) Es crearà un òrgan de coordinació per al seguiment de les conclusions adoptades en aquest Acord constituït per:
- President: Honorable conseller del Departament de Territori i Sostenibilitat
 - Un representant del Departament d'Interior

- Un representant del Departament de Salut
- Un representant del Departament d'Empresa i Coneixement
- Un representant del Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge
- Un representant de la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat
- Un representant de la Secretaria d'Infraestructures i Mobilitat
- Un representant de la Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
- Un representant del Servei Català del Trànsit
- Un representat de l'Autoritat Portuària
- Un representant de l'Autoritat del Transport Metropolità
- Un representant de l'Ajuntament de Barcelona
- Un representant de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- Un representant de la Diputació de Barcelona
- Un representant dels municipis de més de 100.000 habitants
- Un representant dels municipis de menys de 100.000 habitants
- Un representant dels municipis de l'àrea d'influència
- Un representant de l'Associació de Municipis per la Mobilitat i el Transport Urbà
- Un representant de l'Associació Catalana de Municipis
- Un representant de la Federació Catalana de Municipis

p) Anualment s'avaluarà el grau d'assoliment dels objectius d'aquest acord així com la inversió realitzada per les diferents administracions. La Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic farà la coordinació i el seguiment dels acords adoptats per reportar-los a la comissió.

Per tal d'assolir els objectius compartits en el marc d'impuls comú per a la millora de la qualitat de l'aire a la conurbació de Barcelona, cada una de les administracions que adopten aquest acord polític es comprometen a realitzar les actuacions específiques que s'indiquen a l'Annex I.

Així mateix reclamem al Govern espanyol que compleixi amb els requeriments recollits en l'Annex II.

Barcelona, 6 de març de 2017

ANNEX I A L'ACORD POLÍTIC PER A LA MILLORA DE LA QUALITAT DE L'AIRE A LA CONURBACIÓ DE BARCELONA

COMPROMISOS ESPECÍFICS DE LES PARTS

1. PER PART DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA:

- a) Avaluar la qualitat de l'aire d'acord amb les directrius europees. Reportar a la Unió Europea informació sobre aquests nivells i sobre el grau d'implantació dels plans de millora de la qualitat de l'aire.
- b) Desenvolupar un model de dispersió de contaminants, adaptat a la singularitat del nostre territori, que permeti avaluar l'eficàcia de les mesures de reducció de contaminants, millorar la diagnosi i el pronòstic de la qualitat de l'aire. Aprofitar aquesta eina per homogeneïtzar la tramesa d'informació a la Unió Europea. En funció dels resultats del model s'avaluarà la possibilitat de reestructuració de la xarxa per tal de millorar la informació que es disposa de la qualitat de l'aire.
- c) Facilitar la informació de qualitat de l'aire als ens locals per tal que aquests puguin també fer-ne la difusió que correspongui als ciutadans.
- d) Facilitar l'intercanvi de dades de qualitat de l'aire i de mobilitat entre les administracions per tal de poder fer el seguiment i l'avaluació de l'aplicació de les mesures d'aquest acord.
- e) Comunicar els preavisos d'episodi ambiental i declarar els episodis ambientals.
- f) Coordinar les actuacions de gestió del trànsit en el cas d'episodis ambientals, mitjançant el Servei Català de Trànsit.
- g) Establir convenis amb actors que puguin adoptar accions per reduir les emissions de contaminants, de forma estructural o en els episodis ambientals.
- h) Impulsar mesures de flexibilitat horària per al personal de l'Administració de la Generalitat davant la concurrència d'episodis ambientals.
- i) Fomentar la mobilitat en bicicleta i a peu i impulsar l'ús del transport públic insistint a curt termini en els aspectes següents: la millora dels serveis de Rodalies, Regionals i Regionals AVANT gestionats per Renfe; l'ampliació de la xarxa de BUS EXPRES; l'ampliació de la xarxa de Tramvia; la finalització de la L9 i L10 del metro; l'ampliació de la xarxa i dels serveis d'FGC amb la compra de nous trens i l'execució de la L8; impuls a la connexió ferroviària entre el Vallès Oriental i el Vallès Occidental; el desplegament progressiu de la T-Mobilitat, que ha de comportar l'ampliació de l'àmbit integrat a tot Catalunya; el canvi de model tarifari i la millora en el sistema d'informació del transport públic del conjunt del país, amb la implementació d'una xarxa de carrils bici que connectin àmbits residencials amb àmbits de mobilitat obligada recurrent i diària.
- j) Establir un nou decret de bonificacions d'autopistes que deixi sense bonificació els vehicles dièsel, bonifiqui les motos elèctriques amb el 100% de la gratuïtat en autopistes i equipari en totes les autopistes les bonificacions per a motos. Es preveu la seva aprovació durant la primavera del 2017.

- k) Impulsar els compromisos de la taula de la logística de l'RMB vinculats a la millora de l'eficiència i l'ambientalització de les flotes de mercaderies i a les accions de reducció dels impactes negatius sobre la qualitat de l'aire de la distribució urbana de mercaderies.
- l) Elaborar un PDU dels *park & ride* situats a llocs estratègics amb la finalitat que en garanteixi l'eficiència i dotar-los de la qualificació i usos complementaris adequats per garantir-ne la viabilitat.
- m) Impulsar la construcció de carrils bus-VAO a la B-23, C-31, C-245 en el període 2017-2019.
- n) Ampliar progressivament les restriccions de velocitat per motius ambientals en les vies d'alta capacitat de l'Àmbit-40 i zones d'unfluència.
- o) Analitzar mesures de gestió dinàmica i utilització de carrils específics per a determinats vehicles.
- p) Dur a terme la prevenció i el control de la contaminació atmosfèrica en sectors industrials.
- q) Disposar de les eines per finançar l'aplicació de les mesures de reducció de les emissions.
- r) Actualitzar el Decret d'estudis d'avaluació de la mobilitat generada per incloure-hi els aspectes ambientals i, en especial, les mesures per reduir els impactes sobre la qualitat de l'aire.
- s) Sense perjudici de l'impuls immediat d'aquestes mesures, actualitzar el *Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire, horitzó 2020*, incorporant els compromisos municipals i actualitzant el pla d'inversions.
- t) Incorporar la prioritització d'inversions ferroviàries consensuades en el marc de la Taula Estratègica del Corredor Mediterrani, les quals han de permetre l'execució d'infraestructures i l'impuls de serveis que, com l'autopista ferroviària, permetin el traspàs modal del transport de mercaderies cap al transport ferroviari.
- u) Es crearà un grup de treball *ad hoc* entre l'Ajuntament de Barcelona, l'AMTU, l'AMB i la Generalitat de Catalunya que estudiï la implantació d'un recàrrec sobre el preu dels carburants per finançar la millora de la tarifa dels transports públics d'acord amb la Llei de finançament del sistema de transport públic de 2015. Previsió de conclusions per a la tardor de 2017.
- v) Es crearà un grup de treball *ad hoc* entre l'Ajuntament de Barcelona, l'AMB, l'AMTU i la Generalitat de Catalunya que estudiï el disseny d'un nou model tarifari quilomètric i un nou model de pagament per ús que ha de substituir els 88 títols. Una vegada analitzat, s'aprovarà per part del Consell d'Administració i es presentarà conjuntament entre l'AMB, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. Previsió de conclusions per a la tardor de 2017.
- w) La Generalitat de Catalunya dona suport a la inclusió dels 36 municipis a la corona 1 d'acord amb la llei de creació de l'AMB. Per tal d'abordar la implantació, es crearà un grup de treball entre l'AMB i la Generalitat de Catalunya per estudiar-ne les repercussions tècniques. Aquest grup de treball n'analitzarà la sostenibilitat econòmica i la disponibilitat tecnològica per tal de poder posar-hi calendari. Una

vegada analitzat, es presentarà conjuntament entre l'AMB i la Generalitat. Previsió de conclusions per a la primavera de 2017 i desplegament de l'actuació a partir de 2018.

- x) Posar a disposició de la població la informació relacionada amb els efectes sobre la salut de la contaminació atmosfèrica, així com mesures per reduir-ne l'exposició.
- y) Impulsar estudis sobre indicadors d'impacte sobre la salut de la contaminació de l'aire.

2. PER PART DELS MUNICIPIS I ENS LOCALS SUPRAMUNICIPALS:

Es proposa que els municipis i els ens locals supramunicipals adoptin els compromisos següents, pel que fa a la millora de la qualitat de l'aire a les zones de protecció especial i a la seva àrea d'influència. En funció del tipus d'ens local, queden dividits en:

- a) Municipis de l'Àmbit-40: inclou els municipis de Badalona, Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Gavà, Martorell, Molins de Rei, Esplugues de Llobregat, el Papiol, Pallemà, el Prat de Llobregat, Sant Andreu de la Barca, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Viladecans, Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Castellbisbal, Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac, Ripollet, Rubí, Sabadell, Sant Cugat del Vallès, Sant Quirze del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Terrassa, Granollers, la Llagosta, Martorelles, Mollet del Vallès, Montmeló, Montornès del Vallès, Parets del Vallès i Sant Fost de Campsentelles
- b) Municipis de l'Àmbit-40 de més de 100.000 habitants: inclou els municipis de Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Terrassa, Sabadell i Santa Coloma de Gramenet
- c) Ajuntament de Barcelona
- d) Àrea Metropolitana de Barcelona i municipis que l'integren
- e) Diputació de Barcelona
- f) Municipis de la zona d'influència de l'Àmbit-40: inclou els municipis d'Abrera, Alella, Begues, Caldes de Montbui, Castellar del Vallès, Cervelló, Corbera de Llobregat, el Masnou, Esparreguera, Igualada, la Palma de Cervelló, Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall, Manresa, Mataró, Montgat, Olesa de Montserrat, Palau-solità i Plegamans, Polinyà, Premià de Mar, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Pere de Ribes, Sant Sadurní d'Anoia, Santa Coloma de Cervelló, Sentmenat, Sitges, Teià, Tiana, Torrelles de Llobregat, Vallirana, Vic, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, Vilassar de Dalt, Canovelles, les Franqueses del Vallès, la Garriga, la Roca del Vallès, Sant Antoni de Vilamajor, i Vilanova del Vallès, més aquells municipis que manifestin la voluntat de formar-ne part.

2.1. MUNICIPIS DE L'ÀMBIT-40:

Sense perjudici dels acords adoptats en el sí de l'AMB, es comprometen a:

- a) Col·laborar amb la Generalitat de Catalunya per avançar de forma consensuada i coordinada en l'estudi de les causes que afecten la qualitat de l'aire atmosfèric al conjunt del territori i a cadascun dels municipis.

- b) Aprovar els plans locals de la qualitat de l'aire i incorporar-ne els criteris de millora als corresponents plans de mobilitat i d'energia sostenible local.
- c) Informar la població dels nivells de qualitat de l'aire i sensibilitzar-la sobre la problemàtica de la contaminació atmosfèrica i els seus efectes per a la salut, tant en cas d'episodis ambientals com de manera estructural, coordinadament amb la Generalitat.
- d) Modificar les ordenances municipals per tal d'establir sancions als conductors dels vehicles que no compleixin les prohibicions o les restriccions de circulació dins de l'espai urbà.
- e) Modificar l'impost de circulació i les taxes d'aparcament dels vehicles per fomentar els que siguin menys contaminants.
- f) Fomentar l'optimització de la logística de la distribució, la renovació de flotes i harmonitzar durant el 2017 les ordenances municipals en relació amb la distribució urbana de mercaderies a nivell supramunicipal.
- g) Adoptar actuacions i establir convenis d'actuació en cas d'avís preventiu o episodi ambiental amb indústries i gestors d'obres públiques de la seva competència, i adequar protocols interns a la declaració de la Generalitat de Catalunya.
- h) Revisar les llicències ambientals i fer la prevenció i control dels establiments industrials ubicats al municipi.
- i) Elaborar plans de desplaçaments d'empresa propis i incentivar les empreses del municipi a fer-ne.
- j) Impulsar mesures per reduir l'emissió d'altres fonts de partícules: obres públiques, resuspensió, serveis municipals.

2.2. MUNICIPIS DE L'ÀMBIT-40 DE MÉS DE 100.000 HABITANTS:

A banda dels compromisos com a integrants de l'Àmbit-40 i els assumits en el sí de l'AMB els municipis de més de 100.000 habitants acorden:

- a) Identificar i delimitar zones urbanes d'atmosfera protegida (ZUAP). S'aplicaran polítiques de bonificació de l'aparcament i s'establiran mesures de restricció de la circulació als vehicles més contaminants.
- b) Tarifar l'aparcament municipal de zones blaves i verdes, en funció del potencial contaminador dels vehicles. S'aplicaran bonificacions als vehicles de més baixes emissions i es recomana penalitzar els de majors emissions de contaminants urbans (NO₂ i partícules).
- c) Reduir la contaminació en zones escolars i hospitalàries. Reduir el trànsit i pacificar al màxim possible aquestes zones. Establir programes de conversió en zona de vianants dels camins escolars.
- d) Aprovar els mapes estratègics de soroll i els corresponents plans d'acció. Coordinar les actuacions dels plans d'acció per a la reducció de la contaminació acústica amb les corresponents del Pla de millora de qualitat de l'aire i del Pla de mobilitat.

- e) Introduir criteris per millorar la qualitat de l'aire en les diferents polítiques a aplicar com l'ambientalització dels serveis, la recollida de residus, els espais naturals i el verd urbà, la logística.

2.3. AJUNTAMENT DE BARCELONA:

A dia d'avui, Barcelona supera els límits de concentració en mitjana anual de NO₂ establerts per la UE per a la protecció de la salut, i les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut. I supera també les recomanacions de l'OMS quant als límits de concentració en mitjana anual de PM10.

Aquest fet exigeix que s'hagin d'adoptar estratègies d'actuació urgents i coordinades multinivell - local, Àrea Metropolitana, Generalitat, estatal i europeu – i en àmbits tan diversos com poden ser transport, indústria i grans infraestructures.

El problema de la contaminació atmosfèrica rau essencialment en els nivells mitjans anuals i no tant en pics de superació que es produeixen poc sovint, i per aquest motiu és urgent abordar mesures estructurals que tinguin efectes a curt termini i se sostinguin en el temps.

L'Ajuntament de Barcelona entén que la situació en relació a la qualitat de l'aire requereix una acció immediata i calendaritzada per desenvolupar mesures estructurals que redueixin les concentracions de NO₂ i PM10 de manera efectiva i sostinguda per tal d'assolir progressivament els nivells recomanats per l'OMS, amb un compromís temporal clar que doni garanties a la ciutadania.

El trànsit rodat, tot i no ser el major emissor de la ciutat, sí és el major contribuïdor als nivells d'immissió de NO₂ i PM10. Amb aquesta diagnosi, l'estratègia més efectiva per millorar la qualitat de l'aire consisteix en actuar sobre el trànsit rodat, reduir el nombre de vehicles i fer que els vehicles que circulin siguin més nets, potenciant els desplaçaments a peu, en bicicleta i en transport públic.

Per aconseguir-ho és imprescindible abordar un canvi del model de ciutat que incrementi l'espai per la mobilitat no motoritzada. Per tant, les mesures orientades a la vianalització i la pacificació del trànsit, més enllà del seus efectes sobre la recuperació de l'espai públic i l'habitabilitat de la ciutat, tindran un efecte significatiu en la reducció de la contaminació atmosfèrica.

L'Ajuntament de Barcelona va presentar el passat mes de novembre el document "Programa de mesures contra la contaminació atmosfèrica", amb 58 accions a desenvolupar entre 2017 i 2020 que pretén donar una resposta completa al problema de la contaminació de l'aire de Barcelona, és a dir, un paquet de mesures estructurals que també dona resposta als episodis de contaminació. Aquest programa està estructurat en 8 eixos:

Eix 1: Zones d'intervenció ambiental especials: ZBE Rondes

Eix 2: Canvis en el model de ciutat

Eix 3: Gestió de la mobilitat en vehicle privat, impulsant el canvi modal i la renovació del parc

Eix 4: Programa RENOVE amb bescanvi al transport públic, gestió de la mobilitat a través de l'aparcament i renovació i gestió de flotes

Eix 5: Comunicació i divulgació

Eix 6: Seguiment dels efectes sobre la salut

Eix 7: Impuls d'actuacions coordinades en el sector transport marítim, indústria i mobilitat empreses

Eix 8: Protocol d'actuació en episodis d'alta contaminació

Es considera necessari abordar simultàniament el procés d'implantació de mesures estructurals, amb un horitzó temporal 2020, alhora que s'aborden les mesures del Protocol d'actuació en cas d'episodis de contaminació amb un horitzó d'aplicació progressiva a executar durant el 2017. En resum, les accions del Programa en les quals està compromès l'Ajuntament de Barcelona són:

1. Desenvolupament de Zones d'intervenció ambiental especials per la contaminació atmosfèrica:

- a) Definició de la Zona de Baixes Emissions a l'interior de la Ronda en col·laboració amb l'AMB i els municipis inclosos (2017)
- b) Caracterització del parc circulant i avaluació d'impacte ambiental del trànsit actual i les propostes de restricció (2017)
- c) Suport a la implantació de sistemes de detecció i sanció a l'àmbit Rondes i a l'àmbit interior de les Rondes corresponent a l'Ajuntament de Barcelona (2017)
- d) Aplicació de restriccions a la ZBE en fase d'episodis a partir de 2017 i de forma permanent a partir de 2020
- e) Delimitació de zones de protecció addicional i pla de mesures (2017)

2. Canvis en el model de ciutat:

- a) Desenvolupament de les superilles d'escala urbana a Eixample, Sant Martí i Gràcia
- b) Desenvolupament de superilles d'àmbit local als districtes un cop ratificades a Les Corts, Sant-Monjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Horta Guinardó, Sant Andreu i Nou Barris
- c) Altres pacificacions: reforma de la Meridiana, Pere IV i laterals Ronda

3. Gestió de la mobilitat en vehicle privat, impulsant el canvi modal i la renovació del parc:

- a) Impuls dotacional de transport públic
- b) Creació de nous carrils bus
- c) Desplegament de la fase 5 de la nova xarxa bus
- d) Desplegament del projecte constructiu de carrils bici i ampliació del bícing i altres mesures de promoció de la bicicleta
- e) Suport econòmic i operatiu pel bescanvi de vehicles més contaminants per accés a transport públic, bícing i altres bonificacions
- f) Incentius al cotxe compartit

4. Gestió de la mobilitat a través de la regulació de l'aparcament:

- a) Aprovació de la nova ordenança fiscal i implementació tarifària i extensió progressiva de les zones regulades a d'altres zones de la ciutat
- b) Impuls de l'ús de vehicles menys contaminants: aprovació de millores d'ordenances fiscals
- c) Discriminació positiva en la regulació de l'estacionament
- d) Lideratge i coordinació plataforma LIVE i gestió i ampliació de la xarxa de recàrrega pública

- e) Promoció de la millora de flotes verdes per a distribució urbana de mercaderies (DUM)
- f) Noves microplataformes (Estació del Nord, etc.) per a la DUM
- g) Avaluació d'alternatives horàries en la distribució urbana de mercaderies
- h) Milliores en el servei de taxi:
 - i. Creació de més parades per augmentar la cobertura
 - ii. Dotació de sistemes d'informació i comunicació de les parades i impuls de la universalització d'aplicacions telemàtiques
 - iii. Estudi de noves eines de gestió de la circulació

5. Comunicació i divulgació:

- a) Pla de comunicació coordinat amb les altres administracions

6. Seguiment dels efectes sobre la salut:

- a) Pla de vigilància de la salut coordinat amb les altres administracions

7. Impuls d'actuacions coordinades en el sector transport marítim, indústria i mobilitat d'empreses.

8. Protocol d'actuació en episodis d'alta contaminació:

- a) Consolidació administrativa del Protocol d'episodis d'alta contaminació: Ordre Gerència Municipal i incorporació formal al Pla bàsic d'emergències

Mesures en cas d'avís preventiu per NO₂:

- a) Comunicació a la població via canals interns i externs avís/episodi NO_x
- b) En coordinació amb les altres administracions, participació en el protocol d'implantació dels carrils Bus-VAO de la B-23 i de la C-21 sud
- c) En coordinació amb les altres administracions, reforç del transport públic aportant tots els efectius disponibles: Bus urbà, Metro, Bus interurbà, Tramvia, FGC, Rodalies

Mesures en cas d'episodi per NO₂ (que se sumarien a les anteriors)

- a) Restricció de l'aparcament regulat en calçada: encariment de l'estacionament per a forans a les zones regulades en calçada i, en segona instància, en funció del grau de contaminació, prohibició d'estacionament per a forans a les zones regulades en calçada
- b) Suport a la gestió, seguiment i control per permetre la circulació només als vehicles menys contaminants en l'àmbit intrarondes
- c) En coordinació amb les altres Administracions, reducció dels preus del transport públic (T-episodi ambiental)

Mesures en cas d'avís preventiu per PM10

- a) Comunicació a la població via canals interns i externs avís/episodi PM10:
 - I. Missatge "episodi" als panells d'informació variable de trànsit
 - II. Ampliació d'ús a altres PIV de la ciutat
 - III. Avís específic a centres sanitaris
 - IV. Avís específic a centres de reunió de persones sensibles

- b) Activar campanyes de sensibilització: control de fums
- c) Actuacions sobre els serveis públics (reg, bufadors) i les obres:
 - I. Reg amb aigua freàtica de places i parcs no asfaltats
 - II. Prohibició de l'ús de bufadors en les tasques de neteja
 - III. Restricció de les activitats pulverulentes en obres
 - IV. Intensificar el control del compliment del Pla d'ambientalització de les obres
 - V. Increment del reg dels carrers amb aigua freàtica
 - VI. Prohibició de l'ús de bufadors en les tasques del verd
- d) En coordinació amb les altres Administracions, reducció dels preus del transport públic (T-episodi ambiental).

Mesures en cas d'episodi per PM10 (que se sumarien a les anteriors)

- a) Prohibició activitats pulverulentes en obres

2.4. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA I MUNICIPIS QUE L'INTEGREN:

Mesures de millora de qualitat de l'aire

Sens perjudici dels compromisos establerts a l'*Acord polític per la millora de la qualitat de l'aire a la conurbació de Barcelona*, l'AMB ja va aprovar el passat 31 de gener en el seu Consell Metropolità i al Consell de Municipis Metropolitans per a la lluita contra la contaminació atmosfèrica, el "Programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica". Aquest programa pivota en vuit vectors d'actuació:

1. Zones de Baixes Emissions
2. Incentius al canvi modal: Targeta Verda Metropolitana
3. Mesures per una mobilitat neta
4. Mesures relacionades amb obres de construcció pública i privada
5. Mesures relacionades amb la indústria (baixes emissions)
6. Mesures de sensibilització i educació ambiental
7. Protocol d'actuacions en episodis d'alta contaminació per NO₂ i PM10
8. Mesures a introduir al Pla director urbanístic de l'àrea metropolitana de Barcelona - model de ciutat-, o a implementar-les a través d'un pla especial.

El programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica és un conjunt de mesures transversals destinat a reduir notablement el nivell de contaminació atmosfèrica. Amb un pressupost de 46 milions d'euros fins el 2019, que l'AMB articularà a través de 33 actuacions específiques en els àmbits de la mobilitat i el medi ambient, com gran part de les àrees metropolitanes europees, amb l'objectiu de créixer en la sostenibilitat del territori i per a millorar la qualitat de vida dels ciutadans que hi viuen.

El document es centra a donar resposta a les actuacions estructurals, tanmateix, també incorpora un protocol d'actuació de mesures puntuals per casos d'episodis d'alta contaminació.

A continuació s'enumeren les mesures concretes del "Programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica":

- a) Zones de Baixes Emissions:

Actuació 1: Implantar la Zona de Baixes Emissions Metropolitana: ZBEM.

Actuació 2: Implantar la Zona de Baixes Emissions Urbana – Interior a Rondes: ZBEU.

Actuació 3.- Implantar les Zones Urbanes d'Atmosfera Protegida: ZUAP.

b) Incentius al canvi modal: Targeta Verda Metropolitana

Actuació 4.- Targeta Verda Metropolitana

c) Mesures per una mobilitat neta

Vector 1. Ambientalitzar el parc de vehicles

Actuació 5.- Renovar la flota d'autobusos de l'AMB (prescindint dels vehicles dièsel).

Actuació 6.- Ambientalitzar el parc de taxis i millorar l'operativa.

Actuació 7.- Incrementar l'ambientalització de les flotes corporatives de vehicles de l'AMB i dels ajuntaments.

Actuació 8.- Programar ajudes per a l'adquisició de vehicles menys contaminants.

Actuació 9.- Coordinar, a escala metropolitana, polítiques per incentivar la mobilitat en vehicles menys contaminants.

Actuació 10.- Ampliar la xarxa de punts de recàrrega per a vehicles elèctrics.

Vector 2. Foment de la mobilitat ciclista

Actuació 11.- Crear una xarxa metropolitana d'eixos pedalables (BICIVIA).

Actuació 12.- Millorar els serveis associats a la bicicleta.

Vector 3. Impuls del transport públic

Actuació 13.- Desenvolupar una xarxa d'autobús metropolità d'altres prestacions.

Actuació 14.- Programar ajuts per a la millora de la velocitat comercial del transport públic de superfície.

Actuació 15.- Introduir criteris socioambientals en la tarifació del transport públic.

Vector 4. Gestionar l'aparcament

Actuació 16.- Ampliar i implantar un model metropolità d'aparcaments d'intercanvi.

Actuació 17.- Coordinar, a escala metropolitana, la gestió de l'aparcament.

Vector 5. Mobilitat laboral

Actuació 18.- Coordinació, a escala metropolitana, la regulació de la distribució urbana de mercaderies.

Actuació 19.- Incentivar la mobilitat sostenible als centres de treball.

Vector 6. Planificació

Actuació 20.- Planificar les polítiques de mobilitat a mig termini a través del PMMU.

Vector 7. Infraestructures

Actuació 21.- Reclamar infraestructures de transport prioritàries. Incentius al canvi modal.

d) Mesures de Medi Ambient relacionades amb obres de construcció pública i privada

Actuació 22.- Guia de les bones pràctiques per a la prevenció de la contaminació atmosfèrica en les obres de municipis metropolitans.

Actuació 23.- Reducció d'emissions en obres privades. Ordenança reguladora per facilitar l'aplicació de mesures per reduir les emissions en obres privades.

Actuació 24.- Monitorització d'emissions en obres.

Actuació 25.- Establiment de mesures per reducció d'emissions en obres.

e) Mesures de Medi Ambient relacionades amb la indústria (baixes emissions)

Actuació 26.- Aplicació de la Guia d'usuaris per al control de generadors de baixes emissions atmosfèriques.

Actuació 27.- Plans d'acció de les indústries de l'àrea metropolitana.

f) Mesures de Medi Ambient de sensibilització i educació ambiental

Actuació 28.- Sensibilització i educació al públic en general

Actuació 29.- Sensibilització i educació als centres educatius.

Actuació 30.- Sensibilització i educació dirigida a activitats adherides al compromís com a centre col·laborador

g) Protocol d'actuacions en cas d'episodis d'alta contaminació per NO₂ i PM10

Actuacions que es poden dur a terme durant un episodi d'alta contaminació per NO₂

FASE I. Seguiment atent

Responsabilitat AMB

A.1.- Activar la fase del protocol

A.2.- Activar campanyes d'informació i comunicació

A.3.- Aplicar l'estratègia de sensibilització

A.4.- Control de l'aplicació a través de la Ponència Metropolitana d'avaluació ambiental de les normes de la guia d'usuaris per a generadors de baixes emissions atmosfèriques de les activitats industrials

A.5.- Instar les principals activitats i les empreses públiques i concessionàries a posar en marxa el protocol d'actuació propi.

Responsabilitat Ajuntaments amb suport de l'AMB

B.1.- Aplicació a través de les Ponències municipals d'avaluació ambiental de les normes de la guia d'usuaris per a generadors de baixes emissions atmosfèriques de les activitats industrials.

B.2.- Instar les autoritats a posar en marxa el protocol d'actuació propi per a episodis de contaminació.

FASE II. Avís preventiu (se sumen a les anteriors)

Responsabilitat AMB

A.6.- Aplicar l'estratègia de sensibilització amb missatge a fase d'avís preventiu i públic destinatari.

A.7.- Fer el seguiment a les indústries de l'aplicació dels seus protocols d'actuació.

A.8.- Minimitzar els desplaçaments dels vehicles i maquinària de les obres AMB i aturar la producció i aplicació d'asfalt.

Responsabilitat Ajuntaments amb suport de l'AMB

B.3.- Ampliar la xarxa pedalable reconvertint carrils de circulació.

B.4.- Peatonalitzar transitòriament (pacificar) alguns eixos viaris.

B.5.- Gestionar dinàmicament la velocitat sota criteris ambientals.

B.6.- Millorar la regulació semafòrica per tal de prioritzar el transport públic.

B.7.- Aplicar a través de la Ponència municipal d'avaluació ambiental la guia d'usuaris per a generadors de baixes emissions atmosfèriques de les activitats industrials.

FASE III. Fase d'episodi (se sumen a les anteriors)

Responsabilitat AMB

A.9.- Bonificació del preu del transport públic (targeta T-episodi ambiental, iniciativa ATM).

A.10.- Doblar la campanya d'informació i de comunicació,

A.11.- Coordinar les restriccions de la circulació que facin els ajuntaments a l'àmbit delimitat per les rondes.

A.12.- Col·laborar amb la Generalitat i els municipis per tal d'habilitar carrils Bus-VAO addicionals en algunes vies importants d'accés a la capital.

A.13.- Promoure el transport públic

A.14.- Limitar la circulació dels taxis

A.15.- Aplicar l'estratègia de sensibilització amb missatge a fase episodi i públic destinatari

A.16.- Instar als agents responsables al seguiment de les emissions activitats CAPCA

A.17.- Aturar totalment les activitats de les obres.

Responsabilitat Ajuntaments amb suport de l'AMB

B.7.- Regular específicament l'aparcament per a no residents

B.8.- Canviar de finestra horària de la DUM i Zona Bus. Es tracta d'una mesura a acordar.

B.9.- Aturar totalment les activitats de les obres

FASE III. Fase d'episodi i alerta (se sumen a les anteriors)

A.18.- Coordinació per l'augment de la restricció dels criteris de restricció de vehicles als municipis metropolitans on s'escaigui i especialment a l'àmbit delimitat per les rondes (futura ZBE).

A.19.- Aplicar l'Estratègia de sensibilització amb missatge adaptat a fase episodi i alerta i públic destinatari.

Actuacions que es poden dur a terme durant un episodi d'alta contaminació per PM10

FASE II Avís preventiu

Responsabilitat AMB

A.1.- Activar la fase que pertorqui del protocol establint els corresponents canals de comunicació, difusió, seguiment i avís amb la resta d'administracions (Ajuntaments i DGQACC) i amb les activitats.

A.2.- Activar campanyes d'informació i de comunicació.

A.3.- Reducció de la velocitat de circulació (AMB coordinarà als ajuntaments implicats i el SCT).

A.4.- Aplicar l'estratègia de sensibilització amb missatge adaptat a fase avís preventiu i públic destinatari.

A.5.- Instar les empreses públiques i concessionàries a posar en marxa el protocol d'actuació propi

A.6.- Aturar totes les activitats d'obra en zones ZUAP segons fase d'obra, dimensió i nivell de risc d'aquesta (guia AMB amb mesures adaptades durant 2017)

A.7.- Evitar ús bufadors en parcs i aplicar aigua freàtica a superfícies pulverulentes

Responsabilitat Ajuntaments amb suport de l'AMB

B.1.- Suspendre la crema de rostolls, marges i restes d'aprofitaments forestals, agrícoles o de jardineria

B.2.- Restringir les operacions d'asfaltar o enquitranar els carrers durant aquests períodes.

B.3.- Mesures prevenció i de reducció

B.4.- Evitar ús bufadors en parcs i aplicar aigua freàtica a superfícies pulverulentes

FASE III. Episodi de contaminació de l'aire (se sumen a les anteriors)

A més de mantenir les actuacions proposades a la fase d'avís preventiu, a la fase d'episodi es preveu afegir les següents accions:

Responsabilitat AMB

A.8.- Bonificació del preu del transport públic a través de la targeta T-episodi ambiental (iniciativa ATM).

A.9.- Doblar la campanya d'informació i de comunicació

A.10.- Aplicar l'estratègia de sensibilització amb missatge a fase episodi i públic destinatari (intervenció centres educatius, equipaments, municipals, centre col·laboradors difusors del missatge, etc.).

A.11.- Coordinar les restriccions de la circulació que facin els ajuntaments (de 8h-20h pels vehicles privats que no disposin de l'etiqueta de la DGT) a l'àmbit delimitat per les rondes (futura ZBEU). Col·laborar amb la Generalitat o altres Administracions per tal de dur a terme l'actuació. Només s'aplicarà la mesura en cas que el focus propulsor sigui antropogènic i no en episodis deguts a la intrusió de pols sahariana.

A.12.- Col·laborar amb la Generalitat i els municipis per tal d'habilitar carrils Bus-VAO addicionals en algunes vies importants d'accés a la capital.

A.13.- Promoure el transport públic: s'incrementarà encara més l'oferta de transport de superfície als accessos a Barcelona, amb tots els mitjans disponibles.

A.14.- Limitar la circulació dels taxis

A.15.- Aturar totalment les activitats en obres

A.16.- Instar als agents responsables al seguiment de les emissions activitats CAPCA

A.17.- Aturar la manipulació/mobilització de material pulverulent a l'exterior.

Responsabilitat Ajuntaments amb suport de l'AMB

B.4.- Regular específicament l'aparcament per a no residents.

B.5.- Canviar la finestra horària de la DUM i Zona Bus per evitar la distribució de mercaderies i els autobusos discrecionals turístics en hora punta de contaminació (entre 7-10h). Es tracta d'una mesura a acordar amb els ajuntaments i el sector.

h) Mesures a introduir al Pla director urbanístic de l'àrea metropolitana de Barcelona - model de ciutat.

i) Comunicació.

El desenvolupament del programa anirà acompanyat d'una campanya específica de comunicació tant de les accions com de la motivació de les mateixes.

Aquesta campanya farà especial èmfasi en la problemàtica ambiental del transport, la indústria i altres activitats contaminants. L'elaboració d'aquesta campanya es realitzarà de forma coordinada entre l'àrea de medi ambient i la de mobilitat i transport de l'AMB.

j) Eines de predicció, control i avaluació.

Actuació 31.- Model de previsió de la qualitat de l'aire

Actuació 32.- Caracteritzar les emissions dels vehicles de Barcelona i de l'àrea metropolitana de Barcelona

Actuació 33.- Model d'Avaluació de Mesures del Pla metropolità de mobilitat urbana en relació a la Qualitat de l'Aire a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

2.5. DIPUTACIÓ DE BARCELONA:

- a) Col·laborar amb la Generalitat de Catalunya per avançar de forma consensuada i coordinada en l'abordatge de les causes que afecten la qualitat de l'aire atmosfèric al conjunt del territori i a cadascun dels municipis.
- b) Posar a disposició del conjunt d'administracions supramunicipals i locals l'espai de trobada i coordinació tècnica de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat – Grup de treball + Aire-Soroll, com a grup de caràcter transversal amb presència dels tècnics municipals en els àmbits de mobilitat, medi ambient i salut; i com a espai d'informació al conjunt dels ens locals dels acords de l'òrgan de coordinació i seguiment de la Generalitat.
- c) Donar suport als municipis de la demarcació de Barcelona, incloent els municipis de l'Àmbit-40 i de la zona d'influència, en l'establiment de polítiques per a la millora de la qualitat de l'aire, la promoció de la mobilitat sostenible i la salut ambiental. En concret:
 - I. Suport en l'elaboració d'estudis i plans locals de millora de la qualitat de l'aire
 - II. Suport en la renovació i electrificació de flotes municipals
 - III. Suport en la promoció de la mobilitat sostenible, redacció de Plans de mobilitat urbana, implantació de ZUAPs, plans de desplaçament d'empresa i camins escolars
 - IV. Suport al desplaçaments no motoritzats per part de les administracions, en bicicleta o a peu principalment (bicicleta pública, aparcaments segurs, vies ciclables,...)
- d) Coordinar recursos comuns de sensibilització i d'educació ambiental i oferir suport als ens locals en aquest àmbit, per informar i sensibilitzar la població sobre la problemàtica de la contaminació atmosfèrica i els seus efectes sobre la salut, tant en cas d'episodis ambientals com de manera estructural, de manera coordinada amb la Generalitat.
- e) Donar suport a la Setmana de la Mobilitat Sostenible, en les accions relacionades amb la millora de la qualitat de l'aire.
- f) Elaborar i recopilar models d'ordenances municipals i ordenances fiscals.
- g) Elaborar i recopilar models de protocols interns municipals d'aplicació d'aquest acord.
- h) Elaborar el Pla de mobilitat i desplaçaments del personal de la Diputació de Barcelona.
- i) Promoure la formació dels tècnics municipals en matèria de mobilitat sostenible i qualitat de l'aire, en especial en accions relacionades amb els plans de desplaçament d'empresa.

2.6. MUNICIPIS DE LA ZONA D'INFLUÈNCIA DE L'ÀMBIT- 40:

Atès que una bona part dels desplaçaments que s'efectuen a la zona de l'Àmbit-40 provenen de municipis de fora d'aquesta àrea, a banda dels acords assumits en el sí de l'AMB es comprometen a:

- a) Informar sobre episodis ambientals i els seus efectes sobre la salut per tal de reduir la mobilitat motoritzada privada cap a la Zona de Protecció Especial.
- b) Informar de les mesures de mobilitat que es prenguin en l'Àmbit-40 que afecten els ciutadans quan es desplacin cap a la conurbació de Barcelona.
- c) Reforçar els serveis de transport urbà cap a les estacions ferroviàries, si escau, i recordar, per exemple, altres qüestions com ara la ubicació dels aparcaments dissuasoris (*parc & ride*).
- d) Mantenir lliures els carrils bus dels busos exprés i reforçar-ne el control per part de les policies municipals, especialment durant els episodis ambientals.
- e) Fer campanyes de sensibilització i recomanacions de mobilitat a la població en cas d'episodi ambiental.

3. AUTORITAT PORTUÀRIA DEL PORT DE BARCELONA:

- a) Promocionar la implantació ràpida de combustibles alternatius per al transport de les mercaderies per vaixell i per vehicle pesant, particularment del gas natural, mitjançant la dotació d'infraestructures de subministrament i el desenvolupament de projectes pilots i demostratius.
- b) Estudiar la viabilitat de connexió elèctrica des de moll dels vaixells atracats en determinats molls.
- c) Implantar un nou sistema de bonificacions a vaixells que promogui la millora del comportament ambiental i atregui vaixells més nets.
- d) Electrificar progressivament la flota de vehicles pròpia i promocionar l'electrificació de les flotes de transport i de vehicles de treballadors de les empreses de la comunitat portuària.
- e) Promoure l'electrificació o gasificació, segons el cas, de la maquinària de terminals portuàries (vehicles fora de carretera).
- f) Continuar potenciant el traspàs de càrrega de camió a ferrocarril i a navegació de curta distància (*Short Sea Shipping*), construint i millorant les infraestructures ferroviàries, atraient nous operadors ferroviaris i consolidant i millorant els serveis marítims de curta distància.
- g) Promoure l'adopció de criteris de mobilitat sostenible en la zona portuària i en les empreses ubicades en el port.
- h) En cas d'episodi ambiental declarat per la Generalitat, l'Autoritat Portuària de Barcelona activarà les actuacions següents:

En cas d'avís preventiu per contaminació per NO₂/PM10:

- Limitació de la velocitat de maniobra d'aproximació i d'entrada dels vaixells.
- Prohibició de proves de màquines i treballs de manteniment en vaixells que impliquin la posada en marxa dels motors.
- Limitació de la velocitat de circulació de vehicles pels vials interns del Port.
- Promoure que els camions apaguin el motor quan hi ha retenció o espera prolongada per accedir a les terminals.

En cas d'avís de declaració d'episodi ambiental de contaminació per NO₂/PM10:

- Limitació del fondeig de vaixells de granel líquids, portacontenidors i altres vaixells de mercaderies, en zona II que no estigui lligat a escala.
- Reducció del temps de preparació de màquina abans de la maniobra de sortida per a tots els vaixells atracats al Port.
- Comunicació de la situació a tots els treballadors de l'APB i de les empreses portuàries, i foment i recomanació de l'ús del transport públic, col·lectiu o compartiment de vehicle.
- Intensificació de la neteja i reg de vials.

ANNEX II. REQUERIMENTS AL GOVERN ESPANYOL

Finalment, per poder aconseguir els objectius de millora de la qualitat de l'aire que ens hem fixat, reclamem a l'Estat:

- a) La revisió de l'impost especial sobre carburants per a vehicles tipus turisme, per tal de no continuar afavorint la compra de vehicles dièsel.
- b) La modificació de l'impost de matriculació dels vehicles per incentivar la compra de vehicles menys contaminants.
- c) L'aplicació de descomptes VAO i ECO en funció de l'etiqueta ambiental de la DGT en els peatges de competència estatal d'accés a l'Àmbit-40 per als vehicles amb menors emissions.
- d) La convocatòria d'ajuts econòmics per a la renovació dels vehicles més contaminants per vehicles de baixes emissions, tenint en compte també criteris socials.
- e) La tramitació necessària, a escala estatal i comunitària, perquè, durant un període de cinc anys, l'adquisició de vehicles elèctrics tingui un IVA superreduït del 4%.
- f) Que s'impulsin les modificacions legals següents, pel que fa a la càrrega dels vehicles elèctrics, a fi de:
 - Simplificar la figura del gestor de recàrrega, per tal que sigui més accessible a totes les empreses i a les administracions públiques oferir la recàrrega d'electricitat sempre que ho facin de manera gratuïta.

- Reduir els costos fixos del sistema elèctric per a la infraestructura estratègica de recàrrega ràpida mentre la mobilitat elèctrica no assoleixi el volum necessari que permeti la viabilitat de models de negoci vinculats a aquesta modalitat.
 - Incorporar la possibilitat que els municipis puguin realitzar bonificacions de fins al 100% en l'impost de vehicles de tracció mecànica per als vehicles elèctrics.
 - Fixar que tots els nous edificis residencials incorporin en la seva construcció les infraestructures necessàries perquè el 100% de les places puguin implantar un sistema de càrrega lenta.
 - Establir bonificacions als impostos per a les obres d'adequació dels pàrquings d'edificis residencials que permetin la implantació de sistemes de càrrega lenta.
 - Establir que, abans del 2020, el 5% de les places d'aparcament públics estiguin dotades amb infraestructura de recàrrega normal. Aquest objectiu també l'han d'implantar els aparcaments, en interior o a l'aire lliure, de les superfícies comercials.
 - Fixar, abans del 2020, el 3% de places d'estacionaments municipals de caràcter públic i en via pública dotats amb infraestructura de recàrrega elèctrica normal per als municipis de més de 20.000 habitants, en els emplaçaments que determini el Pla de mobilitat urbana o el planejament urbanístic municipal.
 - Engegar un pla estable d'ajuts econòmics per al vehicle elèctric ininterromput fins l'any 2020, dotat amb un mínim de 20 milions d'euros anual.
 - El 2020 es revisaran aquests percentatges en funció del grau de penetració del vehicle elèctric en el parc mòbil.
- g) L'increment del finançament del transport públic d'acord amb l'equiparació de l'àmbit de serveis integrats amb l'àmbit de serveis finançats. Això comportaria passar de 98 M€ el 2016 d'aportació a 108 M€ el 2017 i a 148 M€ a partir del 2018.
- h) L'habilitació de carrils Bus amb el traspàs de la B-23 a la Generalitat de Catalunya amb el finançament per la construcció del carril Bus.
- i) L'execució dels plans de millora de la infraestructura de Rodalies i Regionals per fer efectiva una millora del servei de tren de Rodalies, Regionals, pel que fa a freqüències, velocitat comercial, informació i qualitat del servei, amb la qual cosa es reduiran de manera dràstica les actuals ineficiències del servei i la manca de fiabilitat.
- j) La prioritització d'inversions ferroviàries consensuades en el marc de la Taula Estratègica del Corredor Mediterrani, les quals han de permetre actuacions en infraestructures i l'impuls de la millora dels serveis de mercaderies que, com l'autopista ferroviària i l'execució i connexió de noves terminals intermodals, han de fer realitat el traspàs modal del transport de mercaderies per carretera cap al mode ferroviari.
- k) La modificació del text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, amb la creació de la tipificació d'una infracció específica per l'incompliment de les mesures especials d'ordenació de la circulació per raons mediambientals, que podrà tenir la consideració de greu o molt greu.

- l) La modificació del vigent article 37 del Reglament general de circulació, ordenació especial de trànsit per raons de seguretat o fluïdesa de la circulació, en el sentit de preveure la possibilitat d'establir mesures d'ordenació de la circulació per raons mediambientals.
- m) La finalització de l'etiquetatge de vehicles iniciat per la DGT amb les etiquetes per a motocicletes i ciclomotors no elèctriques (les úniques que en tenen ara).
- n) La regulació dels distintius mediambientals que informen sobre el nivell d'emissió dels gasos contaminants dels vehicles, mitjançant un reial decret per tal de donar la màxima difusió i seguretat jurídica.
- o) La creació i dotació d'un fons econòmic per finançar l'execució dels plans autonòmics, municipals i urbans.

Barcelona, 6 de març de 2017



La Declaración de Sevilla: Los municipios son la llave de la Economía Circular.



Presentación de la Declaración de Sevilla por la Economía Circular

En Sevilla se ha rubricado esta declaración de principios que es un objetivo a conseguir a través de una hoja de ruta cuyas bases están en el documento presentado y rubricado en la Cumbre de Economía Circular: “La Declaración de Sevilla”.

En ella se subraya la importancia de los Gobiernos Locales para llevar a la práctica el compromiso, la apuesta, la necesidad de implantar la Economía Circular. Se reclama para ello apoyo político y, casi sobre todo, apoyo financiero. Se pone en marcha el tiempo de desarrollar estrategias locales en favor de la economía circular, entre otras el fomento de la compra pública de productos verdes. Y se acuerda iniciar todo tipo de procesos para mejorar la concienciación, la sensibilización y la participación.

El día a día, y más pronto que tarde, irá constatando los avances hacia esa economía circular de la que hemos venido ofreciendo información útil y práctica con principios como, por ejemplo, estos:

Economía Circular es pasar de ‘producir, usar y tirar’ a ‘producir, usar, reutilizar y reciclar’.

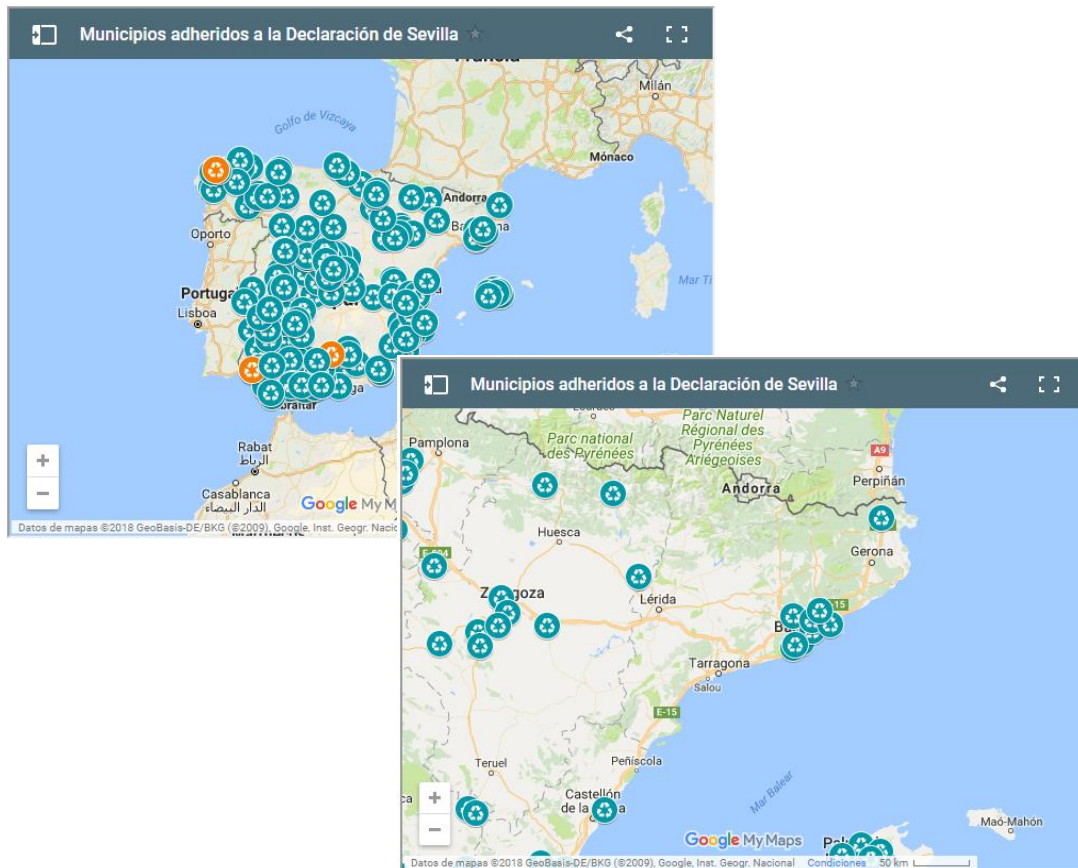
Economía Circular: convertir el residuo en recurso.

Economía Circular: los productos tienen que ser reparables, actualizables y completamente reciclables.



Adhesions prèvies a la Declaració de Sevilla

Consulteu a <https://www.municipiosyeconomiacircular.org/>



Gairebé 200 ens locals adherits, dels quals els següents a Catalunya:

- Ajuntament de L'Hospitalet
- Ajuntament de Terrassa
- Ajuntament de Viladecans
- Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
- Ajuntament de Mollet del Vallès
- Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
- Ajuntament de Vilassar de Mar
- Ajuntament de Pont de Molins
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès



Versió en català

DECLARACIÓ DE SEVILLA:

el compromís de les ciutats i pobles per l'economia circular

La Comissió Europea i el Parlament Europeu han aprovat un paquet d'iniciatives per construir una Economia Circular a Europa. Amb aquest objectiu es pretén desenvolupar un nou paradigma de model econòmic que tanqui el cercle del disseny, la producció, el consum i la gestió de residus, per tal de crear una Europa ecològica, circular i competitiva.

Malgrat els problemes ambientals com la lluita contra el canvi climàtic, el seu efecte sobre la biodiversitat i la creixent escassetat de recursos exigeixen solucions globals que estan principalment sota la responsabilitat dels governs nacionals, també han de ser una important preocupació per les ciutats i pobles europeus. El desenvolupament urbà sostenible des d'un enfocament integrat i les seves interrelacions amb el món rural, són un element fonamental per al desenvolupament de la innovació i la implementació de solucions per a una transició correcta cap a una economia baixa en carboni i una preservació dels nostres recursos naturals. Segons Nacions Unides, el 70% de la població del planeta viurà en ciutats el 2050.

Una economia circular, que transformi els nostres residus en recursos, ofereix una solució a la crisi ambiental que patirem amb el model econòmic de desenvolupament lineal. No podem construir el nostre futur sobre el model de "agafa, fabrica i tira".

L'economia circular afavoreix que el valor dels productes i materials es mantingui durant un major temps; els residus i l'ús dels recursos es redueixi al mínim, i els recursos es conservin dins de l'economia quan un producte ha arribat al final de la seva vida útil, per tal de tornar-los a utilitzar repetidament i seguir creant valor.

El setembre de 2015 la ciutat de París va fer una crida a les "ciutats europees en favor d'una Economia Circular", que han signat ciutats com Amsterdam, Brussel·les; Copenhaguen, Lisboa, Londres, Milà i Roma.

Per això amb l'adopció d'aquesta Declaració de Sevilla ens comprometem a:

- Promoure un model de desenvolupament urbà sostenible, inclusiu i resilient, augmentant la demanda d'activitats socioeconòmiques generadores de béns i serveis mediambientals, el que es traduirà en ocupació verda i ocupació social de major qualitat i valor afegit.
- Impulsar i donar suport la crida "Ciutats per a una Economia Circular" que va realitzar la ciutat de París en 2015.
- Ressaltar l'important paper que tenen els governs locals en les accions de foment i desenvolupament d'una economia circular per ser l'administració més propera i la que millor pot prevenir els impactes ambientals, en col·laboració amb els seus veïns i veïnes.



- Incrementar els nostres esforços per reduir els impactes ambientals, climàtics i sobre la salut de les persones de les seves actuals models de desenvolupament
- Subratllar les conseqüències positives que un canvi de model cap a una economia circular suposaria en termes d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- Sol·licitar el suport polític i econòmic de la Unió Europea i dels seus Estats membres per al desenvolupament de polítiques locals en favor d'una economia circular, afavorint el desenvolupament d'estratègies nacionals i regionals i instruments de cooperació.
- Desenvolupar estratègies locals en favor de l'economia circular que afavoreixin l'abocament zero, el reciclatge (especialment dels bioresidus), la prevenció del malbarament alimentari, el foment de l'ecodisseny, de la prevenció de residus, de la reutilització i el reciclatge i el foment de la compra pública de productes verds.
- Fomentar la cooperació entre administracions i desenvolupar i compartir bones pràctiques entre ciutats, en el marc de desenvolupament d'Estratègies Locals per a una Economia Circular.
- Involucrar la comunitat científica en la investigació i desenvolupament de programes d'economia circular i en el suport i desenvolupament de les estratègies locals.
- Fomentar els esquemes de governança multinivell del territori i millorar la conscienciació, sensibilització i participació de les nostres veïnes i veïns en les accions locals d'impuls d'una economia circular, transformant als consumidors en usuaris responsables i reemplaçant el sentit de la propietat del producte per el sentit del servei prestat.
- Potenciar els partenariats públic-privats per afavorir aliances entre els diferents actors involucrats del sector públic, organitzacions de la societat civil i el sector privat.

Sevilla, març 15 de 2017



DECLARACIÓN DE SEVILLA: EL COMPROMISO DE LAS CIUDADES POR LA ECONOMÍA CIRCULAR

La **Comisión Europea** y el **Parlamento Europeo** han aprobado un paquete de iniciativas para construir una **Economía Circular en Europa**. Con este objetivo se pretende desarrollar un nuevo paradigma de modelo económico que cierre el círculo del diseño, la producción, el consumo y la gestión de residuos, creando así **una Europa ecológica, circular y competitiva**.

Aunque los problemas ambientales como la lucha contra el cambio climático, su efecto sobre la biodiversidad y la creciente escasez de recursos exigen soluciones globales que están principalmente bajo la responsabilidad de los gobiernos nacionales, también deben ser una importante preocupación para las ciudades y pueblos europeos. El **desarrollo urbano sostenible** desde un enfoque integrado y sus interrelaciones con el mundo rural, son un elemento fundamental para el desarrollo de la innovación y la implementación de soluciones para una transición correcta hacia una economía baja en carbono y una preservación de nuestros recursos naturales. Según Naciones Unidas, el 70% de la población del planeta vivirá en ciudades en 2050.

Una economía circular, que transforme nuestros residuos en recursos, ofrece una solución a la crisis ambiental que sufriremos con el modelo económico de desarrollo lineal. No podemos construir nuestro futuro sobre el modelo de “coge, fabrica y tira”.

La economía circular favorece que el valor de los productos y materiales se mantenga durante un mayor tiempo; los residuos y el uso de los recursos se reduzca al mínimo, y los recursos se conserven dentro de la economía cuando un producto ha llegado al final de su vida útil, con el fin de volverlos a utilizar repetidamente y seguir creando valor.

En septiembre de 2015 la ciudad de París hizo un llamamiento a las “ciudades europeas en favor de una Economía Circular”, que han firmado ciudades como **Ámsterdam, Bruselas; Copenhague, Lisboa, Londres, Milán y Roma**.



Por eso hoy las ciudades reunidas en esta **Jornada sobre “Economía Circular: el Compromiso de las Ciudades”** nos comprometemos con nuestra firma a:

- Promover un **modelo de desarrollo urbano sostenible, inclusivo y resiliente**, aumentando la demanda de actividades socioeconómicas generadoras de bienes y servicios medioambientales, lo que se traducirá en empleo verde y empleo social de mayor calidad y valor añadido.
- Impulsar y apoyar el **llamamiento “Ciudades por una Economía Circular”** que realizó la ciudad de París en 2015.
- Resaltar el importante **papel que tienen los Gobiernos Locales** en las acciones de fomento y desarrollo de una economía circular por ser la administración más próxima y la que mejor puede prevenir los impactos ambientales, en colaboración con sus vecinos y vecinas.
- Incrementar nuestros esfuerzos por **reducir los impactos ambientales, climáticos y sobre la salud** de las personas de sus actuales modelos de desarrollo.
- Subrayar las consecuencias positivas que un **cambio de modelo** hacia una economía circular supondría en términos de emisiones de gases de efecto invernadero.
- Solicitar el **apoyo político y económico de la Unión Europea** y de sus Estados miembros para el desarrollo de políticas locales en favor de una economía circular, favoreciendo el desarrollo de estrategias nacionales y regionales e instrumentos de cooperación.
- Desarrollar estrategias locales en favor de la economía circular que favorezcan el **vertido cero**, el **reciclaje** (especialmente de los biorresiduos), la **reducción de los desperdicios** alimentarios, el fomento del **ecodiseño**, de la **prevención** de residuos, de la **reutilización** y el reciclaje y el fomento de la **compra pública de productos verdes**.



- Fomentar la **cooperación entre administraciones** y desarrollar y compartir buenas prácticas entre ciudades, en el marco de desarrollo de Estrategias Locales por una Economía Circular.
- Involucrar a la Comunidad Científica en la **investigación y desarrollo** de programas de economía circular y en el apoyo y desarrollo de las estrategias locales.
- Fomentar los esquemas de gobernanza multinivel del territorio y **mejorar la concienciación, sensibilización y participación** de nuestras vecinas y vecinos en las acciones locales de impulso de una economía circular, transformando a los consumidores en usuarios responsables y reemplazando el sentido de la propiedad del producto por el sentido del servicio prestado.
- **Potenciar los partenariados público-privados** para favorecer alianzas entre los distintos actores involucrados del sector público, organizaciones de la sociedad civil y el sector privado.

Sevilla, 15 de marzo de 2017



Barcelona assumeix el repte de les zero emissions el 2030

Font: [El Periodico](#)

25/10/2017 - 14:10



Foto: ETIENNE LAURENT

Barcelona amb 11 ciutats més assumeix l'objectiu de desterrar les energies fòssils. La declaració de París contra el canvi climàtic preveu comprar només autobusos nets a partir del 2025.

Les grans ciutats són conscients del seu protagonisme en la lluita contra el canvi climàtic, una batalla urgent que exigeix mesures concretes. Sense esperar que s'apliquin els grans acords internacionals, com el firmat a París el 2015 –ara debilitat per la retirada dels Estats Units–, 12 grans metròpolis van subscriure ahir a la capital francesa el compromís d'alliberar els seus carrers d'energies fòssils en l'horitzó del 2030. Barcelona n'és una i l'alcaldeessa **Ada Colau** va destacar l'obligació d'impulsar una «*resposta immediata*» enfront de la contaminació que «*amença*» la vida i la salut dels ciutadans.

Entre els objectius de la **declaració de París** figura, igualment, la compra d'autobusos nets a partir del 2025 i aconseguir que una gran part de les ciutats es converteixin en zones de zero emissions el 2030. El full de ruta per aconseguir-ho contempla dissenyar polítiques d'urbanisme que tinguin en compte els ciutadans, augmentar les zones de vianants, els carrils bici o fomentar el transport públic i compartit.



Així mateix, es vol reduir el nombre de cotxes més contaminants, iniciant d'aquesta manera una transició per retirar els que usen combustibles fòssils, i es col·laborarà amb proveïdors, operadors i empreses per accelerar la transició cap a l'ús de vehicles nets. Els progressos en el compliment d'aquests objectius es publicaran cada dos anys. *«Mentre els estats assumeixen grans compromisos que triguen molt a portar-se a la pràctica, si és que ho aconsegueixen, les ciutats no podem esperar»*, va subratllar Colau.

Peatges, bicis, zones de vianants, cotxes elèctrics...

Peatges urbans a **Londres** per entrar amb el cotxe a la capital britànica, fer la meitat dels desplaçaments en bicicleta a Copenhaguen, el 100% dels cotxes elèctrics a Oxford, tancament de pàrquings a **Oslo**, àrees de vianants gegants a Brussel·les... Cada capital lluita com pot contra la contaminació causada pel transport.

A la danesa **Copenhaguen**, la meta és aconseguir la neutralitat del carboni en vuit anys invertint 134 milions d'euros en megaautopistes per a bicicletes i dissuadint els que estiguin temptats d'agafar el cotxe tancant aparcaments, la mateixa mesura adoptada per Oslo, que prohibirà els cotxes al centre de la capital noruega el 2019.

Altres posen l'accent en el cotxe elèctric. És el cas d'**Oxford**, primera ciutat britànica que vetarà qualsevol vehicle contaminant abans del 2035 i abaixarà el preu dels elèctrics per aparcar. La ciutat invertirà vuit milions d'euros a adaptar les seves infraestructures al model verd. A Bèlgica, **Brussel·les** aposta per estendre les zones de vianants i prohibir els vehicles dièsel de més de 10 anys a partir del 2018.

Hamburg crearà una xarxa verda sense cotxes que cobrirà el 40% de la ciutat alemanya d'aquí al 2035. **Berlín**, la capital del país, té una zona urbana de 88 quilòmetres baixa en emissions. A l'holandesa **Amsterdam**, l'horitzó perquè tots els cotxes siguin nets és el 2030 i els dièsel ja estan prohibits en una ciutat on els carrers del centre són gairebé tots de vianants i els habitants que vulguin aparcar al seu barri han de pagar fins a 600 euros a l'any per la seva targeta.

EL TRÀNSIT, PRIMER CULPABLE

A les grans ciutats, un terç de les emissions responsables de l'escalfament climàtic procedeixen dels transports. El trànsit rodat és per tant la font principal de la pol·lució de l'aire i genera un quart de les partícules fines a nivell mundial. El fenomen de la congestió vial creix al mateix ritme a què ho fan les urbs i un estudi dut a terme als Estats Units, França, Alemanya i el Regne Unit mostra que els embussos comporten un cost econòmic pròxim a l'1% del PIB.

«Això frena la nostra economia per la pèrdua de temps i de productivitat, malmet la nostra salut i degrada el medi ambient i la qualitat de l'aire», assenyalen els firmants de la declaració de París. Les últimes dades de les conseqüències de la contaminació en la salut assenyalen que hi ha a l'any 4,5 milions de morts prematures i que augmenta la incidència de malalties com l'asma, sobretot en la població infantil.



DIÈSEL PROHIBIT EL 2024

Per fer front a aquests reptes, l'Ajuntament de Barcelona s'ha proposat triplicar l'espai del carril bici, augmentar els espais verds (un metre quadrat per ciutadà), reduir l'ús del cotxe privat i recuperar espais lliures de trànsit amb les superilles. París, que lliura una verdadera croada contra la contaminació del transport, s'ha proposat impedir la circulació de vehicles dièsel el 2024 seguint la pauta marcada a tot França pel ministeri d'Ecologia.

Londres i Milà encara van més lluny i han creat un peatge urbà per descongestionar el centre de la ciutat. La capital britànica ha decidit fins i tot aplicar una taxa, a partir d'ahir, a tots els cotxes que no respectin la norma d'emissions permeses, ja siguin de dièsel o de gasolina.

Colau va recordar que l'1 de desembre entrarà en vigor el veto a la circulació dels vehicles més contaminants quan hi hagi pics de pol·lució, una prohibició que es generalitzarà a partir del 2020. *«Es tracta de fer un calendari realista però, a curt termini, han d'anar desapareixent de les nostres ciutats. Si no, serà impossible respirar de forma saludable»*, va afirmar.

AMBICIÓ POLÍTICA

L'alcalde de París, **Anne Hidalgo**, amfitriona de la trobada que va reunir durant dos dies a la capital francesa alcaldes i representants empresarials de la xarxa **C40** contra el canvi climàtic, va subratllar davant la premsa l'«ambició» dels objectius per aconseguir que les ciutats siguin *«més verdes, sanes i pròsperes»*. I va agrair en especial la presència de Colau a París en un moment «complicat», va dir, per a Catalunya.

Juntament amb Hidalgo i Colau, van segellar el compromís els alcaldes de **Londres, Copenhagen, Vancouver, Milà, Quito, Auckland, Ciutat del Cap, Seattle, Mèxic i Los Angeles**. L'alcalde d'aquesta última ciutat, Eric Garcetti, va ressaltar la mobilització de les ciutats nords-americanes després del rebuig del president **Donald Trump** a l'acord de París: *«Avui, més de 382 ciutats governades per demòcrates o republicans han dit que aplicaran l'acord del clima de París. Això representa una població de 77 milions de nord-americans»*.

El nostre compromís amb els carrers verds i saludables

Declaració de C40 per uns carrers lliures de combustibles fòssils

Com a alcaldes i alcaldesses de les ciutats més importants del món, ens comprometem a transformar-les en llocs més verds, saludables i pròspers per viure-hi. Els nostres carrers han de ser segurs i accessibles per a tothom i l'aire que respirem ha d'estar net i lliure d'emissions perjudicials. D'aquesta manera, es millorarà la qualitat de vida de tota la ciutadania i s'ajudarà a combatre l'amenaça global pel canvi climàtic.

Concebem un futur en què la majoria dels ciutadans es moguin per les ciutats caminant, amb bicicleta i utilitzant formes de transport compartides. La transició cap a una mobilitat amb zero emissions tindrà com a resultat menys congestió i contaminació, que els carrers estiguin menys congestionats i que l'aire que respirem sigui més net.

[El transport](#) genera un terç dels gasos amb efecte hivernacle que s'emeten a les ciutats que formen part de C40. El trànsit és la font de contaminació més gran de l'aire i responsable de fins a [una quarta part de les partícules en suspensió que embruten l'aire](#). A mesura que creixen les ciutats, augmenta la congestió i la gent hi passa més temps traslladant-se d'un lloc a un altre. [Un estudi](#) realitzat als Estats Units, el Regne Unit, França i Alemanya demostra que la congestió dels nostres carrers costa a l'economia gairebé un 1% del producte interior brut (PIB). Aquesta situació causa, d'una banda, una pèrdua de temps i productivitat que impedeix el creixement de les nostres economies i, de l'altra, un augment de la contaminació de l'aire que resulta perjudicial tant per a la nostra salut com per a l'ambient. Dades recents mostren que l'aire brut provoca gairebé [4,5 milions de morts prematures](#) a l'any i afecta moltes altres persones, sobretot els infants, als quals causa malalties com l'asma.

Nosaltres ja estem fent realitat la nostra visió de ciutats més verdes, més saludables i més pròsperes, però reconeixem que per assolir els objectius de l'Acord de París es necessiten amb urgència mesures ambicioses contra el canvi climàtic. També som conscients que per transformar la manera en què les persones viatgen per les nostres ciutats és necessari un enfocament holístic i complet basat en compromisos com els de la Declaració de Busos Nets del C40 i en el suport als elements inclosos en el *Global Macro Roadmap. An Actionable Vision for Transport Decarbonization*.

Ens comprometem a fer una transició cap a carrers lliures de combustibles fòssils de dues maneres: 1) adquirint busos, amb participació de totes les institucions requerides, amb zero emissions a partir del 2025, i 2) assegurant que una part important de les nostres ciutats siguin zero emissions l'any 2030.

Per assolir aquests objectius:

- Transformarem les nostres ciutats amb polítiques d'urbanisme que tinguin en compte la ciutadania.
- Augmentarem el volum de vianants, ciclistes i usuaris de transport públic i compartit accessible per a tota la ciutadania.
- Reduirem el nombre de vehicles que més contaminen als nostres carrers i iniciarem una transició per retirar els vehicles que utilitzen combustibles fòssils.
- Liderarem amb l'exemple mitjançant l'adquisició de vehicles amb zero emissions per a les flotes de les nostres ciutats, com més aviat millor.
- Col·laborarem amb proveïdors, operadors de flotes i empreses per accelerar la transició cap a vehicles amb zero emissions i per reduir el trànsit de vehicles a les nostres ciutats.
- Publicarem informes cada dos anys sobre el progrés que fan les ciutats per assolir aquests objectius.



Les ciutats, motors contra el canvi climàtic

Font: Ajuntament de Barcelona 19/11/2017 - 11:29



Bonn és l'escenari de la 23a edició de la Conferència de les Parts de la Convenció Marc de Nacions Unides, en què Barcelona reafirma el compromís pel que fa a la lluita contra el canvi climàtic que es concreta en l'anomenat Pla Clima.

La ciutat alemanya de **Bonn** és l'escenari la propera setmana la 23a edició de la Conferència de les Parts de la Convenció Marc de Nacions Unides (**COP23**), en què les ciutats, entre les quals hi ha Barcelona, reivindicaran el paper protagonista que han de tenir en la lluita contra el canvi climàtic.

A les grans urbs es genera el 70% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, i els diferents governs municipals han actuat com a motors de la implantació de processos d'adaptació, en molts casos altament innovadors. Juntament amb altres ciutats, Barcelona participarà en l'impuls de la iniciativa Deadline20, que dona compliment als objectius de l'Acord de París (COP21).

Els participants al COP21 van acordar, entre altres propostes, reduir les emissions de gasos amb efecte hivernacle un 40% al 2030 en relació amb el 2005, i augmentar en 1,6 quilòmetres quadrats la superfície de verd urbà. La



importància de la cimera de Bonn és el context polític actual, en què els Estats Units han anunciat la seva intenció de desmarcar-se'n.

La tinenta d'alcaldia d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat, **Janet Sanz**, ha assegurat: *“És absolutament urgent per al futur i per a la sostenibilitat de les ciutats que realment hi hagi una aposta compartida per tothom de la lluita contra el canvi climàtic, que no exclouï ningú i de la qual tothom se senti responsable.”*

Sanz ha assistit a la trobada acompanyada del comissionat d'Ecologia, **Frederic Ximeno**, per refermar el compromís de Barcelona pel que fa a la lluita contra el canvi climàtic i compartir amb les altres ciutats participants l'anomenat Pla Clima, un pla estratègic de ciutat que actualment està en procés de participació pública i que es presentarà a principis del 2018.

Alguns dels eixos principals d'aquest pla són mitigar els hàbits de consum energètic insostenible dins un context de recuperació econòmica, l'adaptació als efectes del canvi climàtic que ja s'estan produint, situar les persones més vulnerables en el centre de les polítiques climàtiques i la cocreació amb la ciutadania de projectes mediambientals.

25 ciutats del món es comprometen a convertir-se en emissions neutres per a l'any 2050 per lliurar la seva participació de l'acord de París

Els alcaldes de 25 ciutats pioneres, que representen a 150 milions de ciutadans, s'han compromès a desenvolupar i començar a implementar plans d'acció climàtics més ambiciosos abans de finals de 2020 per a emetre emissions neutres i ciutats resistents al clima per a l'any 2050. Aquests plans asseguraran que les ciutats lliurin la seva participació de les reduccions d'emissions necessàries per realitzar l'ambició de l'Acord de París.

En termes concrets, aquests plans d'acció del clima, desenvolupats amb el suport de l'organització **C40**, ajudaran a que les ciutats més grans del món redueixin les seves emissions amb força durant la pròxima dècada i arribin a zero en 2050. Els plans també demostraran com cada ciutat adaptar-se i millorar-ne la capacitat de resoldre les crisis climàtiques i els fenòmens meteorològics extrems. Finalment, els plans detallaran els beneficis socials, ambientals i econòmics més amplis per a tots els ciutadans, de prendre mesures climàtiques.

Les ciutats membres del C40 que han fet aquest compromís pioner són: **Austin, Accra, Barcelona, Boston, Buenos Aires, Ciutat del Cap, Caracas, Copenhaguen, Durban, Londres, Los Angeles, Melbourne, Ciutat de Mèxic, Milà, Nova York, Oslo, París, Filadèlfia, Portland, Quito, Rio de Janeiro, Salvador, Santiago, Estocolm i Vancouver.**

En el lliurament del programa Deadline 2020, C40 treballarà en col·laboració amb altres iniciatives de la ciutat com ara *The Carbon Neutral Cities Alliance* per aconseguir objectius de reducció d'emissions a llarg termini en més ciutats.

Les ciutats C40 també han anunciat que donaran suport directe a nou megacities africanes per desenvolupar plans d'acció climàtica a llarg termini sense precedents, robusts i basats en l'evidència, que s'ajusten als objectius de l'Acord de París. Aquest projecte (*Cities Matter: Capacity building in sub-Saharan Africa megacities per a la transformació de la mitigació del canvi climàtic*) forma part de la Iniciativa Internacional del Clima (IKI). El Ministeri



Federal de Medi Ambient, Conservació de la Natura, Construcció i Seguretat Nuclear (BMUB) recolza aquesta iniciativa sobre la base d'una decisió adoptada pel Bundestag alemany.

Les ciutats recolzades per aquesta iniciativa són: **Accra, Ciutat del Cap, Addis Abeba, Dar es Salaam, Durban, Johannesburg, Lagos, Nairobi i Tshwane.**

*"L'Acord de París és molt clar sobre el que ha de passar per adoptar accions de coratge valents", va dir l'alcalde de París i la presidenta de C40, **Ana Hidalgo**. "Els alcaldes de les grans ciutats del món estan perfilant el segle que ve i obrim el camí cap a un futur millor, més sa i més verd. Els alcaldes fan el que han de fer, no el que poden, i aquests plans i polítiques són un excel·lent exemple del nostre estat d'ànim. Amb el suport de socis clau, com BMUB i C40, les ciutats africanes juguen un paper decisiu i decisiu a l'hora de complir l'ambició de l'Acord de París".*

25 ciutats es comprometen a assolir la neutralitat de les emissions abans del 2050 per complir la seva part de l'Acord de París

El C40 donarà suport a nou ciutats de l'Àfrica subsahariana per crear plans d'acció sobre el clima que compleixin l'Acord de París gràcies al Govern d'Alemanya

CONTACTE
media@c40.org

Bonn, Alemanya (12 de novembre de 2017): Els alcaldes de 25 ciutats pioneres, que representen 150 milions d'habitants, s'han compromès a desenvolupar i a començar a implementar uns plans d'acció sobre el clima més ambiciosos abans no s'acabi el 2020 a fi de convertir-se en ciutats resilents i neutres en emissions abans del 2050. Aquests plans garantirán que les ciutats compleixin la seva part de reducció de les emissions exigida per fer efectiu l'objectiu de l'Acord de París.

En concret, aquests plans d'acció sobre el clima, desenvolupats amb el suport de C40 Cities, ajudaran les ciutats més grans del món a retallar de cop les emissions durant la dècada vinent i a convertir-se en ciutats neutres en emissions l'any 2050. Els plans també demostraran de quina manera cadascuna s'adaptarà i millorarà la resiliència davant les crisis i les catàstrofes de la climatologia extrema relacionades amb el canvi climàtic. Finalment, els plans detallaran els beneficis socials, mediambientals i econòmics més amplis per a tota la ciutadania que suposa el fet d'emprendre aquestes accions sobre el clima.

Les ciutats membres del C40 que s'han adherit al compromís fins ara són Accra, Barcelona, Boston, Caracas, Ciutat del Cap, Ciutat de Mèxic, Copenhagen, Durban, Estocolm, Hong Kong, Londres, Los Angeles, Melbourne, Milà, Nova York, París, Portland, Rio de Janeiro, San Salvador i Santiago de Xile.

Les ciutats del C40 Cities han anunciat avui que oferiran suport directe a nou megaciutats africanes per desenvolupar uns plans d'acció sobre el clima sense precedents, sòlids, amb dades comprovables i que estiguin en la línia dels objectius de l'Acord de París. Aquest projecte forma part de la International Climate Initiative (IKI). El Ministeri Federal del Medi Ambient, la Conservació de la Natura, la Construcció i la Seguretat Nuclear (BMUB en alemany) dona suport a aquesta iniciativa basant-se en una decisió adoptada pel Parlament alemany.

Les ciutats a les quals es donarà suport mitjançant aquesta iniciativa són Accra, Ciutat del Cap, Dakar, Dar es Salaam, Durban, Johannesburg, Lagos, Nairobi i Tshwane.

“L’Acord de París deixa ben clar què cal fer per emprendre accions valentes sobre el clima”, va declarar **l’alcaldessa de París i presidenta del C40, Anne Hidalgo**. “Els alcaldes de les ciutats més importants del món estan configurant el segle vinent i obrint el camí per a un futur millor, més saludable i més verd. Els alcaldes fan el que cal fer, no només el que poden, i aquests plans i polítiques són un exemple excel·lent de la nostra determinació. Amb el suport de socis clau, com el BMUB i el C40, les ciutats africanes han de tenir un paper de lideratge decisiu per complir els objectius de l’Acord de París.”

- FINAL -

Notes:

Quant al Grup de Lideratge Climàtic C40

Les ciutats C40 connecten més de 90 de les principals ciutats del món, que representen més de 650 milions de persones i una quarta part de l'economia mundial. El C40, creat i encapçalat per ciutats, té com a objectiu afrontar el canvi climàtic i portar a terme mesures urbanes que redueixin les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i els riscos climàtics, així com millorar la salut, el benestar i les oportunitats econòmiques dels habitants de les ciutats. La presidenta actual del C40 és l'alcaldessa de París, Anne Hidalgo, mentre que Michael R. Bloomberg, alcalde de la ciutat de Nova York durant tres legislatures, té el càrrec de president del consell. La tasca del C40 ha estat possible gràcies als nostres tres fundadors estratègics: Bloomberg Philanthropies, Children’s Investment Fund Foundation (CIFF) i Realdania. Per obtenir més informació sobre la tasca del C40 i de les nostres ciutats, aneu a www.c40.org, seguïu-nos a Twitter ([@c40cities](https://twitter.com/c40cities)) o a Instagram ([@c40cities](https://www.instagram.com/c40cities)) o feu "M'agrada" al nostre compte de Facebook, <http://www.facebook.com/C40Cities>.



Les ciutats promouen un manifest contra el canvi climàtic

Font: Ajuntament de Barcelona

04/12/2017 - 08:32



“Vivim temps d'emergència i excepció. Som la primera generació que sent les conseqüències del canvi climàtic i l'última que té l'oportunitat de fer alguna cosa per detenir-lo.”. Així de contundent comença el Manifest de les ciutats per a l'acció climàtica, promogut per Barcelona, Madrid, València, Saragossa, Badalona, Alcalá de Henares i Fuenlabrada.

El document, que se sotmetrà a adopció pels membres de la **Red Española de Ciudades por el Clima**, reclama que l'Estat espanyol assumeixi de forma immediata els compromisos necessaris per afrontar un desafiament, el del canvi climàtic, que ens afecta a tots i totes.

Acabar amb la inacció

Al manifest, les set ciutats constaten la inacció i les traves que està posant l'Estat espanyol pel que fa a l'acció de lluita contra el canvi climàtic i promouen un conjunt de mesures específiques a dur a terme en l'àmbit estatal.

Concretament, les ciutats denuncien que el Govern estatal actualment dificulta l'autogeneració i la promoció de les energies renovables, continua donant suport a la producció de carbó, no considera prioritària la lluita contra la pobresa energètica i no permet avançar pel que fa a la transició cap a la sobirania energètica, factor clau en la lluita contra el canvi climàtic.

Implementar mesures

Per això, Barcelona i les altres sis ciutats que subscriuen el manifest reclamen que el Govern de l'Estat assumeixi de forma urgent tots els



compromisos necessaris per afrontar el canvi climàtic, ja que té l'obligació de prioritzar la salut de la ciutadania i disposa de les competències claus en àmbits estratègics com ara l'energètic i el transport.

En concret, el document exigeix que el Govern de l'Estat desenvolupi una estratègia integral davant el canvi climàtic amb compromisos progressius per assolir escenaris de descarbonització abans de mitjan segle XXI.

En aquesta línia, el manifest incideix també en la necessitat d'elaborar una llei de canvi climàtic a fi de treballar cap a una reducció progressiva de la petjada del carboni en el medi ambient i de crear un pla nacional d'adaptació al canvi climàtic que promogui la resiliència i l'adaptació de territoris, sistemes, sectors i recursos claus davant les modificacions futures del clima.

Les ciutats lideren

La cimera mundial sobre el canvi climàtic, COP23, que va tenir lloc la setmana passada a Bonn (Alemanya), ha deixat clar el lideratge de les ciutats quant a la lluita contra el canvi climàtic, ja que és a les ciutats on es genera el 70% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, són les que exigeixen processos importants d'adaptació i són els principals centres d'innovació.

Les ciutats espanyoles, a través dels seus governs locals, ja estan duent a terme accions per mitigar les emissions i adaptar-se al canvi climàtic en àmbits tan diversos com la reducció i l'estalvi energètic, la mobilitat sostenible, la transició cap a energies renovables, la reducció de generació de residus, el reciclatge o l'economia circular.

Totes aquestes accions són imprescindibles per reduir les emissions existents i disminuir els efectes d'un canvi climàtic que afecta directament la salut de la ciutadania i les infraestructures urbanes.

Engrandir el compromís

El grup promotor ha fet arribar el manifest tant a l'Estat com a la Red de Ciudades por el Clima perquè puguin adoptar-lo les ciutats que integren aquesta xarxa estatal.



Versió en català

MANIFEST DE LES CIUTATS PER A L'ACCIÓ CLIMÀTICA

Vivim, temps d'emergència i excepció. Som la primera generació que sent les conseqüències del canvi climàtic i l'última que té l'oportunitat de fer alguna cosa per aturar-lo.

Després de dècades d'interessat o inconscient negacionisme, pràcticament la totalitat d'agents socials reconeixen que, de no afrontar una profunda i ràpida transformació dels nostres models energètics, de producció i consum, enfrontarem - de fet ja enfrontem - una gravíssima desestabilització global dels ecosistemes i cicles que sustenten la nostra vida i que afectaran de forma directa a la seguretat, salut i benestar de les persones.

El territori de l'estat espanyol és especialment vulnerable i la incidència del canvi climàtic serà cada vegada més important en un territori amb una latitud geogràfica entre 35°N - 45°N, un clima calorós i sec, àmplies zones àrides i un litoral de 7.905 quilòmetres, la meitat de platja, costa baixa i zones artificialitzades per processos massius d'urbanització. De fet, el 45% dels principals ecosistemes (en termes de serveis ambientals) es troben en mal estat i el 80% del territori afronta diferents nivells de risc de desertització abans de final de segle.

Tal com es reconeixia en l'acord climàtic en la COP de París el 2016, caldria impulsar les transformacions profundíssimes per impedir que abans de mitjans de segle superi el llindar de 1,5°C. Afrontar aquest repte en el nostre territori suposa assumir canvis d'una immensa magnitud. En el pla de la mitigació haurem de reduir els consums actuals, abandonar els combustibles fòssils, implantar sistemes renovables i reduir dràsticament les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) abans del 2050. Però a més, cal afrontar un procés d'adaptació ràpida als efectes del canvi climàtic que ja són inevitables i que permetin garantir la seguretat de les majories socials, així com de la resta d'espècies vives.

Les ciutats són agents clau en aquest procés. Emergeixen com els agents principals en el canvi de paradigma ecosocial i la seva transformació constitueix un factor clau per reaccionar davant el canvi climàtic.

En primer lloc, concentren més de la meitat de les persones que vivim a la Terra. En segon lloc, són els espais en què es genera més del 70% de PIB mundial. Són el major embornal d'energia i minerals, les majors emissores de gasos



d'efecte hivernacle (GEH), generen quantitats ingents de residus i atreuen aliments de la resta del món

Paradoxalment, a més de ser les majors responsables en la pressió sobre la Biosfera i l'escorça terrestre, les ciutats són enormement vulnerables davant la crisi energètica-climàtica. D'una banda, són absolutament dependents en el pla material. El metabolisme urbà se sosté a partir de recursos naturals i aliments procedents de zones rurals dins i fora de les fronteres de l'estat. D'altra banda el canvi climàtic en l'espai urbà s'expressa en la intensificació de les onades de calor, de les sequeres, dels esdeveniments climàtics extrems, o en la pujada del nivell del mar en zones costaneres. Tots aquests van a ser - són ja - patrons habituals als quals hem d'adaptar a tota velocitat, tenint en compte que els plans d'adaptació han de vetllar perquè la seva aplicació protegeixi especialment a les poblacions més vulnerables per qüestió de classe, gènere, procedència o qualsevol un altre eix de desigualtat.

Afrontar el canvi climàtic a les ciutats, requereix actuar en totes les seves dimensions. Cal:

- a) reduir el consum energètic i el seu impacte climàtic mitjançant l'estalvi en els sistemes d'ordenació urbana i l'impuls de la sobrietat en els estils de vida;
- b) impulsar l'ecoeficiència, la mobilitat sostenible o l'edificació i urbanisme bioclimàtic;
- c) apostar per una ràpida transició a les energies renovables - tenint en compte que les renovables requereixen una intensificació en l'ús de minerals i que, per tant, s'han d'acompanyar del principi de suficiència que redueixi globalment l'ús d'energia;
- d) apostar per un canvi en els sistemes alimentaris que afavoreixin els circuits curts de comercialització, la producció d'aliments locals i de temporada, l'adaptació de les produccions agràries a les vocacions de cada territori o la reducció d'ingesta de proteïna animal, donat el efecte directe que té en les GEH;
- e) desenvolupar polítiques de reducció dels residus, reutilització i establir mesures en el disseny i producció que permetin el tancament de cicles de materials
- f) adaptar els sistemes de salut als previsibles efectes que tindrà el canvi climàtic sobre els cossos de les persones, sobretot de les més vulnerables;
- g) organitzar un sistema d'informació i sensibilització a la ciutadania que permeti que compreguin la magnitud del problema, les mesures a prendre i converteixi



a les persones en còmplices i protagonistes d'un procés que no se'ls pot furta, al capdavant són els seus pròpies vides i les dels seus fills i filles el que està en joc;

h) vetllar per l'existència de mecanismes de distribució de la riquesa, de les obligacions i de les conseqüències del canvi climàtic, de manera que no siguin aquells sectors més pobres o marginals qui pateixin les pitjors conseqüències;

i) acollir amb responsabilitat, solidaritat i alegria a les persones que hagin d'emigrar a causa de la pèrdua del seu hàbitat. Al capdavant seus territoris es van deteriorar perquè van funcionar com mines i abocadors per afavorir els metabolismes econòmics de les zones enriquides.

Totes aquestes accions han de ser empreses a les ciutats. De fet, des dels governs locals, moltes ciutats les estan impulsant, però no tindran la dimensió que requereix la gravetat del moment si no són acompanyades per una acció decidida i urgent per part del govern central, que ostenta les competències finals en una bona part de les transformacions a realitzar.

Una acció que complementi les propostes que ja s'estan duent a terme en diversos àmbits territorials com la recentment aprovada llei de canvi climàtic de Catalunya que planteja ambiciosos objectius globals necessaris, i diverses mesures a dur a terme, per poder afrontar la problemàtica del canvi climàtic .

Per això, les ciutats reclamen al govern central que de forma urgent assumeixi tots els compromisos necessaris per afrontar el desafiament del canvi climàtic, complint l'obligació de posar en el centre la seguretat de les persones a les que governa i del territori que aquestes habiten.

I concretament exigim al govern d'Espanya:

1. Atorgar el tractament jurídic adequat a la qüestió climàtica per poder abordar sense interferències els objectius plantejats en cada moment pel Parlament del país. La importància del desafiament és tal que hauria de considerar-se una qüestió clau per al bé general i, com a tal, rebre el tractament constitucional i jurídic que permeti, adoptar des de l'interès públic les mesures d'excepcionalitat i urgència que en cada moment es considerin oportunes.

2. Dotar-se d'una Estratègia Integral davant el Canvi Climàtic 2020/2030/2050 per assolir escenaris de descarbonització abans de mitjan segle i, alhora, impulsar amb decisió el desenvolupament d'un Pla Nacional d'Adaptació al Canvi Climàtic. L'Estratègia hauria d'articular amb fulls de ruta post-París més ambiciosos i coordinar-se amb les accions que es duuin a terme a les comunitats autònomes, ciutats i principals sectors. Perquè sigui



eficaç, s'han d'establir les mesures oportunes en tots els camps (generació, xarxes de distribució, demandes finals i establiment de sistemes d'avaluació de petjades de carboni en sectors clau, informació i sensibilització), i mesures facilitadores (finançament suficient, R + D,) per complir els objectius corresponents.

3. Crear un observatori independent que avaluï l'evolució d'aquesta Estratègia i una agència específica encarregada de impulsar-la.

Portar a terme l'Estratègia i del Pla Nacional d'Adaptació i aconseguir realitzar les transformacions necessàries en els temps necessaris, constitueix un enorme repte que requeriria mesures urgents i excepcionals en el pla polític, jurídic, científic, econòmic-financer i educatiu. Per això, caldria aconseguir: 1) un acord polític i social molt ampli; 2) un suport jurídic institucional consistent, fins i tot en el marc constitucional, per superar els interessos corporatius de l'oligopoli energètic per vies que podrien anar des de millores en la regulació fins a la socialització del sector; 3) el suport científic i tècnic per resoldre les mancances del coneixement existent; i 4) els recursos econòmics i financers necessaris per a escometre les transformacions necessàries en els temps indicats.

4. Establir una Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica que reconegui que hi ha raons físiques, de recursos i tècniques, que estableixen límits a la mera substitució dels combustibles fòssils per energies renovables per assolir escenaris que permetin reduir la petjada de carboni en la dimensió i en els temps requerits.

Això requereix dur a terme una sèrie de prioritats: 1) limitar el malbaratament i els consums superflus estimulants una cultura social de la sobrietat i la suficiència; 2) implementar mesures d'ecoeficiència passiva (que redueixen els consums sense necessitat de despesa energètica) i de gestió intel·ligent de la demanda; 3) utilitzar mesures d'ecoeficiència activa a partir de sistemes renovables i tecnologies adequades sistemes renovables o equips eficients, etcètera);

La transició energètica en temps en què l'energia no serà abundant ni barata i el canvi climàtic seguirà avançant amb força, hauria de discórrer per un camí molt estret: produir els béns i serveis necessaris per a la població (uns 41 milions d'habitants el 2050 segons l'INE), i abordar la transició de les infraestructures energètiques, sense desbordar els límits establerts en el marc europeu i internacional post-París, en termes de consum d'energia i d'emissió de GEH. Això implica establir en l'Estratègia i la Llei esmentades anteriorment mesures que permetin compatibilitzar tots els aspectes.



5. Desenvolupar el Pla Nacional d'Adaptació al Canvi Climàtic, encarregat de generar informació i promoure la resiliència i l'adaptació de territoris, sistemes, sectors i recursos claus davant el canvi climàtic, hauria de culminar l'elaboració dels corresponents plans en un termini de deu anys i aconseguir que el conjunt del territori pogués ser considerat "resilient" abans de mitjans de segle.

6. Concretar plans de pressupostos i balanços de carboni en activitats i àmbits clau.

MANIFIESTO DE LAS CIUDADES PARA LA ACCIÓN CLIMÁTICA

Vivimos, tiempos de emergencia y excepción. Somos la primera generación que siente las consecuencias del cambio climático y la última que tiene la oportunidad de hacer algo para detenerlo.

Después de décadas de interesado o inconsciente negacionismo, prácticamente la totalidad de agentes sociales reconocen que, de no afrontar una profunda y rápida transformación de nuestros modelos energéticos, de producción y consumo, enfrentaremos – de hecho ya enfrentamos - una gravísima desestabilización global de los ecosistemas y ciclos que sustentan nuestra vida y que afectarán de forma directa a la seguridad, salud y bienestar de las personas.

El territorio del estado español es especialmente vulnerable y la incidencia del cambio climático será cada vez más importante en un territorio con una latitud geográfica entre 35°N - 45°N, un clima caluroso y seco, amplias zonas áridas y un litoral de 7.905 kilómetros, la mitad de playa, costa baja y zonas artificializadas por procesos masivos de urbanización. De hecho, el 45% de los principales ecosistemas (en términos de servicios ambientales) se encuentran en mal estado y el 80% del territorio afronta distintos niveles de riesgo de desertización antes de final de siglo.

Tal y como se reconocía en el acuerdo climático en la COP de París en 2016, habría que impulsar las transformaciones profundísimas para impedir que antes de mediados de siglo supere el umbral de 1,5°C. Afrontar este reto en nuestro territorio supone asumir cambios de una inmensa magnitud. En el plano de la mitigación deberemos reducir los consumos actuales, abandonar los combustibles fósiles, implantar sistemas renovables y reducir drásticamente las emisiones de gases de efecto invernadero (GEI) antes de 2050. Pero además, será preciso afrontar un proceso de adaptación rápida a los efectos del cambio climático que ya son inevitables y que permitan garantizar la seguridad de las mayorías sociales, así como del resto de especies vivas.

Las ciudades son agentes clave en este proceso. Emergen como los agentes principales en el cambio de paradigma ecosocial y su transformación constituye un factor clave para reaccionar ante el cambio climático.

En primer lugar, concentran a más de la mitad de las personas que vivimos en la Tierra. En segundo lugar, son los espacios en los que se genera más del 70% de PIB mundial. Son el mayor sumidero de energía y minerales, las mayores emisoras de Gases de Efecto Invernadero (GEI), generan cantidades ingentes de residuos y atraen alimentos del resto del mundo

Paradójicamente, además de ser las mayores responsables en la presión sobre la Biosfera y la corteza terrestre, las ciudades son enormemente vulnerables ante la crisis energética-climática. Por un lado, son absolutamente dependientes en el plano material. El metabolismo urbano se sostiene a partir de recursos naturales y alimentos procedentes de zonas rurales dentro y fuera

de las fronteras del estado. Por otra parte el cambio climático en el espacio urbano se expresa en la intensificación de las olas de calor, de las sequías, de los eventos climáticos extremos, o en la subida del nivel del mar en zonas costeras. Todos estos van a ser – son ya – patrones habituales a los que debemos adaptarnos a toda velocidad, teniendo en cuenta que los planes de adaptación deben velar porque su aplicación proteja especialmente a las poblaciones más vulnerables por cuestión de clase, género, procedencia o cualquier otro eje de desigualdad.

Afrontar el cambio climático en las ciudades, requiere actuar en todas sus dimensiones. Es preciso:

a) reducir el consumo energético y su impacto climático mediante el ahorro en los sistemas de ordenación urbana y el impulso de la sobriedad en los estilos de vida;

b) impulsar la ecoeficiencia, la movilidad sostenible o la edificación y urbanismo bioclimático;

c) apostar por una rápida transición a las energías renovables – teniendo en cuenta que las renovables requieren una intensificación en el uso de minerales y que, por tanto, deben acompañarse del principio de suficiencia que reduzca globalmente el uso de energía;

d) apostar por un cambio en los sistemas alimentarios que favorezcan los circuitos cortos de comercialización, la producción de alimentos locales y de temporada, la adaptación de las producciones agrarias a las vocaciones de cada territorio o la reducción de ingesta de proteína animal, dado el efecto directo que tiene en las GEI;

e) desarrollar políticas de reducción de los residuos, reutilización y establecer medidas en el diseño y producción que permitan el cierre de ciclos de materiales

f) adaptar los sistemas de salud a los previsible efectos que tendrá el cambio climático sobre los cuerpos de las personas, sobre todo de las más vulnerables;

g) organizar un sistema de información y sensibilización a la ciudadanía que permita que comprendan la magnitud del problema, las medidas a tomar y convierta a las personas en cómplices y protagonistas de un proceso que no se les puede hurtar, a fin de cuentas son sus propias vidas y las de sus hijos e hijas lo que está en juego;

h) velar por la existencia de mecanismos de distribución de la riqueza, de las obligaciones y de las consecuencias del cambio climático, de forma que no sean aquellos sectores más pobres o marginales quienes sufran las peores consecuencias;

i) acoger con responsabilidad, solidaridad y alegría a las personas que tengan que emigrar a causa de la pérdida de su hábitat. A fin de cuentas sus territorios se deterioraron porque funcionaron como minas y vertederos para favorecer los metabolismos económicos de las zonas enriquecidas.

Todas estas acciones deben ser acometidas en las ciudades. De hecho, desde los gobiernos locales, muchas ciudades las están impulsando, pero no tendrán la dimensión que requiere la gravedad del momento si no son acompañadas por una acción decidida y urgente por parte del gobierno central, que ostenta las competencias finales en una buena parte de las transformaciones a realizar.

Una acción que complemente las propuestas que ya se están llevando a cabo en diversos ámbitos territoriales como la recientemente aprobada ley de cambio climático de Cataluña que plantea ambiciosos objetivos globales necesarios, y diversas medidas a llevar a cabo, para poder afrontar la problemática del cambio climático.

Por ello, las ciudades reclaman al gobierno central que de forma urgente asuma todos los compromisos necesarios para afrontar el desafío del cambio climático, cumpliendo la obligación de poner en el centro la seguridad de las personas a las que gobierna y del territorio que estas habitan.

Y concretamente exigimos al gobierno de España:

1. **Otorgar el tratamiento jurídico adecuado a la cuestión climática para poder abordar sin interferencias los objetivos planteados en cada momento por el Parlamento del país.** La importancia del desafío es tal que debería considerarse una cuestión clave para el bien general y, como tal, recibir el tratamiento constitucional y jurídico que permita, adoptar desde el interés público las medidas de excepcionalidad y urgencia que en cada momento se consideren oportunas.
2. **Dotarse de una Estrategia Integral ante el Cambio Climático 2020/2030/2050 para alcanzar escenarios de descarbonización antes de mediados de siglo y, a la vez, impulsar con decisión el desarrollo de un Plan Nacional de Adaptación al Cambio Climático.** La Estrategia debería articularse con hojas de ruta post-París más ambiciosas y coordinarse con las acciones que se lleven a cabo en las comunidades autónomas, ciudades y principales sectores. Para que sea eficaz, se deberán establecer las medidas oportunas en todos los campos (generación, redes de distribución, demandas finales y establecimiento de sistemas de evaluación de huellas de carbono en sectores clave, información y sensibilización), y medidas facilitadoras (financiación suficiente, I+D,) para cumplir los objetivos correspondientes.
3. **Crear un observatorio independiente que evalúe la evolución de esta Estrategia y una agencia específica encargada de impulsarla.**

Llevar a cabo la Estrategia y del Plan Nacional de Adaptación y conseguir realizar las transformaciones precisas en los tiempos necesarios, constituye un enorme reto que requeriría medidas urgentes y excepcionales en el plano político, jurídico, científico, económico-financiero y educativo. Por ello, sería necesario alcanzar: 1) un acuerdo político y social muy amplio; 2) un respaldo jurídico institucional consistente, incluso en el marco constitucional, para superar los intereses corporativos del oligopolio energético por vías que podrían ir desde mejoras en la regulación hasta la socialización del sector; 3) el apoyo científico y técnico para resolver las carencias del conocimiento existente; y 4) los recursos económicos y financieros precisos para acometer las transformaciones precisas en los tiempos indicados.

- 4. Establecer una Ley de Cambio Climático y Transición Energética que reconozca que existen razones físicas, de recursos y técnicas, que establecen límites a la mera sustitución de los combustibles fósiles por energías renovables para alcanzar escenarios que permitan reducir la huella de carbono en la dimensión y en los tiempos requeridos.**

Ello requiere llevar a cabo una serie de prioridades: 1) limitar el despilfarro y los consumos superfluos estimulando una cultura social de la sobriedad y la suficiencia; 2) implementar medidas de ecoeficiencia pasiva (que reducen los consumos sin necesidad de gasto energético) y de gestión inteligente de la demanda; 3) utilizar medidas de ecoeficiencia activa a partir de sistemas renovables y tecnologías adecuadas sistemas renovables o equipos eficientes, etcétera);

La transición energética en tiempos en los que la energía no será abundante ni barata y el cambio climático seguirá avanzando con fuerza, habría de discurrir por un camino muy estrecho: producir los bienes y servicios necesarios para la población (unos 41 millones de habitantes en 2050 según el INE), y abordar la transición de las infraestructuras energéticas, sin desbordar los límites establecidos en el marco europeo e internacional pos-París, en términos de consumo de energía y de emisión de GEI. Ello implica establecer en la Estrategia y la ley mencionadas anteriormente medidas que permitan compatibilizar todos los aspectos.

- 5. Desarrollar el Plan Nacional de Adaptación al Cambio Climático, encargado de generar información y promover la resiliencia y la adaptación de territorios, sistemas, sectores y recursos claves ante el cambio climático, debería culminar la elaboración de los correspondientes planes en un plazo de diez años y conseguir que el conjunto del territorio pudiera ser considerado "resiliente" antes de mediados de siglo.**
- 6. Concretar planes de presupuestos y balances de carbono en actividades y ámbitos clave.**



Es constitueix l'Associació Catalana de Municipis i Entitats per a la Gestió Pública de l'Aigua

01/02/2018 - 08:24



Set municipis en formen part: Barcelona, Badalona, Cerdanyola del Vallès, el Prat de Llobregat, Sabadell, Santa Coloma de Gramenet i Terrassa.

L'Associació té com objectiu principal difondre i promoure la gestió pública de l'aigua, i donar suport als municipis que vulguin adoptar aquest model de gestió.

Ha tingut lloc, a l'Ajuntament de Barcelona, l'assemblea constituent de l'**Associació Catalana de Municipis i Entitats per a la Gestió Pública de l'Aigua (AMAP)**, una entitat integrada pels ajuntaments de Barcelona, Badalona, Cerdanyola del Vallès, el Prat de Llobregat, Sabadell, Santa Coloma de Gramenet i Terrassa. Aquests set municipis que constitueixen l'AMAP representen el 33% dels habitants de Catalunya.

L'AMAP es constitueix com una associació sense ànim de lucre, per difondre i promoure la gestió íntegrament pública de l'aigua, amb l'objectiu principal de donar suport als ajuntaments que vulguin encaminar-se cap una gestió pública de l'aigua i incidir en polítiques públiques relatives a la gestió pública de l'aigua.

En el mateix acte, s'ha constituït també l'Assemblea General i la Comissió Executiva, s'ha aprovat l'admissió de **nous integrants**, com les empreses públiques Aigües del Prat i Barcelona Cicle de l'Aigua i l'entitat Enginyeria sense Fronteres. També s'han aprovat el pressupost i el pla d'actuació, fet que permet iniciar l'activitat de l'AMAP.

La Comissió Executiva és qui administra i representa l'AMAP. Els membres nomenats són l'Ajuntament de Barcelona –que ocuparà la Presidència–, l'Ajuntament del Prat de Llobregat – que ocuparà la Vicepresidència–, l'Ajuntament de Badalona –que ocuparà la Secretaria– i l'Ajuntament de Terrassa –que ocuparà la Tresoreria–. Els ajuntaments de Cerdanyola del



Vallès, Sabadell, Santa Coloma de Gramenet i l'entitat Enginyeria sense Fronteres ocuparan la resta de vocalies.

El **Pla d'Actuació** per a l'any 2018 presentat estableix la consolidació de l'Associació, l'establiment d'una estratègia comunicativa per promoure la gestió pública de l'aigua, donar suport als municipis que vulguin apostar per la gestió pública de l'aigua, com també iniciar contactes amb municipis, entitats, universitats, societat civil, sindicats i altres, amb l'objectiu principal de crear un marc de treball, donar suport a iniciatives de debat tècnic sobre la gestió de l'aigua i impulsar la incorporació de nous membres a l'Associació.

Per part de l'Ajuntament de Sabadell ha assistit a l'acte, el tinent d'alcalde i regidor de Sostenibilitat, **Joan Berlanga**, que ha deixat de manifest la importància d'aquesta associació, ja que *"l'aigua és un servei bàsic que a la majoria de municipis de Catalunya és un negoci en mans privades"*. En aquest sentit, ha afegit que amb *"aquesta col·laboració entre els ajuntaments ens permetrà començar a treballar conjuntament per recuperar el control públic d'aquest servei bàsic i garantir així una gestió més justa i amb voluntat de servei públic"*.

Representants dels ajuntaments de Badalona, Cerdanyola del Vallès, el Prat de Llobregat, Sabadell, Santa Coloma de Gramenet i Terrassa han participat en la primera reunió, constitutiva, en què s'han format també l'Assemblea General i la Comissió Executiva, que presidirà el regidor d'Aigua i Energia, Eloi Badia.

Eloi Badia, que presidirà l'associació com a representant de l'Ajuntament de Barcelona ha destacat: *"La gestió pública de l'aigua és un model majoritari al món que ha demostrat que és solvent, garanteix millor qualitat de servei i un millor preu per als usuaris."* Badia ha afegit que amb la constitució de l'AMAP *"els grans municipis ens sumem a la bona feina feta en aquest sentit per ciutats com Manresa, Mataró o Vilanova i la Geltrú amb la voluntat de donar-li un impuls definitiu"*.



Moció a per declarar la ciutat / poble lliure de glifosat

La moció proposa els següents acords:

Primer.- Instar a l'alcaldeessa o els regidors responsables dels diferents Àmbits o Àrees, relatives a la prohibició expressa d'utilitzar glifosat en l'execució del contracte, dirigides als diferents adjudicataris al servei de l'Ajuntament de Badalona, i susceptibles d'utilitzar el glifosat en l'execució de les seves tasques, com poden ser a tall il·lustratiu i no limitatiu:

- Contractes de manteniment de zones verdes i arbrat i contractes de manteniment dels espais naturals i els relatius a mesures de prevenció d'incendis.
- Contracte de neteja viària i recollida de residus
- Contractes de manteniment i/o neteja d'infraestructures municipals (Viver, Escoles, Centres Cívics, Piscines,...)
- Contractes d'obres ordinàries i d'urbanització i projectes d'urbanització municipals.

Els contractistes hauran de subscriure una declaració jurada en la que es comprometen a no utilitzar el glifosat sota cap concepte, en l'execució del contracte.

Pel que respecta a les noves contractacions administratives, s'incorporarà en els Plecs de Clàusules Administratives (PCAP) com a condició especial d'execució del contracte, l'obligació que en l'execució del contracte, les "males herbes" s'eliminin amb mètodes sostenibles i alternatius al glifosat, fixant penalitats pel supòsit d'incompliment.

Així, en el moment del requeriment documental al proposat adjudicatari, aquest haurà de presentar, una declaració jurada amb els mètodes alternatius al glifosat que s'empraran en l'execució del contracte per eliminar la vegetació no desitjada.

Per a l'efectivitat de l'esmentada mesura, es notificarà l'esmentada declaració a tots els regidors d'Àmbit/Àrea, perquè la facin extensiva al seu personal.

Pel que respecta als Parcs que són mantinguts per altres Administracions (Parc de Can Solei- Ca l'Arnús i Parc de la Mediterrània) ambdós mantinguts per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) es dictaran les instruccions oportunes perquè l'AMB traslladi als seus contractistes, la prohibició de la utilització de glifosat en el manteniment dels esmentats parcs.

Dictar instruccions de treball per part de l'alcaldeessa o els regidors responsables dels diferents Àmbits o Àrees, al personal de Parcs i Jardins, al personal de manteniment d'edificis, els conserges d'Escola, al personal de la Guàrdia Urbana, entre d'altres, relatives a la prohibició expressa d'utilitzar glifosat en l'exercici de les seves funcions.

Segon.- Als promotors de projectes d'urbanització d'iniciativa privada, se'ls hi exigirà, que el projecte contempli les mesures alternatives al glifosat per eliminar les "males herbes".



Tercer.- Incorporar a les noves llicències pel cultiu d'un hort urbà, de forma visible, la prohibició expressa d'utilitzar glifosat en les zones d'horta de titularitat municipal.

Quart.- Es farà difusió de l'esmentada declaració institucional, amb tot un seguit de recomanacions, per tal d'evitar que els particulars utilitzin en la seva pràctica diària el glifosat i, en concret:

-Mancomunitat de propietaris o comunitat de propietaris d'espais qualificats com espais privats d'ús públic, que duguin a terme, total o parcialment, el manteniment de zones verdes de la seva titularitat (zones 18, Can Mercader,...)

-Als propietaris de muntanya, perquè mantinguin en condicions de neteja i manteniment òptima les zones forestals, prescindint de l'ús de l'herbicida.

-Als directors de guarderies públiques i privades, CEIP's, IES, perquè en els esmentats espais no s'empri l'esmentat producte, atenent als seus usuaris, població especialment sensible.

-Als Directors de centres de Salut perquè supervisin l'execució de tasques que s'externalitzin i que pugui comportar l'ús del mencionat producte, per evitar-ne el seu ús.

-Així mateix, es farà difusió entre la ciutadania en general, per tal s'intenti evitar o minimitzar l'ús de l'herbicida en la jardineria domèstica.



Montcada aprova la prohibició de l'ús de l'herbicida Glifosat

Sostenible.cat

Font: Ajuntament de Montcada i Reixac

02/03/2016 - 15:03



El Ple de Montcada i Reixac, de dijous dia 25 de febrer, va aprovar una moció en relació al risc d'ús de l'herbicida Glifosat i les conseqüències sobre la salut de les persones i el medi ambient.

El text declara el municipi lliure d'agrotòxics i herbicides i el Ple s'ha compromès a servir els mètodes de jardineria ecològica en el manteniment dels seus parcs i jardins i als horts urbans.

El **Glifosat** és un herbicida

utilitzat en la producció agrícola d'aliments. Per exemple, als Estats Units, Brasil i a l'Argentina s'utilitza massivament en cultius transgènics de soja resistent al Glifosat de la multinacional Monsanto. Aquests cultius després són exportats a Europa, també a Catalunya, per fer pinsos per a l'alimentació del bestiar.

El text també recull instar les empreses, particulars i administracions que prestin servei al municipi que no facin servir aquests productes químics i apostin per pràctiques més sostenibles. Per qüestions de salut pública i per evitar l'ús d'aquests productes, el consistori es compromet a fer campanyes de conscienciació i jornades informatives dirigides als propietaris de jardins privats, professionals viveristes i responsables d'altres administracions.



Gelida, un altre municipi que elimina l'ús del glifosat com a herbicida

Font: Ajuntament de Gelida i Greenpeace

13/04/2016 - 19:41



L'Ajuntament de Gelida va eliminar l'ús del **glifosat** com a herbicida a inicis de la campanya d'enguany.

Com cada any, des de la regidoria de Serveis Municipals de [l'Ajuntament de Gelida](#), s'estan duent a terme les tasques d'eliminació de les males herbes que creixen pels carrers i voreres del municipi. Al respecte d'aquesta actuació, i amb l'objectiu de reduir els possibles **riscos i efectes que l'ús de certs productes fitosanitaris** puguin causar en la salut de les persones i el medi ambient, la regidoria de Serveis Municipals ja va adoptar, des de l'inici de la campanya d'herbes d'enguany, la decisió de no utilitzar l'herbicida anomenat **GLIFOSAT**, ni cap altre que pogués ser sospitós de toxicitat.

La neteja de les males herbes dels espais públics s'està realitzant manualment, o amb mitjans mecànics, des del passat 6 d'abril. Tot i amb això, de cara al futur, es seguiran cercant alternatives ecològiques que siguin respectuoses amb la salut dels veïns i veïnes i amb el medi ambient.

En aquest sentit, en el proper ple municipal i a proposta de la regidoria de Serveis Municipals, es sotmetrà a aprovació una moció per formalitzar **l'eradicació l'ús del GLIFOSAT i altres herbicides tòxics**, als espais verds i la via pública municipal.

Des que l'OMS va classificar el glifosat com "**probablement cancerigen per als Éssers Humans**" al març de 2015, el número de municipis que ha vetat l'ús d'aquest herbicida herbicida en el seu territori s'ha disparat. Ple a ple, els ajuntaments han anat posant barreres a l'aplicació d'aquest producte, usat de forma estesa per eliminar "males herbes" en el manteniment d'espais públics com parcs, jardins o col·legis.



Barcelona prohibeix l'ús de glifosat

Sostenible.cat

Font: *Ecologistes en acció*

23/12/2015 - 12:00



Satisfacció de part de les organitzacions impulsores de la moció aprovada ahir amb el suport de tots els grups municipals del consistori

A mesura que augmenta el coneixement científic sobre els riscos de l'ús del glifosat com a herbicida, **creix el nombre d'ajuntaments que estan limitant o abandonant el seu ús**. A Badalona, Tarragona i Planoles, se'ls va unir ahir l'Ajuntament de Barcelona amb l'aprovació d'una moció presentada per les organitzacions Associació Salut i Agroecologia (ASIA), Col·lectiu Males Herbes, Comitè d'Empresa de Parcs i Jardins de Barcelona, Ecologistes en Acció, Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS), Associació de Persones afectades per Productes Químics i Radiacions Ambientals (APQUIRA) i Som lo que Sembrem.

El glifosat que és l'herbicida d'ús més estès al món, és un conegut **contaminant hormonal** que acaba de ser inclòs en la llista negra de l'OMS com a **causa probable de càncer**. Existeixen estudis científics que relacionen l'ús del glifosat amb afeccions i malalties, incloent-hi danys genètics. Entre els efectes adversos s'han descrit: Toxicitat subaguda i crònica, trastorns reproductius, augmenta la freqüència d'anomalies espermàtiques i carcinogènesi.

S'empra per matar herbes i arbustos, i en infiltrar-se al sòl és molt soluble en l'aigua i persistent al medi, contaminant els aqüífers, és tòxic per a la fauna aquàtica, els animals domèstics i el bestiar. Les aigües de Catalunya estan



greument contaminades. Molts freàtics tenen concentracions mitjanes de glifosat al llarg de l'any superiors a 0'1 µg/l, valor màxim admès per la normativa europea per aigües subterrànies (Directiva 2006/118/EC). Aquest mateix nivell és el màxim permès per aigües de consum humà (D.UE 98/83).

L'Ajuntament de Barcelona elaborarà un **Pla de reducció de productes fitosanitaris** per al tractament de plagues, malures i herbes espontànies dels espais verds. El Pla contemplarà el compromís municipal en la reducció de productes químics, amb un calendari d'aplicació gradual i l'ús de tècniques alternatives per tal de complir els terminis establerts. Les organitzacions celebren els acords assumits entre els que s'inclou proposar als Ajuntaments de l'àrea metropolitana a que prenguin mesures en la mateixa línia.



L'AMB promou el debat sobre els riscos dels pesticides químics

Font: AMB.cat

10/07/2017 - 09:50



Una jornada de debat organitzada per l'AMB ha analitzat els problemes per a la salut que planteja l'ús de determinats compostos contra les plagues i la vegetació espontània. L'administració metropolitana va abandonar l'ús del glifosat en la seva gestió d'espais verds el gener del 2017, i estudia fer el mateix amb la resta de pesticides químics.



L'AMB ha celebrat avui la jornada de treball "**Efectes sobre la salut i alternatives a l'ús de pesticides**", una trobada que ha reunit uns 80 assistents, i que ha servit per intercanviar experiències sobre una tendència que, des de fa temps, l'administració metropolitana posa en pràctica de manera progressiva: aturar l'ús de pesticides i altres productes químics en la gestió dels espais de la seva competència, com ara els parcs de la **Xarxa de Parcs Metropolitans**.

Eloi Badia, vicepresident de Medi Ambient de l'AMB, ha manifestat que aquest és "*un tema de vital importància pel medi ambient i també per la salut de la població, tot i que moltes vegades no som conscients de la seva rellevància perquè aquestes substàncies ni es veuen, ni s'oloren, i sembla que no hi siguin*".

Alternatives no perjudicials per a la salut
Des de fa anys, l'AMB ha apostat per buscar alternatives als productes químics nocius per al medi ambient i la salut humana en la gestió dels espais verds, especialment en el marc del **Pla de Sostenibilitat de l'AMB 2014-2020 (PSAMB)**, que integra criteris de sostenibilitat ambiental en totes les polítiques metropolitananes (urbanisme, transport i mobilitat, etc.).

Seguint aquesta voluntat, durant l'any 2016 l'AMB va portar a terme un **estudi per determinar les problemàtiques d'utilitzar l'herbicida glifosat** en la gestió i manteniment de parcs, paviments, cobertes verdes, arbustos i arbres, zones forestals, espais naturals i infraestructures. L'estudi explora alternatives més ecològiques i respectuoses amb el medi ambient i amb la salut de les persones.

Així des del passat mes de gener, l'AMB ha retirat els tractaments de glifosat a tota la xarxa de parcs metropolitans; i s'està reduint l'àmbit d'aplicació en el sector Llobregat. Amb la jornada d'avui, però, s'ha posat en qüestió no només l'ús del glifosat sinó dels pesticides i contaminants hormonals en general, incidint en l'efecte que produeixen en la salut de les persones i de l'entorn. Un dels missatges claus que s'ha volgut donar és que aquesta evolució no consisteix en deixar de banda el manteniment, sinó en fer un manteniment diferenciat en intensitat i en tipologies d'espais.

La jornada ha comptat amb la presència de diversos experts en la matèria a nivell nacional i internacional.

Àlex Mañas, segon tinent d'alcalde de l'**Ajuntament de Badalona**, ha explicat que "*dos anys de prohibició del glifosat han estat suficients per vèncer la resistència dels veïns a conviure amb la vegetació espontània. La ciutadania ha comprès que és preferible que creixin males herbes, que veure's afectats per la gran varietat de problemes de salut que planteja aquest producte químic*".

Emmanuel Steinmann, del **Ministeri de transició ecològica francès**, i **Daniel Boulens**, de la **Direcció d'Espais Verds de Lió**, han compartit l'experiència de França, que a partir de la iniciativa "**Zero Phyto**" ha abandonat, a nivell estatal, tots els pesticides als espais públics, i ha prohibit la seva venda als particulars des del gener de 2017. Segons Steinmann, "*és fonamental la comunicació amb la ciutadania perquè una iniciativa com aquesta triomfi: els ciutadans han d'acceptar que, un cop s'abandoni l'ús de pesticides, el paisatge esdevindrà més salvatge, però també més saludable*". Boulens ha afegit que Lyon va abandonar l'ús de pesticides fa 10 anys, i la salut, tant del medi ambient com de les persones, ha millorat. Ha explicat com "*gràcies a l'apropiació de la ciutat per part de la natura, hem recuperat espècies que s'havien perdut, com castors, abelles*".



salamandres, que són molt beneficioses perquè constitueixen un control de les plagues totalment natural".

Per la seva banda, **Marieta Fernández**, professora titular de la **Universitat de Granada**, ha protagonitzat una ponència en què s'ha analitzat, de forma concreta, com aquestes substàncies químiques afecten de forma directa en la salut de les persones. Segons Fernández, "*Espanya està en el top 10 de països que major ús fan dels pesticides químics, malgrat que hi ha evidències d'una relació directa entre aquests i malalties com el càncer la diabetis i els problemes de fertilitat*".

La jornada també ha estat escenari de la presentació del mencionat estudi de l'AMB sobre l'eliminació del glifosat, així com de diversos casos d'èxit per part, per exemple, de l'Ajuntament de Barcelona i de la organització Ecologistas en acción.

Salvador Milà, director de presidència de l'AMB, ha clos ja jornada afirmant que l'administració metropolitana es compromet a seguir estudiant la reducció en l'ús d'aquestes substàncies, en benefici del medi ambient i, sobretot, la salut de les persones.



**Ajuntament
de Barcelona**

Ecologia Urbana

**MESURA DE GOVERN PER APLICAR L'ERADICACIÓ DE L'ÚS DE GLIFOSAT EN ELS ESPAIS VERDS I
LA VIA PÚBLICA MUNICIPALS DE BARCELONA**

MESURA DE GOVERN PER APLICAR L'ERADICACIÓ DE L'ÚS DE GLIFOSAT EN ELS ESPAIS VERDS I LA VIA PÚBLICA MUNICIPALS DE BARCELONA

1. INTRODUCCIÓ	3
2. SITUACIÓ ACTUAL A BARCELONA	5
2.1. Marc de referència municipal	5
2.2. Ús dels productes fitosanitaris i del glifosat a Barcelona	5
2.3. Informació a la ciutadania dels tractaments fitosanitaris i herbicides	6
3. OBJECTIUS	8
4. APLICACIÓ DE LA MESURA	9
4.1. Accions previstes	11
4.2. Fitxes de treball	13
4.3. Calendari i pressupost	25
4.4. Avaluació de la implantació de la Mesura	26
ANNEXOS	27
1. Acta de la Comissió d'Ecologia , Urbanisme i Mobilitat, en Sessió de 22 de desembre de 2015, sobre l'acord de l'eliminació del glifosat en espais verds i via pública municipals de Barcelona	28
2. Normativa sobre l'ús de productes fitosanitaris i plaguicides en zones verdes	32
3. Declaració de l'International Agency for Research on Cancer (IARC) de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) sobre el glifosat	33

1. INTRODUCCIÓ

Els productes fitosanitaris, inclosos els herbicides, són un motiu de preocupació pel seu possible impacte en la salut de les persones i en el medi ambient. La UE i els estats que la conformen han legislat al respecte i s'han fet avenços per racionalitzar el seu ús amb l'objectiu de reduir els riscos i efectes en la salut humana i en els ecosistemes.

Són especialment rellevants la Directiva 2009/128/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, i el Reial Decret 1311/2012 de 14 de setembre del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient del Govern espanyol, relatives a la racionalització de l'ús dels productes fitosanitaris per reduir els riscos i efectes de l'ús dels plaguicides en la salut humana i el medi ambient i el Pla d'Acció Nacional requerit per aconseguir-ho.

Un dels productes més coneguts és el glifosat, herbicida organofosforat, usat arreu del món. El mes de març de 2015 l'Agència Internacional per a la Investigació sobre el càncer (IARC), adscrita a l'OMS (Organització Mundial de la Salut) va incloure el glifosat (herbicida organofosforat usat arreu del món) a la llista de substàncies probablement carcinògenes per a humans (Grup 2A).

Nombroses administracions públiques, tant a nivell europeu com estatal, disposen de plans i tècniques per avançar en l'eliminació del glifosat en l'àmbit de la jardineria. L'any 2008, el Govern francès va elaborar el *Plan Ecophyto 2.018* amb l'objectiu de reduir fins a la meitat en 10 anys, sempre que sigui possible, l'ús de productes fitosanitaris (incloent els d'usos no agrícoles) i retirar del mercat determinats productes que contenen 53 principis actius de major preocupació, 30 d'ells abans del 2008. El mes de març de 2015, d'acord amb el desplegament d'aquest Pla, la ministra francesa d'ecologia va anunciar que França limitarà el permís de venda comercial per a jardineria als productes que continguin glifosat.

A nivell local, cal destacar l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú que l'any 2013 va aprovar una moció per retirar progressivament l'herbicida amb glifosat de l'ús en la jardineria pública. Més recentment, els Ajuntament de Tarragona i de Badalona han aprovat mocions presentades per diversos grups polítics, per eradicar l'ús del glifosat al municipi.

El 22 de desembre de 2015, la Comissió d'Ecologia Urbana, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar per unanimitat la *Proposició sobre l'ús del glifosat i altres herbicides en els espais verds municipals de Barcelona*. El text pren diferents acords quant a:

- l'eradicació de l'ús del glifosat i l'establiment d'un període màxim de transició d'un any
- les alternatives
- la transició cap a una jardineria ecològica
- la informació i comunicació a la ciutadania
- la inclusió dels altres municipis de l'àrea metropolitana
- la gestió en jardins privats

- la necessitat d'estudis clínics per valorar els efectes tòxics

Atesa la implicació que la utilització del glifosat i d'altres productes químics poden tenir sobre la salut de la ciutadania i el medi ambient, **l'Ajuntament de Barcelona vol** manifestar el seu posicionament i aprovar la present Mesura de Govern per **aplicar l'eradicació de l'ús de glifosat i reduir l'ús de productes fitosanitaris en el manteniment de la jardineria pública de la ciutat.**

2. SITUACIÓ ACTUAL A BARCELONA

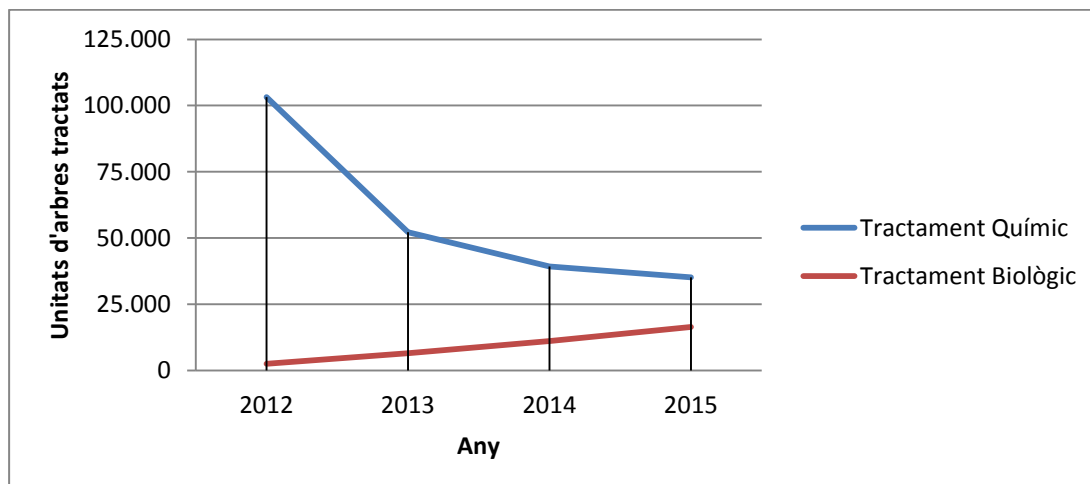
2.1. Marc de referència municipal

El context de referència per a la planificació, gestió i manteniment dels espais verds de la ciutat és el Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2.020, presentat pel Govern Municipal a la comissió d'Hàbitat Urbà i Medi Ambient, a la sessió del 24 de gener de 2013. El pla, que va comptar amb la participació de tècnics municipals, de representants de grups polítics, d'entitats, d'empreses i d'organitzacions, és **l'instrument estratègic** que defineix els reptes, els objectius i els compromisos del govern municipal en relació a la **conservació del verd i de la biodiversitat** i en relació a com la població els coneix, en gaudeix i en té cura.

En el seu desplegament consta de 10 línies estratègiques dos de les quals estan directament relacionades amb la mesura de govern que es proposa: **la línia 1, conservar el patrimoni natural de la ciutat**, i això vol dir, entre d'altres accions, evitar impactes sobre la fauna i els espais naturals i **la línia 5, gestionar els parcs i jardins i la resta d'espais verds amb criteris d'eficiència i sostenibilitat a favor de la biodiversitat**. L'acció 5.5. d'aquesta línia promou **fer una gestió de les plagues, malures i herbes espontànies curoses amb la biodiversitat**.

2.2. Ús dels productes fitosanitaris i del glifosat a Barcelona

Des de fa uns anys l'ús de productes fitosanitaris s'ha anat reduint progressivament, prioritant les tècniques preventives. Arran dels estudis científics que alerten sobre l'afectació dels productes químics sobre la salut humana i animal s'ha revisat la utilització i l'aplicació d'aquests productes en la gestió dels espais verds, estudiant les alternatives possibles amb l'objectiu final de reduir-ne l'ús. A la gràfica següent es pot observar l'evolució dels tractaments fitosanitaris químics i dels tractaments biològics en els control de plagues i malures dels últims 4 anys.



Gràfica 1. Nombre de tractaments fitosanitaris en arbrat a Barcelona. Font: Parcs i Jardins de Barcelona IM (Gener 2016)

El glifosat és un herbicida organofosforat autoritzat, inclòs al registre de productes fitosanitaris del *Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente*. L'Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona (IMPJB) ha usat *Round Up Plus*, una marca comercial que conté glifosat, per a l'eliminació de males herbes en la jardineria urbana des de fa més de 30 anys. L'Institut manté més de 300.000 arbres, dels quals 201.600 es troben en el viari i en places, majoritàriament en escocell. Per mantenir els escocells dels arbres nets de la presència d'herbes espontànies o no desitjades, periòdicament s'han fet tractaments fitosanitaris amb productes herbicides que poden contenir glifosat. El glifosat també s'usa en la neteja de paviments tous, bàsicament superfícies de sauló i en paviments durs. Aquests tractaments permetien l'estalvi de tasques d'alt desgast físic per al personal de la jardineria.

El glifosat és un herbicida considerat de toxicitat Tipus A. S'usa en tractaments directes sobre les herbes no desitjades o espontànies i en dissolució. S'aplica directament sobre les fulles i actua per contacte i per absorció. Només exerceix l'efecte herbicida allà on s'aplica. No té efectes residuals ni és permanent.

Fa dos anys l'Ajuntament va canviar el sistema d'aplicació d'herbicides, passant d'un sistema motobomba (basat en la polvorització mitjançant un vehicle amb producte dissolt dins d'un dipòsit) a un polvoritzador de molt baix volum amb campana, manejada per una persona que focalitza el tractament en el punt necessari, aconseguint aplicacions més localitzades i reduint molt significativament la dispersió del producte.

L'any 2014, a Barcelona es va provar un sistema alternatiu de desherbatge, concretament el de gas amb flama directa i infraroig. Els resultats no van ser gaire favorables per a la seva implantació, bàsicament degut a la seva ergonomia i per l'elevat risc d'incendi que presentaven.

2.3. Informació a la ciutadania dels tractaments fitosanitaris i herbicides

Tots els tractaments fitosanitaris que fa Parcs i Jardins s'ajusten a la normativa establerta pel *Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente* i la Generalitat de Catalunya, i s'actua d'acord al Conveni d'Aarhus sobre l'accés a la informació, la participació del públic en la presa de decisions i l'accés a la justícia en matèria de medi ambient (Directiva 2003/4/CE i Directiva 2003/35/CE del Parlament Europeu i del Consell).

Els tractaments fitosanitaris i herbicides que es fan s'informen a la ciutadania amb 8 dies d'antelació, a través dels mitjans *online*, on es disposa d'àmplia informació dels tractaments fitosanitaris i l'ús d'herbicides en les tasques de manteniment de jardineria, i per cartelleria *in situ* a la via pública on es durà a terme l'actuació. En el moment del tractament fitosanitari es

senyalitzen els trams de carrer o de zones verdes a tractar i es deixen senyalitzats fins a 2 hores després del tractament.

L'Ajuntament treballa per la millora dels protocols d'actuació en relació a la planificació i comunicació dels dispositius per al tractament de plagues i malures a l'arbrat i als espais verds de la ciutat; i ho fa en col·laboració amb experts de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

3. OBJECTIUS

Amb la finalitat de reduir els riscos i efectes derivats de la utilització del glifosat i altres productes fitosanitaris, especialment en l'àmbit de la salut humana i del medi ambient, la mesura estableix els següents objectius:

1. Eliminar l'ús de glifosat i altres herbicides igualment tòxics als espais verds i la via pública municipals, gradualment en el període màxim d'un any.
2. Fer actuacions de comunicació i divulgació per sensibilitzar a la ciutadania de la necessitat d'un canvi en el model de gestió fitosanitària i del tractament de les herbes espontànies en espais verds i en escocells.
3. Conscienciar a la resta d'administracions públiques i privades que gestionen espais verds en el municipi de Barcelona, i a la ciutadania en general, que adoptin mesures al respecte i s'adhereixin a la Mesura.
4. Prioritzar les tècniques preventives o alternatives als tractaments fitosanitaris d'acord amb el model de gestió integrat de plagues i malures, tot reduint progressivament l'ús de productes químics.
5. Vetllar per la salut de les treballadores/ors del sector de la jardineria que estan en contacte amb productes químics.

4. APLICACIÓ DE LA MESURA

Per assolir l'objectiu d'eliminar l'ús del glifosat s'ha establert un període màxim de transició d'un any. Les actuacions començaran progressivament a l'abril del 2016i, en base als resultats obtinguts, s'ajustaran per a l'any 2017.

Per afrontar la gestió de les herbes a la ciutat sense l'ús d'herbicides químics es duran a terme diferents accions que no són excloents entre elles i que es poden utilitzar a la vegada. El mes de març de 2016 un equip de treball establirà els criteris per decidir quines tècniques s'usaran i en quins espais. En aquest procés es faran consultes a districtes i a les administracions que treballen en el territori. Es tindrà en compte la tipologia dels espais i la seva ubicació, considerant diferents accions en espais emblemàtics, en eixos comercials, en grans avingudes i en aquelles altres tipologies que es determinin.

En aquest procés és molt important l'acompanyament de la ciutadania. Generalment, la seva opinió sobre les herbes espontànies es fonamenta quasi exclusivament en la percepció que reben en veure-les, sovint associant-les amb deixadesa i brutícia. Cal, per tant, elaborar una Campanya de Comunicació, perquè el canvi de gestió cap a una jardineria més ecològica i més respectuosa amb la biodiversitat sigui valorat de forma positiva.

L'any 2016 s'iniciaran les següents accions:

a) **Accions d'estudi i aplicació progressiva d'alternatives en zones verdes i escocells**

Per determinar quines són les millors tècniques a aplicar, a on i com s'han d'aplicar, amb quines freqüències i quins recursos requereixen. Inclou l'estudi de l'estratègia dels productes fitosanitaris i l'estudi clínic dels possibles efectes de l'ús del glifosat en els treballadors i en l'entorn.

En els escocells dels arbres es deixaran les herbes espontànies, vetllant per una bona integració en l'espai urbà i pel seu bon estat, és a dir, evitant sensació de deixadesa o brutícia. Quan convingui s'eliminaran les herbes no desitjades que apareguin amb medis manuals o amb l'ús de maquinària específica. Les freqüències de desherbatge seran diferents segons la tipologia de carrer i la ubicació de l'escocell. L'aplicació començarà a l'abril de 2016, deixant d'usar el glifosat en 1 barri de cada districte i fent-ne el seguiment. En aquests 10 barris tampoc s'usarà glifosat en el desherbat de paviments i zones de sauló.

En el manteniment dels arbres viaris, per evitar l'aparició d'herbes s'aportarà escorça de pi (encoixinat) en les ubicacions que es determini; l'actuació començarà al juliol, amb 1.000 unitats fins al desembre de 2016, i cada any s'actuarà sobre 1.000 escocells.

En les obres d'urbanització de carrers que incloguin plantació d'arbres, en el projecte s'inclourà la partida de plantació de vivaces i gramínies en escocells. Es redactarà un document d'especificacions tècniques per dissenyar i determinar la mida dels escocells i el tipus de reg i de plantes.

Es vetllarà perquè en el manteniment dels espais verds i de l'arbrat s'apliquin bones pràctiques de jardineria, en favor de la biodiversitat, i es continuarà treballant en la reducció dels productes fitosanitaris.

b) Accions informatives i comunicatives

S'iniciarà una Campanya, amb els següents eixos:

- Sensibilitzar. Aprendre a tenir una nova mirada sobre la natura a la ciutat, especialment sobre la flora espontània. Despertar la curiositat, canviar el punt de vista i posar en dubte les idees preconcebudes de les mal anomenades "males herbes"
- Ensenyar. Donar a conèixer la natura i en particular aquestes plantes espontànies i els seus beneficis
- Explicar les actuacions municipals referent a: les noves tècniques de jardineria amb menys impacte sobre la natura i treballant per enriquir els hàbitats

Per canviar la percepció de la ciutadania respecte l'ús de productes químics i per posar en valor els beneficis de la biodiversitat urbana i el canvi en el paisatge urbà, les accions s'adreçaran a tota la ciutadania i a col·lectius específics, i es treballarà informant al web municipal, senyalitzant, amb *flyers* informatius, cartells a equipaments, vídeo informatiu per la web i xarxes, mitjans digitals, ràdio i exteriors i amb mitjans corporatius.

c) Accions col·laboratives i formatives

Es faran sessions de treball amb altres administracions públiques i privades, entitats, col·lectius de jardineria i del sector, treballadors de parcs i jardins i en definitiva a tots els que gestionen espais verds, per compartir experiències i coneixement, ampliar l'eradicació del glifosat en altres espais i sumar esforços en l'objectiu de transitar cap a una jardineria més ecològica i biodiversa.

Pel que fa a la participació, s'engegaran processos de cogestió amb entitats veïnals, escoles, ciutadans, que es vulguin implicar en la plantació dels escocells i amb la seva protecció i manteniment, principalment el reg.

La implantació d'aquesta mesura a tota la ciutat serà gradual, i es farà en funció del seguiment dels resultats obtinguts en cada acció. A partir del 22 de desembre de 2016, un any després de l'aprovació de la proposició, s'eliminarà totalment l'ús del glifosat.



Escocells amb herbes espontànies, al districte d'Horta-Guinardó.



Escocell amb encoixinat (escorça de pi), a la pl. de les Glòries



Plantació en escocell a la urbanització de Can Marcet. Octubre 2015



Maquinària específica per al desherbatge d'herbes: aplicació amb mousse d'aigua calenta



4.1. Accions previstes

A continuació es proposen les accions a desenvolupar:

- Acció 1. Estudi de seguiment de l'evolució dels escocells i paviments sense tractament químic, per tal de concretar la seva gestió i manteniment en endavant*
- Acció 2. Aplicar tècniques per prevenir l'aparició d'herbes espontànies per avaluar la seva eficiència*
- Acció 3. Assajar tècniques de desherbatge alternatives als tractaments herbicides per avaluar la seva eficiència*
- Acció 4. Modificar i incrementar les partides de neteja dels residus a les zones amb herbes espontànies*
- Acció 5. Realitzar estudis clínics en treballadors/ores de Parcs i Jardins que hagin estat en contacte amb els productes fitosanitaris químics*
- Acció 6. Elaborar una estratègia de reducció dels tractaments fitosanitaris químics*
- Acció 7. Fer recerca de tècniques alternatives al control químic de les plagues i malures més freqüents a la ciutat*
- Acció 8. Vetllar per una jardineria més respectuosa per al medi ambient i la biodiversitat, tot fent el seguiment de les accions del Pla del verd i de la biodiversitat que tracten aquests aspectes*
- Acció 9. Fer una campanya comunicativa de caire generalista per tractar els temes de gestió del verd i de la biodiversitat a la ciutat*
- Acció 10. Fer una campanya comunicativa per explicar els beneficis per la salut i biodiversitat de deixar d'utilitzar el glifosat als ciutadans/nes de Barcelona*
- Acció 11. Fer una instrucció de treball adreçada a tots els organismes municipals, empreses municipals i empreses contractades per qualsevol ens municipal, que treballen sobre espais verds públics*



Acció 12. Fer una jornada de treball amb entitats públiques no municipals (AMB, Generalitat, Diputació...)

Acció 13. Fer una jornada de treball amb col·lectius de jardineria i particulars

Acció 14. Dissenyar una proposta de cogestió amb entitats, col·lectius i escoles per a la plantació i manteniment d'escocells i altres espais verds de la ciutat

Acció 15. Fer comunicació i formació sobre la presència de les herbes espontànies a tot el personal de jardineria que manté els espais verds competència de Parcs i Jardins

4.2. Fitxes de treball

Acció 1. Estudi de seguiment de l'evolució dels escocells i paviments sense tractament químic, per tal de concretar la seva gestió i manteniment en endavant

Objectiu

Eliminar els riscos i efectes derivats de la utilització del glifosat, especialment en l'àmbit de la salut humana i del medi ambient

Descripció

Deixar d'utilitzar els herbicides químics en el control de les herbes espontànies de manera gradual fins la seva eliminació total al desembre del 2016. Això obliga a un canvi de gestió, i a cercar amb urgència altres sistemes alternatius que no són excloents entre ells i per tant, es poden utilitzar a la vegada:

- aplicar mètodes preventius,
- tècniques curatives, o
- en alguns espais, deixar-hi les herbes, vetllant sempre per una bona integració en l'espai urbà i pel seu bon estat

Moltes de les herbes són autòctones i algunes d'elles són refugi i recurs de fauna útil que contraresta les plagues. En el clima mediterrani les herbes sorgeixen massivament amb les primeres pluges de primavera i es mantenen uns mesos verds fins al seu assecament en ple estiu (es podria fer llavors una actuació de retall de les herbes). Cal fer un esforç important en comunicació i en divulgació per tal de modificar la visió del ciutadà de l'herba espontània com una senyal de deixadesa.

En el moment de deixar d'aplicar glifosat, cal avaluar com apareixen les herbes (distribució, espècies més freqüents, alçades...) i quins són els seus cicles. A partir de l'observació de l'evolució del creixement de les herbes, es podran anar ajustant les freqüències i tècniques de retirada de les herbes, en cada cas (carrer ó espai verd).

Recursos

Per fer el desherbatge alternatiu dels escocells i zones verdes es requerirà un increment de la mà d'obra. En el cas, que calgués fer tots els escocells manualment, caldria preveure un increment de recursos humans per atendre aquestes noves tasques..

Equip

Direcció de Conservació d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

- A partir de l'abril de 2016 es deixarà d'utilitzar el glifosat en 10 barris de la ciutat (1 per Districte)
- En el segon semestre del 2016, es concretaran quins escocells/superfícies cal netejar manualment i amb quina freqüència i quins es deixen amb herbes espontànies
- A partir del 22 de Desembre del 2016 no s'utilitzarà el glifosat a tota la ciutat

Acció 2. Aplicar tècniques per prevenir l'aparició d'herbes espontànies per avaluar la seva eficiència
Objectiu

Avaluar el funcionament de dues tècniques preventives per a la gestió de les herbes espontànies

Descripció

Les tècniques preventives estan dirigides a evitar l'aparició d'herbes espontànies, i així disminuir les tècniques curatives, que són més costoses. Les més utilitzades són:

a) L'encoixinat (o *mulching*): consisteix en cobrir el sòl amb una capa de material orgànic o inorgànic d'un gruix considerable. És una tècnica que s'utilitza des de fa anys pels nombrosos beneficis que presenta: reté la humitat i per tant estalvia aigua, protegeix dels canvis de temperatura, preveu l'erosió del sòl, si és orgànic aporta nutrients, és un producte reciclat, i sobretot evita el creixement d'herbes espontànies. També cal destacar el seu efecte decoratiu. És una de les tècniques més efectives per evitar l'aparició d'herbes. Fins ara els encoixinats han estat molt utilitzats en parterres d'arbustives i vivaces i, en menor freqüència en arbrat en escocell, on presenta la problemàtica de la necessitat de reposició constant per l'arrossegament continu i per la dificultat de neteja.

b) Plantació de gramínies i vivaces en escocells: la plantació en escocells evita l'aparició de les herbes no desitjades, ja que competeixen per l'espai. N'hi ha de molts tipus, però principalment són vivaces. També es podrien considerar les plantes anuals i gramínies, molt aptes per la seva sembra o plantació en escocells (si bé en ambdós casos es requerirà d'una instal·lació de reg per degoteig).

Quan s'usen plantes gramínies o vivaces com a reservori de fauna útil, a banda d'evitar la presència d'herbes no desitjades, ajuden al control fitosanitari de l'arbre o arbust cultivat. És a dir, compleixen dues funcions a la vegada.

Aquestes tècniques no són excloents i es poden utilitzar simultàniament. Actualment en la gestió dels espais verds ja s'apliquen tècniques preventives de desherbatge, com la col·locació d'encoixinat o de teles antigerminants i la plantació d'entapissants, però tot i així s'ha d'actuar desherbant moltes superfícies.

L'acció preveu les següents tasques:

- Aplicació d'encoixinat orgànic o mineral
- Plantació de plantes en escocells en diferents casos:
 - amb escoles voluntàries
 - amb associacions veïnals o altres
 - en les noves urbanitzacions que incloguin plantació d'arbrat viari

En els projectes de nova urbanització, els escocells haurien de ser plantats o amb encoixinat, en cada ubicació caldrà buscar la millor solució. Per aconseguir-ho, cal incloure en el *Plec de prescripcions tècniques per al disseny, execució i manteniment d'obra nova de jardineria, de PIJIM* (amb instal·lació de reg per degoteig, la selecció d'espècies i la protecció dels escocells per evitar el seu trepig).

Independentment de les noves urbanitzacions, s'incorporarà encoixinat a escocells existents: 1.000 unitats a l'any.

Recursos

Recursos interns i també aprofitant les noves plantacions d'arbres en projectes d'urbanització.

Equip

Direcció de Conservació d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

2016: definir on i com ha de ser la plantació d'escocells. Elaboració de Document tècnic de disseny

2016-2020: encoixinat de 1.000 escocells anuals

2017-2020: plantació d'escocells a la via pública

Acció 3. Assajar tècniques de desherbatge alternatives als tractaments herbicides per avaluar la seva eficiència
Objectiu

Valorar el resultat d'aplicar tècniques de desherbatge alternatiu que es puguin aplicar tant a escocells com a paviments

Descripció

Excloent els mètodes químics, les tècniques més utilitzades per eliminar les herbes no desitjades són:

a) Tècniques manuals: es basen en arrencar les herbes a mà i en l'escombrat de les herbes. Les eines que més es fan servir són: l'aixada, els ganivets i els rasclats, tot i que cal cercar altres eines més específiques i polivalents.

L'escombrat regular de parterres i camins és una de les tècniques més efectives per reduir la presència d'herbes. La retirada de la matèria orgànica, llavors i fulles mortes, permet disminuir la germinació d'herbes espontànies.

b) Tècniques mecàniques: la neteja mecànica consisteix en l'eliminació de les herbes amb maquinària. La més utilitzada és la desbrossadora, tot i que talla l'herba, però no la treu d'arrel, per la qual cosa torna a sortir ràpidament. També es pot utilitzar un vehicle-escombradora per eliminar les restes de llavors i l'herba tallada.

c) Desherbatge tèrmic: hi ha diferents maneres d'eliminar les herbes no desitjades per xoc tèrmic, i totes elles requereixen de maquinària específica: desherbatge amb aigua calenta, amb vapor d'aigua, amb flama directa, amb infrarojos i amb mousse d'aigua calenta

L'any 2014, a Barcelona es va provar un sistema de gas amb flama directa i infraroig, amb resultats no gaire favorables per a la seva implantació, bàsicament degut a la seva ergonomia (no molt bona per treballar durant tota la jornada laboral) i per l'elevat risc d'incendi que presentaven.

Al 2015 es continuen provant màquines de desherbat amb propà i amb vapor d'aigua (i mousse).

d) Usar productes químics ecològics: algunes substàncies semblen ser efectives per al control de les herbes, com el vinagre en dilució i alguns àcids orgànics. Aquests productes podrien ser utilitzats amb la maquinària de la que ja es disposa.

L'acció preveu :

- Compra de diferent maquinària per provar la seva eficiència en les condicions urbanes de Barcelona, per al control de les herbes espontànies: 2 màquines per desherbar amb propà i 1 màquina per desherbar amb vapor d'aigua i mousse
- Apliació de productes ecològics

Recursos

Recursos interns i 138.000€ per a la compra de maquinària

Equip

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

2016

Acció 4. Modificar i incrementar les partides de neteja de residus destinades a les zones amb herbes espontànies
Objectiu

Evitar que la presència d'herbes espontànies es relacioni amb la brutícia

Descripció

La presència d'herbes beneficioses en els escocells, encara que sigui temporalment, farà que els serveis de Neteja no puguin escombrar la superfície de terra, com fan habitualment. D'altra banda, la presència de vegetació pot fer que papers i bosses hi quedin enredades, pel que la sistemàtica de Neteja s'haurà de modificar, ja que la brutícia haurà de ser retirada "a mà".

Recursos

Els serveis de Neteja hauran de valorar l'increment de freqüència de pas i el cost que significa.

Equip

Direcció de Neteja
Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat

Calendari

2016: planificació
2017: aplicació i incorporació dels criteris al plec de la nova Contracta de Neteja (que s'inicia al 2019)

Acció 5. Realitzar estudis clínics amb treballadores/ors de Parcs i Jardins que hagin estat en contacte amb els productes fitosanitaris químics
Objectiu

Vetllar per la salut dels treballadors de parcs i jardins, que han estat més en contacte amb els tractaments herbicides químics

Descripció

Es seleccionaran els treballadors que han estat més en contacte amb l'aplicació de glifosat, i conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona, es plantejarà l'estudi clínic més adient

Recursos

Recursos interns

Equip

Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)
Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

2016

Acció 6. Elaborar una estratègia de reducció dels tractaments fitosanitaris químics	
Objectiu	Continuar reduint progressivament l'ús de productes fitosanitaris, per aconseguir el desenvolupament d'una vegetació sana amb la mínima alteració possible dels ecosistemes i sense risc per a la salut humana
Descripció	<p>Redactar una Estratègia de reducció dels tractaments fitosanitaris químics, prioritzant les tècniques preventives o alternatives disponibles d'acord amb el model de gestió integrat de plagues i malures, on els mètodes químics seran l'últim recurs.</p> <p>S'inclourà una diagnosi de la situació actual, plagues habituals, productes i mètodes usats, tècniques alternatives, reducció de productes químics, calendari i pressupost. També es marcarà la prioritització en cadascun dels tractaments, diferenciant les plagues que suposen un dany o risc a la ciutadania, les que suposen un dany per l'arbre o les que afecten al confort dels ciutadans.</p> <p>Aquesta estratègia s'emmarca en el context de les alteracions dels ecosistemes que es comencen a produir pel canvi climàtic, com ara l'increment de determinades plagues o l'aparició de noves.</p>
Recursos	10.000€
Equip	Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB) Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)
Calendari	2016-2017

Acció 7. Fer recerca de tècniques alternatives al control químic de les plagues i malures més freqüents a la ciutat
Objectiu

Prioritzar les tècniques preventives o alternatives disponibles d'acord amb el model de gestió integrat de plagues i malures que impliqui el desenvolupament d'una vegetació sana amb la mínima alteració possible dels ecosistemes i sense risc per a la salut humana.

Descripció

Les tècniques de control biològic s'utilitzen des de fa anys, però algunes de les plagues més virulentes que hi ha actualment a la ciutat (el morrut, el tigre del plàtan o el benolòquil del plàtan) no tenen enemic natural conegut, pel que cal continuar investigant i assajant noves tècniques.

Recursos

Actualment es disposa de dos convenis anuals per a la recerca d'aquestes tècniques amb la Universitat de Barcelona (UB) i amb la Universitat de Lleida (UDL).

Pressupost aprox. de 40.000€ anuals

Equip

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Universitat de Barcelona (UB)

Universitat de Lleida (UDL)

Centres de Recerca

Calendari

2016-2020

Acció 8. Vetllar per una jardineria més respectuosa per al medi ambient i la biodiversitat, tot fent el seguiment de les accions del Pla del verd i de la biodiversitat que tracten aquests aspectes

Objectiu

Obtenir una vegetació sana amb la mínima alteració dels ecosistemes i sense risc per a la salut humana

Descripció

Aplicar i fer un seguiment les accions recollides al Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona que tenen un impacte directe sobre l'entorn.

Les pràctiques culturals utilitzades en la jardineria tenen un impacte sobre el medi ambient i la biodiversitat gens menyspreable. A continuació s'esmenten les accions més destacables recollides en el Pla i que en la majoria de casos ja s'apliquen, i cal fer-ne un seguiment acurat:

- Aplicació de tècniques que afavoreixen una major disponibilitat de nutrients i aigua, amb plantacions correctes, podes moderades, entrecaves,...per obtenir un millor estat de la vegetació amb plantes més sanes i menys vulnerables a plagues i malures
- Diversificar les espècies arbòries i arbustives, seleccionant les més resistents a l'àmbit urbà de Barcelona i al canvi climàtic
- Execució del manteniment amb recursos el màxim respectuosos amb el medi ambient: vehicles poc contaminants, utilització d'adobs orgànics, política de compra responsable...

Recursos

Recursos interns

Equip

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

2016-2020

Acció 9. Fer una Campanya comunicativa de caire generalista per tractar els temes de gestió del verd i de la biodiversitat a la ciutat

Objectiu

Conscienciar al ciutadà dels beneficis del canvi del model de gestió cap a una jardineria més ecològica, en pro de la biodiversitat i de la salut . Donar a conèixer el patrimoni del verd i la biodiversitat, posar en valor la natura urbana i posicionar Barcelona en el marc del compromís Barcelona pel Clima.

Descripció

Definir una Campanya de comunicació que reculli els objectius de la Mesura de Govern, i que engresqui als propietaris de jardins privats a adherir-se a la mesura. Que expliqui la nova cultura del manteniment i la conservació.

La campanya inclou diferents accions encaminades a un objectiu comú. Dins d'aquest accions s'inclou la publicació i divulgació del document Bones pràctiques en jardineria a favor de la biodiversitat, on s'insisteix en els mètodes ecològics per a la lluita en el control de plagues i malures.

Missatges a comunicar:

- La natura és casa nostra
- La natura és el suport de la vida
- El verd proporciona espais de benestar i saludables
- Els espais verds ofereixen oportunitats de relació amb la natura i les persones
- La conservació i millora de la biodiversitat a la ciutat és una tasca compartida entre la ciutadania i l'administració que augmenta les possibilitats de gaudir-ne

L'estratègia de comunicació amb el ciutadà passa per la utilització de diferents mitjans depenent de les accions a comunicar:

- màrqueting digital
- accions al carrer d'informació a la ciutadania
- publicitat offline i on line

Recursos

Cost aproximat 72.000 euros

Equip

Direcció de Comunicació i Participació d'Ecologia Urbana

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

Febrer 2016: inici tramitació administrativa pel concurs de la creativitat de la campanya de la gestió del verd i la biodiversitat de la ciutat.

Març 2016: publicació del document 'Bones pràctiques en jardineria'.

Maig 2016: inici accions de comunicació

Acció 10. Fer una campanya comunicativa per explicar els beneficis per la salut i biodiversitat de deixar d'utilitzar el glifosat als ciutadans/nes de Barcelona

Objectiu

Conscienciar al ciutadà dels avantatges de no retirar les herbes espontànies de la ciutat, en pro de la biodiversitat i de la salut

Descripció

Realitzar una campanya de comunicació per **informar a la ciutadania** dels motius d'eradicar l'ús de glifosat i els avantatges que suposa la transformació del paisatge, ja que deixar créixer les herbes serà un benefici per la biodiversitat i la qualitat del medi ambient urbà i reportarà beneficis per a la salut.

Aquesta campanya tindrà els següents objectius:

- Sensibilitzar. Aprendre a tenir una nova mirada sobre la natura a la ciutat, especialment sobre la flora espontània. Despertar la curiositat, canviar el punt de vista i posar en dubte les idees preconcebudes de les mal anomenades "males herbes". Reconèixer la infraestructura verda com una infraestructura de la ciutat tan necessària com les demés.
- Ensenyar. Donar a conèixer la natura i en particular aquestes plantes espontànies
- Explicar les actuacions municipals referent a: les noves tècniques de jardineria amb menys impacte sobre la natura i treballant per enriquir els hàbitats

Es faran accions de comunicació adreçades a tota la ciutadania i a col·lectius específics:

- Informació al web municipal
- *Flyer* informatiu ciutadania
- Cartells a equipaments
- Vídeo informatiu per la web i xarxes
- Mitjans digitals, ràdio i exteriors
- Mitjans corporatius

Recursos

Cost aprox. 110.000€

Equip

Direcció de Comunicació i Participació d'Ecologia Urbana
Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

Maig 2016: inici de les accions comunicatives

Acció 11. Fer una instrucció de treball adreçada a tots els organismes municipals, empreses municipals i empreses contractades per qualsevol ens municipal, que treballen sobre espais verds públics
Objectiu

Fer arribar a totes les entitats municipals la proposició i la Mesura de Govern en relació a la prohibició del glifosat, per tal que ho incorporin en el manteniment de l'espai públic municipal.

Descripció

Redactar una instrucció de treball intern i fer-la arribar a totes les entitats municipals, i fer reunions de treball amb tots els àmbits municipals implicats, per tal d'explicar la situació.

Recursos

Recursos interns

Equip

Direcció Cultura de la Sostenibilitat d'Ecologia Urbana
Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)
Entitats municipals que gestionen zones verdes (BSM, Cementiris, Museus, Escoles, Centres Cívics...)

Calendari

1r semestre 2016: Difusió Mesura de Govern entre les entitats municipals que gestionen zones verdes per tal que comencin a preveure les accions d'adaptació dels seus processos de treball a partir del 2017

2on semestre 2016: Instrucció de treball per donar suport a l'adaptació a partir de 2017

Acció 12. Fer una jornada de treball amb entitats públiques no municipals (AMB, Diputació, Generalitat...)
Objectiu

Conscienciar a la resta d'administracions públiques i privades que gestionen espais verds dins el municipi de Barcelona, que adoptin mesures al respecte i s'adhereixin a la Mesura.

Descripció

Fer arribar la proposició de la prohibició del glifosat a totes les entitats públiques que treballen en zones enjardinades, per tal que s'hi adhereixin; preparar el contingut de les reunions i fer un seguiment de les entitats que s'adhereixen al compromís.

En especial, tots els ajuntaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i aquells Departaments/Àrees de la Generalitat de Catalunya o Diputació de Barcelona, que gestionin espais verds a la ciutat de Barcelona

Recursos

Recursos interns

Equip

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)
Entitats públiques que gestionen zones verdes (AMB, Diputació, Generalitat,...)

Calendari

2on semestre 2016

Acció 13. Fer una Jornada de treball amb col·lectius de jardineria i particulars
Objectiu

Conscienciar als col·lectius de jardineria i al particulars que gestionen espais verds dins el municipi de Barcelona, que adoptin mesures al respecte i s'adhereixin a la Mesura.

Descripció

Fer arribar la proposició de la prohibició del glifosat a tots els col·lectius de jardineria i a particulars, que treballin en zones enjardinades.

Organitzar una Jornada de presentació i resolució de dubtes.

Fer un seguiment de les entitats que s'adhereixen al compromís.

Recursos

Recursos interns

Equip

Empreses de jardineria i del sector: viveristes, garden centers, floristeries,i ciutadans i cercar la col·laboració del Gremi

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

2on semestre 2016

Acció 14. Dissenyar una proposta de cogestió amb entitats, col·lectius i escoles per a la plantació i manteniment d'escocells i altres espais verds de la ciutat
Objectiu

Afavorir la responsabilitat i l'apropiació de la ciutadania sobre l'espai públic i el verd de la ciutat.

Descripció

Establir criteris per a treballar conjuntament amb entitats, col·lectius específics (gent gran, persones amb discapacitat...) i escoles per a la plantació i manteniment d'escocells en via pública, i altres espais verds de la ciutat.

Redactar un compromís marc que reculli els criteris i les condicions de la cogestió.

Fer un assessorament i seguiment del procés (manteniment)

Recursos

Recursos interns

Equip

Entitats, col·lectius i escoles, i membres de la xarxa Barcelona + Sostenible

Direcció de Comunicació i Participació d'Ecologia Urbana

Secretaria del programa Barcelona + Sostenible

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

Actuació amb l'Escola Encants al carrer Cartagena (1er semestre 2016)

Establir els criteris, redacció del compromís marc i seguiment del procés (2on semestre 2016)

Aplicació de la cogestió amb entitats, col·lectius i escoles (2017-2020)

15. Fer comunicació i formació sobre la presència de les herbes espontànies a tot el personal de jardineria que manté els espais verds, competència de Parcs i Jardins**Objectiu**

El personal de jardineria que treballa diàriament en les zones verdes municipals, ha de conèixer els beneficis per a la salut i la biodiversitat que comporta l'acció de d'utilitzar el glifosat i altres herbicides químics. D'aquesta manera, podrà respondre i explicar aquests a la ciutadania que s'adrecin a ells.

Descripció

Dissenyar un paquet formatiu per tal d'explicar els beneficis per a la salut i la biodiversitat que comporta l'acció de d'utilitzar el glifosat i altres herbicides químics, a tot el personal de brigades que treballa en els espais verds gestionats per l'Institut Municipal de Parcs i Jardins.

Aquesta acció va dirigida al personal de brigades de jardineria, brigades d'arbrat i totes aquelles persones que treballin en les zones verdes i espai públic municipal, sigui personal propi o contractes externes.

Recursos

Recursos interns

Equip

Direcció de RH de Parcs i Jardins

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat (DEVB)

Calendari

1r semestre 2016

4.3. Calendari i pressupost

a) Calendari

ANY	2016			2017	2018-2020
	2n trim. (abr-jun)	3r trim. (jul-set)	4rt trim. (oct-des)		
1. Estudi de seguiment de l'evolució dels escocells i paviments sense tractament químic, per tal de concretar la seva gestió i manteniment en endavant	Deixar de tirar glifosat en escocells i paviments de 10 barris (1 per districte) per tal de fer el seguiment de la seva evolució			Eliminació del glifosat a tota la ciutat	
2. Aplicar tècniques per prevenir l'aparició d'herbes espontànies per valorar la seva eficiència	Definició de criteris de plantació per incloure al Plec				
		Encoixinat de 1.000 escocells		Encoixinat de 1.000 escocells anuals	
				Plantació d'escocells	
3. Assajar tècniques de desherbatge alternatives als tractaments herbicides per valorar la seva eficiència					
4. Modificar i incrementar les partides de neteja de residus destinades a les zones amb herbes espontànies		Planificació		Aplicació	
5. Realitzar estudis clínics en treballadors/res de Parcs i Jardins que hagin estat en contacte amb els productes fitosanitaris químics					
6. Elaborar una estratègia de reducció dels tractaments fitosanitaris químics					
7. Fer recerca de tècniques alternatives al control químic de les plagues i malures més freqüents a la ciutat					
8. Vetllar per una jardineria més respectuosa per al medi ambient i la biodiversitat					
9. Fer campanya comunicativa de caire generalista per tractar els temes de gestió del verd i de la biodiversitat a la ciutat de Barcelona					
10. Fer campanya comunicativa per explicar els beneficis per la salut i biodiversitat de deixar d'utilitzar el glifosat als ciutadans/nes de Barcelona					
11. Fer una instrucció de treball adreçada a tots els organismes municipals, empreses municipals i empreses contractades per qualsevol ens municipal, que treballen sobre espais verds públics	Difusió MG	Instrucció			
12. Fer una jornada de treball amb entitats públiques no municipals (AMB, Diputació, Generalitat...)					
13. Fer una jornada de treball amb col·lectius de jardineria i particulars					
14. Dissenyar una proposta de cogestió amb entitats, col·lectius i escoles per a la plantació i manteniment d'escocells i altres espais verds de la ciutat	Actuació amb l'Escola Encants	Establir els criteris, redacció del compromís marc i seguiment del procés		Aplicació de la cogestió amb entitats, col·lectius i escoles	
15. Fer comunicació i formació sobre la presència de les herbes espontànies a tot el personal de jardineria que manté els espais verds, competència de Parcs i Jardins					

b) Pressupost

ACCIONS	FINANÇAMENT 2016	PREVISIÓ 2017-2020
1. Estudi de seguiment de l'evolució dels escocells i paviments sense tractament químic, per tal de concretar la seva gestió i manteniment en endavant	Recursos interns	Increment de recursos humans (en el cas de fer tota la neteja manualment, si la maquinària no fos eficient) caldria preveure la incorporació de nou personal per atendre noves tasques
2. Aplicar tècniques per prevenir l'aparició d'herbes espontànies per avaluar la seva eficiència	Recursos interns	Recursos interns
3. Assajar tècniques de desherbatge alternatives als tractaments herbicides per avaluar la seva eficiència	138.000€ per l'adquisició de maquinària	
4. Modificar i incrementar les partides de neteja de residus destinades a les zones amb herbes espontànies	Recursos interns	Caldrà calcular el cost addicional que implicarà a partir de 2017 i preveure cost a la nova Contracta de Neteja(a partir 2019)
5. Realitzar estudis clínics en treballadores/ors de Parcs i Jardins que hagin estat en contacte amb els productes fitosanitaris químics	Recursos interns	
6. Elaborar una estratègia de reducció dels tractaments fitosanitaris químics	10.000€	
7. Fer recerca de tècniques alternatives al control químic de les plagues i malures més freqüents a la ciutat	40.000€/any	Per determinar en funció d'estudis i aplicacions
8. Vetllar per una jardineria més respectuosa per al medi ambient i la biodiversitat, tot fent el seguiment de les accions del Pla del verd i de la biodiversitat que tracten aquests aspectes	Recursos interns	Recursos interns
9. Fer campanya comunicativa de caire generalista per tractar els temes de gestió del verd i de la biodiversitat a la ciutat de Barcelona	72.000€	
10. Fer campanya comunicativa per explicar els beneficis per la salut i biodiversitat de deixar d'utilitzar el glifosat als ciutadans/nes de Barcelona	110.000€	
11. Fer una instrucció de treball adreçada a tots els organismes municipals, empreses municipals i empreses contractades per qualsevol ens municipal, que treballen sobre espais verds públics	Recursos interns	
12. Fer una jornada de treball amb entitats públiques no municipals (AMB, Diputació, Generalitat...)	Recursos interns	
13. Fer una jornada de treball amb col·lectius de jardineria i particulars	Recursos interns	
14. Dissenyar una proposta de cogestió amb entitats, col·lectius i escoles per a la plantació i manteniment d'escocells i altres espais verds de la ciutat	Recursos interns	Recursos interns
15. Fer comunicació i formació sobre la presència de les herbes espontànies a tot el personal de jardineria que manté els espais verds, competència de Parcs i Jardins	Recursos interns	
FINANÇAMENT ESTIMAT	370.000 € + recursos interns	Per determinar en funció estudis i aplicacions que es facin al 2016

4.4. Avaluació de la implantació de la Mesura

L'Ajuntament es compromet a presentar un informe de seguiment i avaluació de la Mesura un any després de la data d'aprovació.

ANNEXOS

INDEX

Annex 1. Acta de la Comissió d'Ecologia , Urbanisme i Mobilitat, en Sessió de 22 de desembre de 2015, sobre l'acord de l'eliminació del glifosat en espais verds i via pública municipals de Barcelona

Annex 2. Normativa sobre l'ús de productes fitosanitaris i plaguicides en zones verdes

Annex 3. Declaració de l'International Agency for Research on Cancer (IARC) de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) sobre el glifosat

1. Acta de la Comissió d'Ecologia , Urbanisme i Mobilitat, en Sessió de 22 de desembre de 2015, sobre l'acord de l'eliminació del glifosat en espais verds i via pública municipals de Barcelona

ACTA DE LA COMISSIÓ D'ECOLOGIA, URBANISME I MOBILITAT

Sessió de 22 de desembre de 2015

A la sala President Lluís Companys de la casa de la ciutat, el 22 de desembre de 2015, s'hi reuneix la COMISSIÓ D'ECOLOGIA, URBANISME I MOBILITAT, sota la presidència de l'Im. Sr. Daniel Mòdol i Deltell. Hi assisteixen les Imes. Sres. i els Ims. Srs.: Janet Sanz Cid, Mercedes Vidal Lago, Josep Maria Montaner Martorell, Sònia Recasens Alsina, Jordi Martí i Galbis, Francina Vila i Valls, Raimond Blasi i Navarro, Santiago Alonso Beltran, Marilén Barceló Vereja, Jordi Coronas Martorell, Alfred Bosch i Pascual, Xavier Mulleras Vinzia i Maria José Lecha González, assistits per l'assessor jurídic, Sr. Joan Caparrós Hernández, que actua per delegació del secretari general i que certifica.

També hi és present la Ima. Sra. Gala Pin Ferrando, i les Sres. i els Srs.: Jordi Campillo i Gámez, Aurora López i Corduente, Jordi Ribas i Vilanova, Manuel Valdés i López, Eva Maria Herrero Alonso, Carme Borrell i Thió.

Excusa la seva absència l'Im. Sr.: Agustí Colom Cabau.

S'obre la sessió a les 16.30 h.

Del Grup Municipal BC:

- 17.- (M1519/1661) La Comissió d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat acorda: 1) L'eradicació de l'ús del glifosat i altres herbicides igualment tòxics als espais verds i la via pública municipals, així com que es trobin alternatives ecològiques més adequades i respectuoses amb la salut de les persones i del medi ambient i que s'estableixi un període màxim de transició d'un any per assolir aquest objectiu. 2) L'ús d'herbicides serà substituït per mètodes no contaminants, que no danyin la salut ni el medi ambient. 3) Que s'iniciïn els treballs necessaris per a la transició cap a una jardineria ecològica gestionada públicament amb criteris de qualitat i sostenibilitat, que eviti l'ús d'agrotòxics, les podes excessives i l'ús d'espècies no adaptades al medi o amb necessitats hídriques excessives. 4) Que es doni resposta a totes les preguntes i instàncies formulades tant per entitats com per particulars referents a l'aplicació del glifosat i d'altres herbicides. Tant la Constitució en el seu article 45 com el Conveni d'Aarhus, així com algunes directives europees, reconeixen el dret a la informació i a la participació pública per tenir accés a la justícia en matèria mediambiental. 5) Per tal de contribuir a garantir que aquesta mesura sigui efectiva amb efecte multiplicador beneficiós a nivell supramunicipal, l'Ajuntament de Barcelona proposarà als ajuntaments de l'àrea metropolitana que prenguin mesures en la mateixa línia. 6) Per qüestions de salut pública i per tal d'evitar l'ús d'aquest tipus de productes perjudicials a jardins privats, vivers de plantes i zones sota responsabilitat no municipal (com per exemple les vies del tren), es faran campanyes de conscienciació i jornades informatives dirigides als propietaris de jardins privats, als professionals viveristes i responsables d'altres administracions. 7) Que es facin els estudis clínics necessaris sobre la salut dels treballadors i treballadores de parcs i jardins per valorar els efectes tòxics sobre el seu organisme. Així mateix, creiem necessari un mostreig poblacional suficient per poder treure conclusions epidemiològiques.

La Sra. SANZ agraeix la tasca feta durant anys per les entitats que han posat sobre la taula la necessitat d'abordar que Barcelona deixi d'utilitzar herbicides i pesticides que tenen un impacte important en la salut de les persones, i li cedeix la paraula a la comissionada d'Ecologia, la Sra. Herrero.

La Sra. HERRERO s'afegeix a la valoració de la tasca de les entitats que fa anys que treballen per evitar l'ús del glifosat i per informar la ciutadania sobre els seus efectes, que es volen evitar amb l'aprovació de la proposició, que ha estat elaborada per les entitats.

Recorda que la Unió Europea, arran de la polèmica científica i ciutadana sobre l'ús de l'herbicida, es va comprometre a revisar-ne l'autorització el 2012, revisió que va ser ajornada al 2015 però que encara no s'ha esdevingut. D'altra banda, el març d'enguany l'Agència Internacional d'Investigació sobre el Càncer, dependent de l'Organització Mundial de la Salut, va incloure el glifosat a la llista de probables carcinògens per a humans.

Les evidències dels efectes nocius del glifosat per a la salut i per al medi ambient fan que l'Administració pública es plantegi l'ús d'aquest producte en aplicació del principi de precaució

i busqui alternatives de control de les herbes que no suposin cap risc ni per a la salut ni per al medi ambient, una oportunitat per establir nous paradigmes en la concepció de la jardineria pública i del paisatge urbà, i entendre que les herbes no són necessàriament quelcom negatiu, sinó que poden suposar un benefici per mantenir i augmentar la biodiversitat urbana: en alguns casos, potser la millor solució no és tallar-les sinó deixar-les créixer de manera controlada. En darrer lloc, enuncia els acords principals de la proposició i manifesta el desig que s'aprovi per unanimitat.

La Sra. VILA expressa el vot favorable del seu grup, que considera, però, que la proposició hauria d'haver estat una mesura de govern acompanyada d'un informe, cosa que hauria permès als grups conèixer amb més profunditat l'estat de la qüestió i fer-ne un seguiment. Tanmateix, entén que els tècnics de l'Ajuntament i de Parcs i Jardins troben que les mesures proposades són positives i els permeten mantenir l'eficiència en la feina.

Destaca que tot i no haver-hi una prohibició legal, sí que hi ha un debat al voltant d'aquest producte i d'altres, així com recomanacions i mesures que ja s'han implementat en diferents països.

D'altra banda, manifesta sorpresa per l'afirmació que en alguns llocs es deixaran créixer les «males herbes», ja que entén que no és una opció aplicable a tota la ciutat, tot i que en alguns punts tindria sentit.

Per acabar, demana al Govern que, un cop finalitzat el període d'adaptació, presenti un informe que inclogui el punt de partida i l'avenç assolit.

El Sr. ALONSO expressa el vot favorable del seu grup, que sempre ha defensat el medi ambient i la salut de les persones. En aquest cas, troba encertat que es busquin alternatives ecològiques a productes tòxics, que es fomenti la jardineria ecològica i que es defensi la salut dels treballadors.

El Sr. CORONAS manifesta el vot favorable del seu grup.

Recorda que la prohibició d'aquests productes és competència dels estats, i exposa que la directiva marc europea per a l'ús sostenible de plaguicides, que advoca perquè es minimitzi o es prohibeixi l'ús de plaguicides en algunes zones específiques, ha estat transposada en un reial decret que permet que cada administració competent pugui aplicar el principi de cautela limitant o prohibint l'ús de productes fitosanitaris en zones o circumstàncies específiques. Puntualitza, però, que l'Ajuntament pot optar per no utilitzar el glifosat en la gestió del verd de la ciutat però no pot prohibir que s'utilitzi particularment.

Observa que el període d'un any per deixar d'utilitzar el glifosat, compromís fixat pel Govern, és molt reduït: a Lió, per exemple, aquesta transició va durar cinc anys.

D'altra banda, comenta que el fet de deixar d'emprar aquest herbicida implicarà un canvi significatiu en la gestió del verd a la ciutat, tant pel manteniment tècnic com per la percepció ciutadana del verd, atès que creixeran herbes i caldrà actuar d'alguna manera. Assenyala que també cal fer pedagogia sobre l'assumpte i definir quines implicacions té en la gestió de Parcs i Jardins, i planteja la possibilitat de fer contractacions d'inserció sociolaboral a través d'entitats del tercer sector, així com la necessitat de comunicar els canvis a la ciutadania, cosa que no sempre es fa.

El Sr. MÒDOL manifesta el vot favorable del seu grup, que va participar en la taula amb les entitats i amb la comissionada.

Valora que s'avanci cap a tècniques de jardineria més ecològiques i saludables tant per als treballadors com per a la resta de la ciutadania.

Observa que cal ser curós amb els objectius de terminis d'implementació, així com amb la manera de conscienciar la ciutadania, i demana al Govern el compromís de presentar un informe d'avaluació de la mesura.

El Sr. MULLERAS manifesta el vot favorable del seu grup, que entén, però, que la proposició és més aviat una declaració de grup, amb un text consensuat en les diferents reunions, i subratlla la importància de vetllar per la salut dels treballadors de Parcs i Jardins, els principals afectats.

D'altra banda, demana al Govern que retiri els cartells presents en alguns parcs de la ciutat, que creen alerta (diuen que en aquell espai on hi ha el cartell es fa servir un producte probablement cancerígen per a l'ésser humà) i sembla que siguin oficials però no ho són.

La Sra. LECHA expressa el vot favorable del seu grup, que espera que la mesura s'implementi tan aviat com sigui possible, preferiblement en menys d'un any, i que l'Ajuntament informi les veïnes i els veïns sobre les mesures preses i què impliquen per tal de conscienciar sobre la necessitat d'aplicar una gestió de plagues i malures amb criteris de prevenció de la salut també en els espais privats, i que en faci publicitat que serveixi com a exemple per a altres administracions públiques.

D'altra banda, demana a l'Ajuntament que obligui les empreses concessionàries a no utilitzar productes que puguin ser nocius i que doni resposta a les plagues i a les malures mitjançant l'aplicació de les mesures de la gestió integrada contra les plagues consistent a prioritzar una major tolerància a les plagues o herbes que no provoquin problemes als treballs físics i a la lluita biològica en cas que s'hagin de reduir o eliminar reduint al nul o al mínim indispensable l'ús de productes fitosanitaris de síntesi química, tal com recull la normativa.

En darrer lloc, demana que es prioritzi la contractació de llocs de treball en substitució de contractes externes per adquirir i aplicar productes fitosanitaris, que les contractacions es facin en el marc del servei municipal, promovent llocs de treball amb totes les garanties laborals i socials, i que s'analitzi detingudament el contracte d'ús de productes fitosanitaris actual per tal de valorar-ne la correcta aplicació.

La Sra. HERRERO valora molt positivament que la proposició s'aprovi per unanimitat i que els grups hagin destacat la importància d'informar la ciutadania d'una decisió que es pren per garantir la seva salut.

D'altra banda, informa que ja es treballa per aplicar tècniques alternatives, que varien segons el cas (deixar créixer les herbes, arrencar-les, facilitar-ne un creixement controlat, etc.).

La Sra. SANZ agraeix el suport de tots els grups, així com la perseverança de les entitats ecologistes i veïnals i la feina del personal de l'Institut de Parcs i Jardins.

Confirma que s'està treballant en una mesura de govern que aviat es podrà presentar amb tota la informació, i subratlla que la mesura no només millora el medi ambient i la salut sinó que permet una nova gestió del verd, enfortida i amb més agents.

Per acabar, observa que la mesura vol temps, motiu pel qual s'ha proposat el termini d'un any.

La Sra. Sanz expressa el vot favorable de BC, la Sra. Vila expressa el vot favorable de CiU, el Sr. Alonso expressa el vot favorable de C's, el Sr. Coronas expressa el vot favorable d'ERC, el Sr. Mòdol expressa el vot favorable del PSC, el Sr. Mulleras expressa el vot favorable del PP i la Sra. Lecha expressa el vot favorable de la CUP. S'APROVA.

2. Normativa sobre l'ús de productes fitosanitaris i plaguicides en zones verdes

L'Ajuntament de Barcelona actua d'acord i donant compliment a la normativa actual:

- La Directiva 2009/128/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, que conté les disposicions bàsiques relatives a la racionalització de l'ús dels productes fitosanitaris per reduir els riscos i efectes de l'ús dels plaguicides en la salut humana i el medi ambient i el Pla d'Acció Nacional requerit per aconseguir-ho.
- El Reial Decret 1311/2012, de 14 de setembre, del Govern Espanyol, que estableix el marc d'actuació per aconseguir un ús sostenible dels productes fitosanitaris mitjançant la reducció dels riscos i els efectes de l'ús dels productes fitosanitaris a la salut humana i el medi ambient, i el foment de la gestió integrada de plagues i de plantejaments o tècniques alternatius, com ara els mètodes no químics; així com l'aplicació i el desenvolupament reglamentari de certs preceptes relatius a la comercialització, la utilització i l'ús racional i sostenible dels productes fitosanitaris. El Reial Decret entén que “la gestió integrada de plagues posa èmfasi en aconseguir el desenvolupament de cultius sans amb la mínima alteració possible dels agroecosistemes i en la promoció dels mecanismes naturals de control de plagues”.

En aquest mateix decret s'entén per “productes fitosanitaris” els definits com a tals a l'article 2 del Reglament (CE) nº. 1107/2009, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, relatiu a la comercialització de productes fitosanitaris i que es transcriu a continuació:

Art. 2 del Reglament (CE) nº 1107/2009

Se denominan “productos fitosanitarios”, en la forma en que se suministren al usuario, que contengan o estén compuestos de sustancias activas, protectores o sinergistas, y que estén destinados a uno de los siguientes usos:

a) proteger los vegetales o los productos vegetales de todos los organismos nocivos o evitar la acción de estos, excepto cuando dichos productos se utilicen principalmente por motivos de higiene y no para la protección de vegetales o productos vegetales;

b) influir en los procesos vitales de los vegetales como, por ejemplo, las sustancias que influyen en su crecimiento, pero de forma distinta de los nutrientes;

c) mejorar la conservación de los productos vegetales, siempre y cuando las sustancias o productos de que se trata no estén sujetos a disposiciones comunitarias especiales sobre conservantes;

d) destruir vegetales o partes de vegetales no deseados, excepto las algas, a menos que los productos sean aplicados en el suelo o el agua para proteger los vegetales;

e) controlar o evitar el crecimiento no deseado de vegetales, excepto las algas, a menos que los productos sean aplicados en el suelo o el agua para proteger los vegetales.

3. Declaració de l'International Agency for Research on Cancer (IARC) de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) sobre el glifosat

<http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/MonographVolume112.pdf>

International Agency for Research on Cancer



20 March 2015

IARC Monographs Volume 112: evaluation of five organophosphate insecticides and herbicides

Lyon, France, 20 March 2015 – The International Agency for Research on Cancer (IARC), the specialized cancer agency of the World Health Organization, has assessed the carcinogenicity of **five organophosphate pesticides**. A summary of the final evaluations together with a short rationale have now been published online in *The Lancet Oncology*, and the detailed assessments will be published as Volume 112 of the IARC Monographs.

What were the results of the IARC evaluations?

The herbicide **glyphosate** and the insecticides **malathion** and **diazinon** were classified as *probably carcinogenic to humans* (Group 2A).

The insecticides **tetrachlorvinphos** and **parathion** were classified as *possibly carcinogenic to humans* (Group 2B).

What was the scientific basis of the IARC evaluations?

The pesticides **tetrachlorvinphos** and **parathion** were classified as *possibly carcinogenic to humans* (Group 2B) based on convincing evidence that these agents cause cancer in laboratory animals.

For the insecticide **malathion**, there is *limited evidence of carcinogenicity* in humans for non-Hodgkin lymphoma and prostate cancer. The evidence in humans is from studies of exposures, mostly agricultural, in the USA, Canada, and Sweden published since 2001. Malathion also caused tumours in rodent studies. Malathion caused DNA and chromosomal damage and also disrupted hormone pathways.

For the insecticide **diazinon**, there was *limited evidence of carcinogenicity* in humans for non-Hodgkin lymphoma and lung cancer. The evidence in humans is from studies of agricultural exposures in the USA and Canada published since 2001. The classification of diazinon in Group 2A was also based on strong evidence that diazinon induced DNA or chromosomal damage.

For the herbicide **glyphosate**, there was *limited evidence of carcinogenicity* in humans for non-Hodgkin lymphoma. The evidence in humans is from studies of exposures, mostly agricultural, in the USA, Canada, and Sweden published since 2001. In addition, there is convincing evidence that glyphosate also can cause cancer in laboratory animals. On the basis of tumours in mice, the [United States Environmental Protection Agency](#) (US EPA) originally classified glyphosate as *possibly carcinogenic to humans* (Group C) in 1985. After a re-evaluation of that mouse study, the US EPA changed its classification to *evidence of non-carcinogenicity in humans* (Group E) in 1991. The US EPA Scientific Advisory Panel noted that the re-evaluated glyphosate results were still significant using two statistical tests recommended in the IARC [Preamble](#). The IARC Working Group that conducted the evaluation considered the significant findings from the US EPA report and several more recent positive results in concluding that there is *sufficient evidence of carcinogenicity* in experimental animals. Glyphosate also caused DNA and chromosomal damage in human cells, although it gave negative results in tests using bacteria. One study in community residents reported increases in blood markers of chromosomal damage (micronuclei) after glyphosate formulations were sprayed nearby.

How are people exposed to these pesticides?

Tetrachlorvinphos is banned in the European Union. In the USA, it continues to be used on livestock and companion animals, including in pet flea collars. No information was available on use in other countries.

Parathion use has been severely restricted since the 1980s. All authorized uses were cancelled in the European Union and the USA by 2003.

IARC Monographs Volume 112: evaluation of five organophosphate insecticides and herbicides

Malathion is currently used in agriculture, public health, and residential insect control. It continues to be produced in substantial volumes throughout the world. Workers may be exposed during the use and production of malathion. Exposure to the general population is low and occurs primarily through residence near sprayed areas, home use, and diet.

Diazinon has been applied in agriculture and for control of home and garden insects. Production volumes have been relatively low and decreased further after 2006 due to restrictions in the USA and the European Union. Only limited information was available on the use of these pesticides in other countries.

Glyphosate currently has the highest global production volume of all herbicides. The largest use worldwide is in agriculture. The agricultural use of glyphosate has increased sharply since the development of crops that have been genetically modified to make them resistant to glyphosate. Glyphosate is also used in forestry, urban, and home applications. Glyphosate has been detected in the air during spraying, in water, and in food. The general population is exposed primarily through residence near sprayed areas, home use, and diet, and the level that has been observed is generally low.

What do Groups 2A and 2B mean?

Group 2A means that the agent is **probably carcinogenic to humans**. This category is used when there is limited evidence of carcinogenicity in humans and sufficient evidence of carcinogenicity in experimental animals. *Limited evidence* means that a positive association has been observed between exposure to the agent and cancer but that other explanations for the observations (called chance, bias, or confounding) could not be ruled out. This category is also used when there is limited evidence of carcinogenicity in humans and strong data on how the agent causes cancer.

Group 2B means that the agent is **possibly carcinogenic to humans**. A categorization in Group 2B often means that there is convincing evidence that the agent causes cancer in experimental animals but little or no information about whether it causes cancer in humans.

Why did IARC evaluate these pesticides?

The IARC Monographs Programme has evaluated numerous pesticides, some as recently as 2012 ([anthraquinone](#), [arsenic and arsenic compounds](#)). However, substantial new data are available on many pesticides that have widespread exposures. In 2014, an international [Advisory Group](#) of senior scientists and government officials recommended dozens of pesticides for evaluation. Consistent with the advice of the Advisory Group, the recent IARC meeting provided new or updated evaluations on five organophosphate pesticides.

How were the evaluations conducted?

The established procedure for Monographs evaluations is described in the Programme's [Preamble](#). Evaluations are performed by panels of international experts, selected on the basis of their expertise and the absence of real or apparent conflicts of interest. For Volume 112, a Working Group of 17 experts from 11 countries met at IARC on 3–10 March 2015 to assess the carcinogenicity of **tetrachlorvinphos**, **parathion**, **malathion**, **diazinon**, and **glyphosate**. The in-person meeting followed nearly a year of review and preparation by the IARC secretariat and the Working Group, including a comprehensive review of the latest available scientific evidence. According to [published procedures](#), the Working Group considered "reports that have been published or accepted for publication in the openly available scientific literature" as well as "data from governmental reports that are publicly available". The Working Group did not consider summary tables in online supplements to published articles, which did not provide enough detail for independent assessment.

What are the implications of the IARC evaluations?

The Monographs Programme provides scientific evaluations based on a comprehensive review of the scientific literature, but it remains the responsibility of individual governments and other international organizations to recommend regulations, legislation, or public health intervention.

Media inquiries: please write to com@iarc.fr. Thank you.

